

شکار عومیدور

خەلووەنگەیی روونی منە

کتێب

مەندێی اقرا الثقافی

www.igra.dhlanontada.com

منتدى اقرأ الثقافي

www.iqra.ahlamontada.com

کتیب

خه لوه تگه ی رۆحی منه

شکار عومهر

به ناوی خودا

❁ ناوی کتیب: کتیب خه ئوه تگه ی رۆحی منه

❁ بابته: گێرانه وهی ئه ده بی

❁ ناوی نووسه ر: شکار عومه ر

❁ دیزاینی به رگ: هیوا تاوگۆزی

❁ پیت چنن: توانا و هه وراز

❁ مه له چن: ریکان ره حیم

❁ تۆبه تی چاپ: یه که م

❁ سالی چاپ: ۲۰۱۴

❁ نرخ: ۳۰۰۰ دینار

له بهر ئوه به رایه تی گشتی کتیبخانه گشتیه کان ژماره ی ۱۵۸۱۱ ی سالی (۲۰۱۴) ی پیدراوه

هه موو مافه کانی بۆ نووسه ر پارێزراوه

شکار عومەر

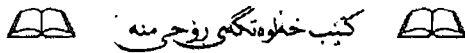
ناوەڕۆك:

- سەرەتا
- شەهوی یەكەم: "خوێندەر و خوێندەر وە"
- "نوسەر و نووسین"
- شەهوی دووەم: "ئیمان و مەعریفە"
- شەهوی سێیەم: "شاعیر و شاعیر"
- كۆتایی

شکار عومەر

شەرم دەکرد ... ئاخەر شەو درەنگی کردبوو، جوان نەبوو
 بەو درەنگەیی شەو لە دەرگا بەدەم، بەلام دەنگێک دەیوت (لە دەرگا
 بەدە و شەرمی ناوێت!) نازانم بۆ لەم دێیەدا و لە ناو ئەم چەند
 مالهەدا ئەم خانووێ گلێنە لە هەموو خانووێ گلێنەکانی تر زیاتر لە
 دایمێ مندا جیئێ گرتووہ؟!!

بەلام بەھەر حال ئەو شەوہ هەرچیم کرد نەمتوانی ئەو
 بێشەرمییە بکەم و لە دەرگا بەدەم، تەنانەت ئەو دەنگەشی فەرمووی
 (لە دەرگا بەدە و شەرمی ناوێت!) تەنھا توانی دەستم ببات بەرەو
 دەرگا کە ئیدی نەیتوانی دەستم بدات بە دەرگا کەدا (لە دەرگام
 نەدا) بۆیە بە ناچاری بە رینگا خۆلە باریکە کەھی ناو دەشتە کەدا
 پۆیشتەم تا گەیشتمە بەر دەم شاخە کە دواتر کەمێک بە شاخە کەدا
 سەرکەوتەم و خۆم گەیان دە ئەشکەوتە کە، واتە هەر بەو شەوہ
 گەراموہ بۆ ئەو ئەشکەوتەھی پیش نوێژی خەوتنان لێی
 دەرچوو بوو، بەو مەبەستەھی خۆم بگەییەنمە لادیکی نزیك
 ئەشکەوتە کە. کاتی کە گەیشتمە ناو ئەشکەوتە کە یەك پارچە ئارامی

و بێدەنگی و سکوتی پۆچی داگیری کردم، بەلام ئەم ئارامیە
 نەیتوانی ببیته دەوا بۆ ئارامیەکە ی سکم، ئاخەر برسیتی تەواو
 پەڕیشانی کردبووم، ئەو کاتەیش لە ئەشکەوت دەرچوو بووم بەرەو
 لادیکە زیاتر بە مەبەستی دەستخستنی بڕیک خۆراک پۆیشتبووم،
 بەلام ئەو پۆیشتن و گەڕانەو و دەستنەکەوتنی خۆراکە بە تەواوی
 برسی کردم و ئارامی لەبەر بڕیم، بەلام هەرچۆرێک بێت بە
 چاوداخستنی بی خەوتن پۆژم کردەو.

بە دەرکەوتنی تیشکی خۆر پۆژ بوویەو و منیش خۆم
 گەیانده ئەو شوانە ی بۆ لەوەراندنی ئازەلەکانی خۆی گەیانده بوویە
 ئەو نزیکانە، بەویستی خودا شوانەکە لە پۆژانی پۆیشوو بڕیک
 زیاتر خۆراکی پۆیوو، بی ئەوەی راستیەکە ی پۆیلم کە من کیم، بۆ
 کاتی نانخواردن و کەمیک دواي خواردنەکەش بوومە هاوپی و
 دۆستی، بەلام ئەو دەمە ی نیازم بوو شوانە دلپاک و بی خەوشەکە
 جیبهیلیم، شوانەکە وتی:

من شتیك دەزانم.

منیش وتم: ئەو شتە چییە؟

وتی: ئەو شتە ی من دەیزانم، تۆش دەیزانیت!

منیش لەگەڵ بەرزکردنەو ی برۆکانم وتم:

ئەو شتە چییە تۆ دەیزانیت و پۆیشتوایە منیش دەیزانم؟

وتی: پۆیموانییە تۆش دەیزانیت، بەلکو دلنیام دەیزانیت.

منیش لە لایەکەو ی بڕم سەرقالی ئەو بوو دەبییت ئەو شتە چی

شکار عومەر

بیت؟ له لایهکی دیکه شهوه به خووم دهوت باشه که ی ئەم قسانه
قسه ی شوانیکه!

دواتر زۆر به بی ئارامی پیموت:

ئهو شته ی تو دهیزانیت و له وهش دلنیایت که من دهیزانم
چییه؟

شوانه که وتی: به مهرجیک بیت ده لیم.

وتم: چ مهرجیک؟

وتی: بهو مهرجه ی ((له گه لمدا راستگو بیت)).

وتم: هر چه نده باجی راستگویم چند جاریک داوه، به لام له گه ل
توش راستگو دهیم.

وتی: دهی که وایه زۆر باشه، منیش ئهو شته ت پیده لیم.

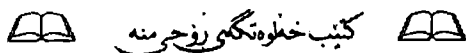
وتم: دهی بیلی، کورپه خو من دلّم شهقی برد.

شوانه که ده می کرده وه قسه بکات، له و کاته دا سه گه که وه پری
"وهو وهو وهو" هر بویه شوانه که زۆر به په له هه ستایه وه سه ری،
که می که له سه گه که و ئازده له کان خوی نزیك کرده وه و نه ختیك
چاوی بهو ناوه دا گپرا، به لام که دلنیا بوو شتیکی ئهو تو نییه
هاته وه بو لای من و لام دانیشته وه و وتی:

خو بیرت ماوه برپارتدا راستگو بیت؟

وتم: به لی بیرمه.

وتی: کاکه گیان ئهو شته ی من دهیزانم و توش دهیزانیت،
ئهو هیه تو حالی راستی خو ت به من نهوت.

منیش سهرم داخست و به دەم هەناسەدانەوہ ئاھیکى سوکم
هەلکیشا.

شوانەکە وتى: وایە یان نا؟

منیش لە دلی خوڤدا وتم (چیش لەو باجەى ئەمجارەش بەھوی
راستگۆبوونمەوہ دەیدەم) بۆیە سهرم هەلپری و وتم: وایە زۆر
راستە.

شوانەکە وتى: بەراستى ئافەرىن کە بەلینەکەت نەشکاند و
راستگۆ بوویت، ئیتر باقى مەسەلەکە پەيوەندى بە مەرج و شتى
واوہ نییە، بەلکو خۆت نازادى لەوہى راستى حالى خۆت
دەگىریتەوہ بۆم یان نا.

منیش بەتەواوى تووشى سەرسوڤمان بووم، بەشیکى
سەرسوڤمانەکەم هى ئەوہ بوو کە بە خوڤم دەوت ئەگەر بێتوو ئەم
شوانە لە راستى حالى من ئاگادار بێت، دەبیت چى ڤوو بدات؟!
بەلام بەشەکەى تری لەوہوہ بوو کە بە خوڤم دەوت (ئەرى شوانیک
چۆن ئەم شتانە دەزانیت؟! چۆن دەتوانیت وەها ناخى مروڤیک
بخوینیتەوہ؟! چۆن وەها هونەریک دەزانیت کە بۆ وتنى شتیک
مەرجى هەیه؟! ئەمانەم زۆر لا سەیر بوو، بەلام دواجار ڤریارمدا
لیى ڤیرسم (تۆ چۆن ئەم شتانە دەزانیت) بۆیە راستەوخۆ
ڤریارەکەم جیبەجیکرد و لیم پرسى:

کاکى شوان تۆ چۆن ئەوہت زانى کە من راستى حالى خوڤم بۆ

باس نەکردوویت؟

شکار عومەر

وتی: من له منداڵیدا نزیکه‌ی دوو سالّ شوانیم کردوو، به‌لام له دوا‌ی ئه‌و دوو سالّه ئیدی براكه‌م هاته جی‌ی من و بوو به شوانی حه‌یوانه‌کانی ناو ئاوا‌یی.

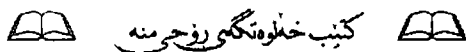
منیش وتم: ده‌ی ئه‌مه که‌ی ده‌بیته وه‌لام بۆ پرسیاره‌که‌ی من؟
وتی: خو من نه‌موتوووه ئه‌مه وه‌لامی پرسیاره‌که‌ی تۆیه، نه‌وه تۆی ئه‌وه‌نده‌ت په‌له‌یه ئه‌م قسانه‌ی من ناو ده‌نییت وه‌لام.
وتم: ده‌ی باشه ئیدی هه‌ول ده‌ده‌م په‌له نه‌که‌م.

وتی: زۆر باشه، ئه‌وه‌م بۆ باس کردیت براكه‌م شوانی ئه‌م حه‌یوانانه‌یه، به‌لام له‌به‌رئه‌وه‌ی ئه‌م‌پۆ کاریکی بۆ پیشه‌هات له‌ بری خۆی منی راسپارد حه‌یوانه‌کان بێنمه ئه‌م دۆل و کیوه، بۆیه نانه‌که‌شم ئه‌وه‌نده زۆر بوو به‌شی هه‌ردوو‌کمانی کرد (چونکه ماوه‌یه‌کی زۆره به شوانی نه‌هاتوو‌مه‌ته ئه‌م دۆل و کیوه تا‌بزانم چه‌ندی‌ک نان و خۆراک به‌شی رۆژیک‌ی شوانی‌ک ده‌کات).

منیش وتم: ئه‌ی تۆ چ کاره‌یت؟

وتی: پریار بوو په‌له‌نه‌که‌یت.

بزه‌یه‌کی شه‌رمانه‌م کردوو هیچم نه‌وت یان راستتر بلی‌م هیچم بۆ نه‌وترا، به‌لام بۆ جاریکی تر وه‌پینی سه‌گه‌که هه‌ردوو‌کمانی راجله‌کاند بۆیه شوانه‌که به‌په‌له هه‌ستایه‌وه و چوو بۆ لای سه‌گه‌که و ئاژله‌که‌کان که زیاتر له ئی‌مه دوور که‌وتبوونه‌وه، بۆیه له‌م کاته‌دا که بۆ خۆم به‌ ته‌نیا مامه‌وه جاریکی تر نه‌وه هاته‌وه به‌ خه‌یا‌ل‌مدا ئه‌گه‌ر ئه‌م شوانه به‌ حالی راسته‌قینه‌ی من

بزانیت چی پرووده دات؟ حالی خۆمی بۆ باس بکهه یا خود نا؟ ئیدی چه ندین پرسیااری لهه جوړه له خهیا لمدا هاتووچۆیان دهکرد، به ته واوی ئەم خهیا لانه بوویوونه واقعی من، به لئى "ئهو خهیا لانهی دروستبوونیان له دهست تۆدا نییه ئیدی مانه وهت له شوینی خۆت له دهستی تۆ ده رده کهن".

لهه خهیا لانه دا بووم شوانه که له ته نیشتمه وه وه ستابوو دهیوت: چیه ده لئى ئاگات لیره نییه؟

منیش په شوکام و سه رم بهرز کرده وه، جا که شوانه که بهو په شوکاو یه منى بینى وتى: ده ته ویت شتیک بلئیت؟

منیش نه مده زانی چی بلئیم، بویه شوانه که وتى: ئەگه ر ده ته ویت شتیک بلئیت من گویت بۆ ده گرم، ئیدی ئەم جوړه هاندان و قسه کردنه ی ئەو منى هی نایه گوو وتم:

راستییه که ی من له دوینی پیش نیوه پووه به نییه تی بیر کردنه وه هاتوومه ته ئەم شاخه و شهوی پابردووش لهو ئەشکه وته مامه وه.

شوانه که وتى: بیر کردنه وه له چی؟

وتم: بۆ خویشم نازانم بیر کردنه وه له چی.

وتى: ئەوه که ی قسه یه "خویشت نازانیت بیر له چی ده که یته وه".

وتم: ده زانم که بیر له چه ند شتیک ده که مه وه، به لام نازانم ئەو شتانه چین؟ نازانم ئەو شتانه ناویان چیه؟ ته نانه ت هه ندیکجار به

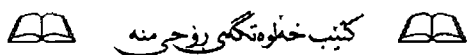
شکار عمر

خۆم دەلیم نەك من، كەسى تریش ناوی ئەو شتانه نازانیت.
شوانەكە وتی: راستە كە من بیریارمدا گویت بۆ بگرم، بەلام
باوەر بکە زۆر چاك لەم قسانەى تۆ حالى نابم.

منیش وتم: دەى زۆر باشە تۆ خەرىكى كاری خۆتبه منیش
دەچم خەرىكى ئەو كارە دەبم كە بۆى هاتوومەتە ئەم شوینە، بەلام
با ئەوت پى بلیم من دوینی كاتیک هاتم بۆ ئەم شوینە بەو نییەتە
هاتم تا ئیوارە لیڤە بم و دواتر بگەریمەو بەو خواردنیکى ئەوتۆم
لەگەل خۆم نەهیناوە و بیریاردنەو وەش ریگەى پى ئەدام بگەریمەو،
ئەگەر بکریت ئەو برە خواردنەى بۆ خۆت هیناوە بەشى منیشى
لى بەدەیت.

شوانەكە زۆر بە بى منەتى و خوشحالییەو زۆریەى نانهكەى دا
بە من و تەنها كەمىكى بۆ خۆى هیشتەو كە چەند پاروویەك
دەبوو لەگەلشییدا چەند دانەیهك تەماتەى دایە دەستم.

ئیدی بە خوداحافیزیکردن لە یەكدى جیابووینەو و من
بەرەو ئەشكەوتەكە ئەویش بەرەو كارەكەى خۆى بەرپكەوتین، من
بە ماندوویى و شەكەتى خۆم گەیانده ئەشكەوتەكە، بەلام
چاوەكانم بە تەواوى ویل و عەودال و تامەزۆوى نوقاندن بوون،
خەو تەواو زۆرى بۆ هینابووم بۆیە بە خۆم وت با پراكشیم و
سەرخەویك بشكینم، بەلام كامە سەرخەوشكاندن، كاتیک چاوەكانم
كردەو دەبینم وا نزیكى ئیوارەیه بۆیە خۆم گەیانده كانیاوەكە
دەستنوێزیکم هەلگرت و نوێزى نیوهرۆم بە قەزا و عەسریشم بە

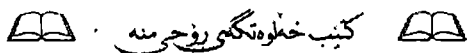

حازری کرد، دواتر گه پرامه وه بو ئەشکه و ته که، دواى نوێژى ئیوارەش نیوهى نانه کهم به ته ماته وه خوارد، دواتریش نوێژى خه و تانام ئەنجامدا و ئیدی به جوړیک له نا ئارامیدا دانیشتم ئەم نا ئارامیه زیاتر بو پەرش و بلاوى بیرکردنه وه کانم ده گه پرایه وه، کاتیك دەستم ده کرد به بیرکردنه وه له شتیك ته نها چەند خوله کیکی کهم ده متوانی بیر له و شته بکه مه وه ورده ورده له بیرکردنه وه له و شته لامده دا و شتیکی تر بیرى منى به خوێه وه سه رقال ده کرد، دەستم کرد به بیرکردنه وه له ژیان و کارى مروّقه کان، له نا کاو سام و هه یبه تی گه وره یی شه و وه ستاندمى و به بیرکردنه وه له خوێ "شه و" سه رقالی کردم، به لام هه یچ بیرکردنه وه یه ک ئە وه نده ی بیرکردنه وه له شه و زوړى نه خایاند، بیرکردنه وه له شه و چەند په یامیکیان ده دا به گوێى مندا و ده یوت پوژ به ناوى پووناکییه وه په رده ی به سه ر دروستکراوه کاندا داوه، هه رچه نده گه وره ترین شانازی بو پوژ پووناکیه که یه تی، به لام دیسانه وه ناتوانین له پوژدا مه خلوقه کان وه ک خویان ببینین، گه رچی شه و پووناکی نییه تا شانازی پیوه بکات، به لام نووریکی هه یه هه یچ په رده و حیجابیک ناتوانیت ببیته به ربه ست له نیوان چاره کانی تو و خالقادا، ههستم ده کرد شه و له لاپه رهی کتیبی نووسه ره پووحانییه کان ده چیت تا نه یخوینیته وه نازانیت چیه، هه ندیکجار ئەو لاپه رانه ده یشیا نخوینیته وه دیسان نازانیت چین و باس له چی ده کن، تا پوژیک به هوکاریک بو ت ده رده که ویت ئەو

کھ شکار عومەر

شتانه ی ئەو نووسیونی تا (ئەزموون) ی نەکهیت نازانیت چییە.
 شەو لە باوەشی دایکم دەچوو، ئاخر هەر وەختیک چوو بێتە
 باوەشی دایکەمە وە منداڵ بوومەتەو و هەموو هەستەکانی
 گەورەبوونم باریانکردوو و تەواو ساوا بوومەتەو تەنانەت
 زۆرجار منداڵبوونەم ئەوەندە گەورە بوو بە دایکم و توو
 چیرۆکیکم بۆ بگێڕەو، جا شەویش بە تەواوی ئاوەهایە تا کو
 بچیتە باوەشی بچووک دەبیتەو ئەوەندە بچووک دەبیتەو
 پیتخۆشە چیرۆکی نزا بخوینیتەو، تەنها شتیک ئەوەندە
 چوونەباوەشی شەو سامی هەبیت چوونەباوەشی مزگەوتی ناو
 لادییەکە، میحرابی مزگەوتەکانی لادی ئەوەندە سامی هەیه مەگەر
 ئیمان غیرەتی ئەوەت بداتئ بچیتە ناویەو. شەو بۆ مروۆ وەکو ئاو
 وایە بۆ درەخت، بیرکردنەو بە شەو بە منی دەوت ئەگەر
 دەتەوێت فرسەتیکی گەورە ی وەکو شەو ببیتە میوانت بڕۆ ببهەر
 میوانی سبە ی شەو، ئیدی بەمجۆرە سەرقال بووم بە بیرکردنەو
 تا کو ئەوە ی لەناکاو شەنبایەک رایچلەکانم و لە بیرکردنەو
 دایبیرم تا درەنگانیک زۆری بیرکردنەو سەری قال کردم تا ئەوە ی
 بە تەواوی ماندوو بووم و وەستام، بە خۆم وت کە بەیانی چی
 بکەم؟

وتم: هەر دەبیت بگەریمەو مالهو چونکە بەو نیازە هاتم
 بەیانی تا ئیوارە لەم ئەشکەوتە بمینمەو، بەلام وا دوو شەو لێرە
 ماومەتەو. زۆر باشە بەیانی هەلدەستم ئەگەر تەماتە و نانەکە

کەنکیان مابوو دەبخۆم و دەگەریمەوه بۆ مالهوه.

ئیدی پراکشام تا خەوم لیکەوت، بەلام دیسانەوه بیرکردنەوه
سەریان قال کردم تا ئەوهی خوشم نازانم کەهی خەوم لیکەوتبوو.
کاکى برا... کاکى برا... چاوم کردەوه دەبینم وا کورپکی
گەنج دەستم لیدەدات و دەلیت کاکى برا، زیاتر چاوم هەلەینا
بینیم وا پۆژ بوو تەوه و خۆر بە تەواوی هەلەاتوو، وتم فەرموو
براگیان چیت دەویست؟

وتی: وەلا کاکەم شەو درەنگ هات بۆ مالمەن منى خەبەر
کردەوه و پێی وتم (بەیانى کەمیک زووتر حەوانەکان دەرکە و
بیانە بۆ شاخەکە هەر کە گەیشتیته ئەویش بە خیرایی خۆت
بگەیهنەرە ئەشکەوتەکە، ئەگەر کورپکی لیبوو پێی بلی بیت بۆ
ئاوایی و لە ئاوایی بلی من بۆ لای کاک دانا هاتووم.

منشی وتم: کاک دانا کییه؟

ئەویش وتی: کاک دانا کاکەمە.

هەرچەندە ئەم کورپە بە قسەکردنی و هەلسوکەوتیدا دیار بوو
کە تەواو نییه، بەلام لیبی تیدەگەشتم.
منیش وتم: براگیان من کاکەى تۆ نانا سم.

لەم کاتەدا دەنگی وەرپینی سەگیک هات، کە لام کردەوه بە لای
دەنگەکەدا بینیم سەگەکەى دوینییه ئیتر لە مەسەلەکە تیگەیشتم.
کورپەکەش وتی: چۆن کاکەم نانا سیت؟ دوینی ئەو
حەوانەکانی هینابوو بۆ ئیره.

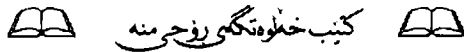
شکار عمر

ئیتەر منیش به ره چا و کردنی حال و وه زعی ئەو کورە و تم: زۆر باشه تۆ برۆ خەریکی کاری خۆتبه تۆزیکێ تر منیش دەچم بۆ ئاواویی بۆ لای کاکه دانات، کاکه ی شوان چەند هەنگاوێک له من دوور کەوتەوه، بەلام من بانگم کردەوه و پیم وت: کاکه دانات هیچی تری نەوت؟

ئەویش وتی: بەرەوه لا وتی بیّت بۆ ئاواویی بلی بۆ لای کاک داناهاتووم.

منیش پیکه نینیک گرتمی و دانیشتمهوه، بەلام کامه دانیشتن، دانیشتن بۆ کردنی چەندەها پرسیار له خۆم "باشه دەبیّت چ ئیشیکێ به من هەبیّت؟! ئەگەر ئەو ئیشی به من هەیه بۆ نەهاتوو بۆ لام؟ بۆچی بچم؟ ئەگەر بچم چی روو دەدات؟! " چەندین پرسیار و دلەراوکیی له م جوړه، بەلام دوا جار بریارمدا بچم بۆ ئاواویی، که هەستامهوه نان و تەماتەکه کەوتە بەرچاوم، بەلام وازم لێهینا و نەمخوارد، بەرهو کانیهکه بەرپیکه وتم لهو ئاویکم کرد به دەموچاومدا و دەستیکی تهرم هینا به جل و بەرگه کانمدا و بەرهو ئاواویهکه رویشتم، بەلام تا ئاواواویی چەندین پرسیار و گومان دەهاتن به مێشکمدا.

کاتیك گه‌یشتمه ئاواویی له دوورهوه دوو ئافرهتم بینی وتم زۆر باشه لییان نزیک دەبمهوه و پرسیاری مالی کاک دانایان لێدەکه، بەلام تا زیاتر لییان نزیک دەبوومهوه شهرم زیاتر دەبوو بۆیه به هوی شهرمهوه بیئەوهی پرسیاریان لیبکه من به لای

ئەواندا بەرەو سەرەووە ئەوانیش بەلای مندا بەرەو خوارەووە
 تێپەرین، چەند هەنگاوێکی تر پویشتم خۆم بینییەووە لە بەردەم ئەو
 خانووە گۆینەیی که دوو شەو پویشتر کاتیگ هاتمە ناو ئاواپیە که لە
 هەموو خانووەکانی تر زیاتر لە دلمدا جیجی گرتیبوو ئیستاش
 هەمان هەست و کەیف و خووشی و عەشقم بەرامبەر ئەم خانووە
 هەیه، بەلام ئیستا نەک دەنگیگ، بەلکو هەموو وجودم هاوار دەکات
 بپو پویشەووە و بدە لە دەرگای ئەم ماله، زور بە غیرەتەووە و بەبی
 شەرمکردن "جا نازانم ئەم بیئەرمی و غیرەتە لە نەزانییەووە بوو
 یان ئەدەبی عیشتقی من بوو بو ئەم خانووە" چوومە پویشەووە و لە
 دەرگام دا، دواي دووجار لە دەرگادان ئافرەتیگ هات دەرگاکەیی
 کردەووە و تی: فەرموو کاکە گیان!

منیش وتم: زەحمەت نەبیئت مالی کاک دانا لە کوپیە؟

ئافرەتە کەش و تی: کاکە گیان کەمیگ چاوەرپی بکە... چەند
 هەنگاوێگ پویشتەووە بەرەو ناومالە کە و یەک دوو جار بانگی کرد
 مامۆستا... مامۆستا... لە وەلامی ئەم بانگ کردنەیی ئافرەتە کە،
 دەنگی پیاویکیش کە لە ناو ژوورەکانی خانووە کە دا بوو زور بە
 لاوازی هاتە گوپی من (ئاخر دەرگای حەوشە و ژووری خانووەکان
 لە لادی زور لە یەکەووە دوورن کە ئەمە وایکردووە حەوشەکانیان
 گەورە بیئت) دەیوت بەلی گیانە کەم چیت دەویئت؟ ئافرەتە کەش هەر
 بە دەم پویشتنەووە بەرەو لای پیاووە کە دەیوت مامۆستا هەستە
 وەرە، ئیدی ئافرەتە کە و پیاووە کە بە یەک گەیشتن.

کھ شکار عومەر

پیاوهکه وتی: ها ئافرهت چیه؟

ئافرهتهکەش بە دەنگیکی زۆر نزمهوه وتی: ئەو کوپه هاتوو.

پیاوهکەش زۆر بە خیرایی و کەمیک دەنگ بەرزکردنەوهوه وتی:

کامه، ئەوهی کاک دانا وتی؟

ئافرهتهکەش وتی: بەلی... بەلی... کوپری ئەشکەوتەکه.

منیش که لهبەردەرگای ههوشهکه وهستا بووم و گویم له

قسانه بوو زۆر به لامهوه سهیر بوو، بهلام فریانهکهوتم بیر له هیچ

بکهمهوه پیاوهکه (ئەوهی که ئافرهتهکه پێی دەوت مامۆستا) به

خیرایی خۆی گەیانده لای دەرگای ههوشهوه به منی وت: فەرموو

فەرموو کاکه گیان.

منیش وتم: سوپاس مامۆستا گیان، وهلا من هاتووم بۆ لای

کاک دانا و مالیشیان نازانم، به ئەرك نهبیته مالهکهیان کامهیه؟

مامۆستاش وتی: جاری فەرموو وەرته ژوورهوه دوايش مالى

کاک دانات پێ نیشان دەدهم.

ئیدی هەر چۆنیک بیته بهو خولکه پر له ئەدهبهی مامۆستا

چوومه ژوورهوهوه لهگهڵ مامۆستا بهدهم ئەحوال پرسیینهوه

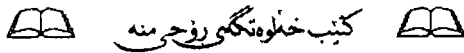
گهشتینه ههيوانهکه و لهسهه داواى مامۆستا هەر لهوی

دانیشتین، دواى کەمیک دانیشتن مامۆستا وتی: دەنگوباسی

ئەشکەوت؟ ئەمشهوه لهوی بوویت؟ چۆنت گوزهراند؟

منیش دەم کردهوه قسه بکهم، ئافرهتهکه، که وادیار بوو

خیزانی مامۆستا بوو، سینیهک و دوو پهرداخ ئاوی بهدهستهوه

بوو هاته لامان و وتی: فەرموو ئاو بخۆنەوہ.

من پەرداخیک ئاوم هەلگرت و خواردمەوہ مامۆستاش
پەرداخەکە ی دیکە، دوا ی خواردنەوہ ی ئاوەکە و تەم: دەستخۆش بە
راستی تینووم بوو، بەلام تەواو هی تر نەهینیت تینووتیم شکا و
ناتوانم ئاوی تر بخۆمەوہ ئیدی ئەوہ بوو خیزانی مامۆستا جیی
هیشتین.

پرووم کردە مامۆستا و تەم:

تۆ چۆن ئەمە دەزانیت کە من لە ئەشکەوت بووم؟

مامۆستا وتی:

جا ئەوہ چییە! تەنانەت ئەوہش دەزانم لە دوینیوہ ئەوہ ی
خواردووتە (نان و تەماتەو ئاوی کانی نزیك ئەشکەوتەکە) بووہ.

منیش و تەم:

وہلا راست دەکەیت، بەلام ئەوہت نەوت کە چەند دانەیک لە
تووہ پەشەکە ی نزیك کانییەکەشم خوارد، بەس توخودا مامۆستا
کی ئەمانە ی پی و تیت؟

مامۆستاش بو ئەوہ ی زیاتر قسەم لەگەڵ بکات و تەم:

جاری واز لەوہ بینە، کاکە گیان تۆ ناوت چییە؟

منیش و تەم:

شەھرامی خزمەتکارت.

مامۆستاش وتی:

استغفرالله... بە راستی ناوہکەت زۆر خۆشە کاکە شەھرام.

شکار عومەر

منیش وتم:

سوپاس مامۆستا گیان، به لām چۆنت زانی من له ئەشکەوتەکه

بووم؟

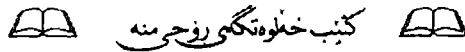
وتی:

شەھرام گیان شەوی رابردوو کاتیك بۆ نوێژی خەوتنان چوومه
 مزگەوت پاش تەواو بوونی نوێژ و چۆلبوونی مزگەوت كاك دانا
 ھاتە لامەوھو مەرحەبایی یەكمان كردو وتی مامۆستا گیان چەند
 شەویكە نیازمە بێمە لاتان بۆ مالهوھ و سەردانتان بكەم، بە لām
 لەسەر ویستی خودا ئەمشەو بۆم گونجاو، بۆیە دیم بۆ مالتان
 لەوئ شتیکی تایبەت و گرنگیشت بۆ باس دەكەم.

منیش پیم وت:

له خزمەتتدام بەخیری بییت سەرچاومان خۆشحالمان دەكەیت.
 ئەوھوو ھەردوو كمان (من و كاك دانا) له مزگەوتەوھ بەرھو مال
 بەرپكەوتین كە ئەمە مزگەوتەكە یە له تەنیشتمان، گەیشتی نە مالهوھ
 دواي كۆمەلێك قسە و باس و ھەواڵپرسین و چا خواردن ئەوھوو
 كاك دانا وتی:

مامۆستا گیان ئەمڕۆ من له جیاتی ھەمەي برام ھەوانەكانم
 برد بۆ ئەو دۆل و كیوھ، بە لām لەوئ كۆرپك ھاتە لام وا دەردەكەوت
 زۆری برسی بییت بۆیە بۆ ناخواردن ھاو پیم بوو، دواي ئەوھي
 كۆمەلێك قسە و باسمان پیکەوھ كرد ئەو كۆرپە ئەوھي وت كە بۆ
 (بیركردنەوھ ھاتووھتە ئەم شاخ و ئەشکەوتە) كە لیم پرسى بۆ

بیرکردنەوێه له چێ؟ له وهلامدا کۆمهلیک قسهی کرد، بهلام من زۆر به باشی لهو قسانهی حالی نهبووم، بۆیه ئیدی دواي ئه و قسانه برێک نان و ته ماتهی له من وهرگرت و بینیم گه پرایه وه بۆ ئهشکه وته که.

منیش وتم:

ئێ کاک دانا چی تر؟

کاک دانا وتی:

مامۆستا گیان ته واو هه ر ئه وهنده.

وتم:

خۆزگه له گه ل خۆت بتهینایه بۆ ئاوايی تا به باشی له مه سه له که حالی بووینایه.

کاک دانا وتی:

مامۆستا گیان له راستیدا من شتیکی وام به بیردا نه هات، به لام ئه گه ر ده لئیت با ئیستا که رۆشتمه وه به حه مه شوانی برام ده لیم به یانی که حه یوانه کانی برد بۆ له وه راندن سه رێک بدات له ئه شکه وته که ئه گه ر ئه و کورپی لی مابوو بینیریت بۆ ئاوايی، پیت چۆنه؟

منیش وتم:

کاک دانا ئه گه ر بتوانی ئه و ئه رکه بکیشیت خیرت ده گاتی.

ئیدی شه و که کاک دانا رۆشت و جیهی هیشتهین من و خیزانم به یه کترمان ده وت خودا بکات ئه و کورپه له ئه شکه وته که مابینه وه و

شکار عومەر

دواتر به دیداری شاد بین، ئەوەتا خۆی گەورە دلی من و
خیزانەکەمی نەشکاند و بە دیداری شەھرام گیانی شاد کردین.

منیش وتم:

مامۆستا گیان کەواتە ئەو کاکەییەکی که دوینی فریام کەوت و
نان و تەماتەکەمی پێدام ناوی کاک دانایە وە ئەویش تۆی لە حالی
من ناگادار کردوو؟

مامۆستاش وتی:

بەلی شەھرام گیان.

منیش وتم:

یەعنی ئەگەر مالی کاک داناشم بدۆزیایەتەو، بۆ ئەو بوو
بمەینیت بۆ لای تۆ؟

مامۆستاش وتی:

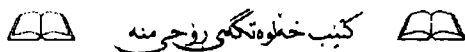
بەلی کاکە شەھرام.

منیش وتم:

دەمی باشە مامۆستا گیان ئیستە بی ئەوێکی کاک داناش
ببینمەو خۆم هاتمە بەردەمت، بۆچی ویستت من ببینیت؟

مامۆستا وتی:

شەھرام گیان، ئەوێکی که بۆچی من ویستووتم تۆ ببینم،
وەلامەکەمی وا سادەو ئاسان نییە، ئەسلەن لەوانەییە زمان نەتوانیت
وەلامی ئەم پرسیارە بداتەو، بەلکو پێویستی بەوێکی بە
تێپەرپوونی کات ئەم یەکتەر بینینە ئەزموون بکریت تا ئەو

وهلامه مان دهست بکهوئیت که بوچی من و تو یه که ببینن، "بهلی، تاکو ئیستاش زۆربهی قوتابیهکان ئهوه نازانن که بوچی دهبیئت زوو زوو مامۆستا که یان ببینن، بهلام به تیپه پینی کات ئهوه ئهزموون دهکهن که ئهه یه کتر بینینه چی بهوان ده به خشیت" بویه هه ناسه که شه هرام گیان تۆش جاری واز له وهلامی ئهه و پرسیاره بینه و وهلامی ئهه پرسیارانه بده ره وه که ئیسته من لیئت ده که م.

منیش وتم:

فهرموو مامۆستا گیان.

مامۆستا پرسى:

خوشت ئهوه ده زانیت که کاک دانا به منی وتوو تو بو بیرکردنه وه هاتوویت بو ئهه ئهشکهوته، بهلام ئهه شته چیه وای له تویهکی گهنج و لاو کردوو تا ئهه وهنده به تامه زرویه وه بیرى لی بکه یته وه؟ ته نانه ت تامه زرویه که ت تا ئهه و رادهیهی هه لیگرتوویت و هی ناوتی بو ئهه ئهشکهوته.

منیش وتم:

مامۆستا گیان تو مه لی ئهه شته، به لکو بلی ئهه شتانه چین وایان لیئت کردوو بیران لی بکه یته وه.

مامۆستا وتی:

دهی باشه شه هرام گیان ئهه شتانه چین؟

منیش وتم:

مامۆستا گیان من به بده وهامی بیرم نه کردوو ته وه، به لام چه ند

شکار عومەر

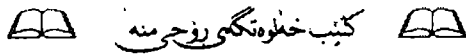
شتیك هەن هەر وەختیك دەكەونە بەرچاوەكانی بیرکردنەوهم ئیدی ناتوانم هەر وە بە سادەیی چاویان ئی دابخەم و بە سەریاندا تیپەرم؛ بەلكو بۆ ماوەیەکی زۆر بە خۆیانەوہ گیرم دەدەن و لەگەڵ خۆیاندا دەمبەن و بە تەواوی لە ژیان دامدەبەرن، جا وەك و تەم ئەو شتانەش زۆرن هەر بۆنموونە: "هەژاری، دین، حەقیقەت، ئیمان، جارجارەش خوا" بەلام شتیك كە خۆشم بەلامەوہ سەیرە ئەوہیە هەندیكجار بیر لە عیشق دەكەمەوہ كە بەحساب عیشق بابەتیکی پۆحی و قەلبییە، بۆیە بەخۆم دەلیم بەخودا پێدەچیت دل و پۆحیش بیر بکەنەوہ!

مامۆستا وتی:

كاكە شەھرام بیر لە شتی زۆر گەورە و جی بایەخ دەكەیتەوہ.

منیش و تەم:

مامۆستا یەكجار بەو شیوہیەش نییە، هەندیكجار بیر لەو مندالە دەكەمەوہ كە تەنھا لەبەرئەوہی پارە ی نەداوہ لە كەرنی تۆپەكەدا مندالانی گەپرەك نایەلن یاری بكات لە كاتیكدا ئەم مندالە بۆ نەبوونی پارە هیچ خەتایەکی نییە، بەلكو باوکی مردووہ و كەس نییە پۆژانە پارە ی بداتی، یان بیر لەو كچە جوانە بچكۆلە یە دەكەمەوہ كە ئەو پۆژە لە دوكانەكە ی ناوبازار بە گریانەوہ بەرۆکی داکی گرتبوو دەیوت هەردەبییت ئەو بازنانەم بۆ بکەیت، بەلام داکیكیشی زمانی لال بووبوو نەیدەزانی چۆن ئەو مندالە تیپگە یەنییت كە پۆلەگیان (تۆ قۆلت نییە و بازنیش بۆ ئەوہیە

بکریته قوۆل) به لای مامۆستا جاروبار بیر له م شتانهش ده که مه وه.

مامۆستا وتی:

ئه ی باشه شه هرام گیان ئیسته تۆ سه رقالی چیت؟ ده خوینیت

یان خویندنت ته واو کردوه؟

منیش وتم:

مامۆستا گیان من سالی پار خویندنت ته واو کرد، له ئیستاشدا

نۆر پوژ ده چم بو کریکاری، به یناو به ینیش بو ماوه ی دوو سی

پوژیک ناچم بو کریکاریه که وه، خه ریکی خویندنه وه ی کتیب ده بم

ئه گهر مه یلیشم ئی بیته سه ردانی خزمیک ده که م.

مامۆستا وتی:

هه ر ئه و شه وه ی که کاک دانا وتی "ئه مپو کوریک هاتبویه

ئه شکه وته که بو بیر کردنه وه" یه کسه ر ئه و گومانم بو دروست بوو

که ده خوینیته وه.

منیش وتم:

ئه وه راسته من ده خوینمه وه، به لام ته نها چند دانه یه ک کتیبم

هه یه، چونکه به هه مووی نزیکه ی دوو سال و نیو بو سی سال

ده بیته که کتیب ده خوینمه وه، به لام له و سی ساله شدا دوو جار که

نزیکه ی دوو مانگی ده خایه ند وازم له کتیب خویندنه وه ش

ده ینا، چونکه به خۆم ده وت "ئه وا گریم ئه م کتیبانه ی که هه مه

خویندمه وه و ته نانه ت له وه ش زیاتر، به لکو گریمان چهنده ها

کتیبی تریشم خوینده وه، جاری وا هه بوو ئه وه نده دوور ده پوشتم

شکار عومەر

به خۆم دهوت: باشه ئەگەر پۆژیک بیټ لهسەر بهرگی چهندها کتیب نووسرابیټ ((نووسەر: شههرا م...)) واته ئەگەر پۆژیک بیټ خەلک ئەو کتیبانه بخویننهوه که من نووسیومن، باشه چی روودهات؟" بەلێ مامۆستاگیان دووجار ئەم پرسیارانه له خویندنهوه و کتیب دووریان دەخستمهوه.

مامۆستا ویستی دەم بکاتهوهو قسه بکات لهو کاتهدا داده بهرێزه که به سینییه کهوه هات که چەندین قاش کالەک و دوو چەتالی لهسەر بوو، وتی: فەرموو بە دەم قسه کردنهوه لهم کالەکه خۆشهش بخۆن، من و مامۆستا دەستخۆشیمان ئی کردو ئەویش جییهشتین، ئیتر ئەوه بوو مامۆستا دەستی کردوه به قسه کردن، وتی:

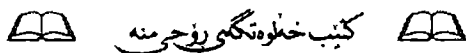
شههرا م گیان ئیسته نیازی چیت ههیه؟ هیچ بریاریکت دەربارهی داهاوتوت نه داوه؟
منیش وتم:

مامۆستا گیان ئەوهندهی که خۆم بیرم بیټ زۆر که یغم نه هاتوه به بیرکردنهوه له داهاتوو ههروهها بریاردان دەربارهی داهاتوو، وه ئیستاش شتیکی وام نییه دەربارهی داهاتوو که جینگهی باسکردن بیټ.

مامۆستا وتی:

شههرا م گیان تۆ له شار دانانیشیت؟

منیش وتم:

بەرەوه‌لا مامۆستا گیان.

مامۆستا وتی:

ئەم چەند پۆژەیی داھاتوو کۆتا پۆژەکانی منە لەم دێیەدا بۆیە ئەگەر خودا ویستی لەسەر بیټ بە ھۆی ئەوھێ لە چەند پۆژی داھاتوودا دەوامی قووتابخانە تەواو دەبیټ لەگەڵ خیزانم بە یەكجاری دەگەرپێنەوہ بۆ شار و ئیدی ھەر لەوئ دەمینینەوہ، چونکە وا بپریارە سالی داھاتوو وەزارەتی پەرورەدە بمگوازیټەوہ بۆ ناوشار، وا بۆ دە سالە لەم دێیە مامۆستام ھەرچەندە دوای چوار سال ئەگەر خۆم بمویستایە دەیانگواستمەوہ بۆ ناوشار، بەلام خۆم پیم باش بوو کە ئەم دە سالە لیڤە بمینمەوہ.

جا بۆیە کە بە یەكجاری گەرامەوہ بۆ ناوشار پیم خۆشە پەییوہندیمان بەیەكەوہ ھەبیټ.

منیش زۆر بە خۆشحالییەوہ وتم:

جا لەوہ باشتر.

مامۆستا وتی:

دەیی كەوايە شەھرام گیان گوئی بگرە با پیت بلیم لە ناوشار مالی ئیمە لە کویدایە، لە ناوبازار مزگەوتی (.....) دەزانیت؟

منیش وتم:

بەئی دەیزانم مامۆستا.

مامۆستا وتی:

لە دووکانی گولەبەرپۆژە فرۆشەكەیی تەنیشټ مزگەوتەكە پیرسە

شکار عومەر

کامه یه خانووه که ی (مرورای خان) یه کسه نیشانته دها.

ئیدی من ته ماشایه کی کاتژمیره که ی دیواره که م کرد و وتم:
زۆر باشه مامۆستا گیان من زۆر خوشحال بووم به ناسینی
به پریزتان، وا کات درهنگی کردوووه نیوه پۆیه بۆیه ئیزنی من بده
با بپۆم.

مامۆستا وتی:

شه هرام گیان به دهنگی نزم ئەم قسانه بکه با باخان گوئی لی
نه بیته.

منیش به دهم خهنده وه وتم:

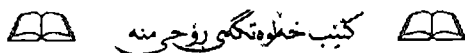
مامۆستا گیان جارێ بۆ خۆت بلێ خواحافیزت بیت داده
باخانیش رازی ده که م.

مامۆستا وتی:

کوپری باش ئەوه دوو دهقه ی ماوه بۆ بانگی نیوه پۆ ده چینه
مزگهوت نوێژه که مان ده که یین و دواتر ده گه پێینه وه خودا چی
دابوو ده یخوین ئیدی ئەو وهخته بۆ خۆت سه ر پشک به ده پۆیت
یان لاما ن ده مینیتته وه.

پاشان مامۆستا وتی:

تۆ ئەو مزگهوتته خوشه ی ئیمه شته نه دیوه، ئیدی هه رچۆنیک
بوو رازی کردم و گویمان له بانگی نیوه پۆ بوو به دهنگی زۆر
خۆش بۆیه به ره و مزگهوت له مال چووینه ده ره وه، به لام له کاتی
چوونه ده ره وه مان مامۆستا به دهنگی نه ختیك به رز وتی باخان

گیان ئەوێه کاکه شههرام رازیکردووێه بۆ نیوهپرۆ لامان بمینیتهوه،
لهو کاتهدا بانگ بیژهکه لهو شوینهدا بوو که دهیوت (اشهد ان لا اله
الا الله) وتم:

مامۆستا کافریش گوئی لهم دهنگه بیته شایهتومان دینیت.
مامۆستا وتی:

ئهوه مامۆستایهکی هاوڕیبه لیڕه لهگهڵ من دهوام دهکات، بهلام
له سههرتا که هات بۆ ئهه دێیه نوێژیشی نهدهکرد.

ئیدی که مامۆستا ئهههه وت ئهوهندهی تر بانگهکهه لا
شیرینتر بوو، گهیشتییه مزگهوت، بهلام چ مزگهوتیک (شوینی
دهستنویژه لگرتنهکهی چهوزیک بوو له ژیر دار توویهکدا له ناو
حهوزهکه شدا چهند دانهیهک ماسی تیدا بوو، به راستی
مزگهوتیکی دلگیر بوو، پیشتروامدهزانی هیچ جیگهیهک وهک
ئهشکهوتهکه ئارام نییه، بهلام ئهه مزگهوته پر بوو له بیدهنگی،
مندالیکی یانزه بۆ دوانزه سالان هات بهرهو لای چهوزهکه بۆ
دهستنویژه لگرتن، وتی:

باشی مامۆستا؟

مامۆستاش وهلامی دایهوه:

سوپاس ئارام گیان ئهه تو چۆنیت، بۆ ئینتیحانی بهیانی
سهعیت کردووێه؟

مندالهکهش وتی: بهئێ.

ئیدی دواي هه لگرتنی دهستنویژه چووینه ژوورهوهو پاش

شکار عومەر

سهلام کردن ویستم دوو رکات نویژی سوننهت بکه، بهلام فریا نهکه وتم یه کسه بانگیبیره دهنگ خوشهکه دهستی کرد به قامهت و ماموستای هاو پیرشم چوو پیشه وه نویژی دابهست، دواى ته و او بوونمان له نویژو خویندنی چهند زیکیک مزگه وته که ورده ورده چۆل بوو ته نها من و ماموستا و بانگ بیژه که و کاک دانا نه وهی که پوژی پیشووتر به شوانی هاتبوو بو لای نه شکه وته که مابووینه وه، ههروه ها دوو حاجی به ته مه نیش مابوونه وه ماموستا له میحرابی مزگه وته که ههستایه وه و منیش ههستام چووم به ره و لای دواتر بانگیبیره که هات به ره و لامان و وتی ماموستا نه کره م سهلاموعه له یه ئیدی له و کاته دا زانیم که ماموستا ناوی نه کره مه دواتر کوپه بانگیبیره که دهستی هیئا به ره و دهستی من و ماموستا نه کره میش به یه کتری ناساندین، بویه من خو م پی نه گیرا هه ره له ویا به بانگیبیره که م وت:

به راستی دهنگت ته و او سه رسامی کردم.

ئه ویش وتی:

سو پاس بو خوا، که نه وه دهنگه ی پی به خشیوم.

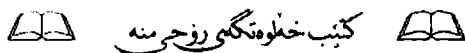
پاشان ماموستا نه کره م دهستیکی بو کاک دانا راکیشاو وتی:

شه هرام گیان خو نه وه ده ناسیت؟

منیش وتم:

به لئی ماموستا گیان نه وه کاک دانای نازیزه، شتیکی بو

نه کردووم که نه ینا سمه وه، دوینی له و برسیتییه دا فریام که وت.

پاشان كاك داناش هاته لامان و مهره بایه کی گهرمی کردین و
وتی:

مامؤستا ئەکرهه خۆم حازر کردبوو پیت بلیم بمبووره
کوره که ی لای ئەشکه و ته که تا ئیستاش نه هاتوو. به دهه قسه کردن
و لیک جیابوونه و وه هه ریه که و به ره و مالی خوی پوشته وه، من و
مامؤستا ئەکرهه میس هاتینه وه بو ماله وه، خیزانی مامؤستاش
به خیرهاتنیکی زۆر گهرمی لیکردینه وه و وتی:
فهرموونه ئەم ژووره نان حازره.

چووینه ژووره که بینیم سفره راخراوه و له بهشی سه ره وه ی
ژووره کهش کتیبخانه یه کی گهره ی پر له کتیب بوونی هه بوو،
هه ره ها له ولای سفره کهش کتیبکی فارسی که له بیرم نه ماوه چ
کتیبیک بوو له گه ل کتیبکی تر که لی نووسرا بوو "دیوانی
مه وله وی" وه دهفته ریک و یه ک دوو پینووسیش دانرابوو.

به فهرمووکردنی مامؤستا ئەکرهه و خیزانی دهستمانکرد به
نانخواردن، چیشه که برنج و شله ی ته ماته بوو، له کاتی
نانخواردنه که داو به دهه پاروو گرتنه وه وتم:

مامؤستا ئەم خانوو گلینه ی ئیوه بو من زۆر ئارامی به خشه،
کاتی که خۆم له ناویدا ده بینمه وه ئەوهنده شادم خه ریکه توشی
غرور دهیم و خۆم لی ده گوریت.

مامؤستا ئەکرهه میس پاش چهند چرکه یه که وتی:
شه هرام گیان تو ئەوه ده زانیت که ته نانه ت خوی گهرهش

شکار عومەر

مالی گلینی پی خوشه؟

منیش زۆر به تامه زرویی پروونکردنه وهی ئەو قسه یه وه، وتم:

مامۆستا ئەکره م ئەمه یه عنی چی؟

مامۆستاش وتی:

مه گهر خوای گه وره زانا نییه؟ به دنیاییه وه با، دهی که واته
خوای گه وره زانایه به و شتانهی پروویان داره و پروو دهن، هر
بویه خوای گه وره ئەوه شی زانیوه که پوژیک دیت دلی ئیمه ده کاته
مالی خوئی، جا ئەوه ندهش مالی گلینی پی خوشه بویه دلی
ئیمه ی له گل دروست کردوه.

ئیدی منیش زۆر به سه رسامی و شادییه وه سه رم له قاند و وتم:

"به راستی جوانه".

نانخواردن ته واو بوو، هه لبه ته نانخواردنی من ته واو بوو چونکه
من هه میشه که م ده خووم و خیراشم، بویه به جامه فافونه که ی سه ر
سفره که که میک ئاوم خوارده وه و وتم:

خودا نه یپریت و دهسته کانی توش خوش بیته داده باخان به

راستی خواردنیکی به له زهت بوو.

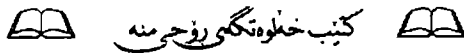
داده باخان وتی:

کاک شه هرام خو ئەوه ندهت نه خوارده وه تا بزانیته به له زهت بوو

یان نا.

منیش وتم:

دهسته کانت خوش بیته هر ئەوه ندهم بو خورا، قابیله شه رم

بکه م.

مامۆستا ئەکرەمیش بە دەم نانخواردنەوه وتی:
 باخان گیان وازی لی بیئنه خۆی زەرەر دەکات، خۆ ئیئمه تا
 ئیوارە نانی تر ناخوین.

منیش وتم:

جا با نه یخۆن، من که میکی تر ده گه پریمه وه بو شار.
 ئیدی ئەوه بوو هه ستامه سه رپی و پۆشتمه به شی سه ره وه ی
 ژووره که بو سه یرکردنی کتیبه کانی ناو کتیبخانه که، زۆربه ی
 کتیبه کان ئەده بی و دینی بوون بریکی که میش کتیبی فکری و
 فه لسه فی تیدا بوو ههروه ها دوو خانه ی کتیبخانه که پر بوو له
 کتیبی فارسی، ههروه ها له به شی خواره وه یش کۆمه لیک شریتی
 کاسیت و سیدی له ته نیشته ته سجیلیکی بچکۆله وه دانرابوون که
 ئەم شریتانه که میک سه رنجیان راکیشام بۆیه لام کرده وه و وتم:

مامۆستا پرسیاریک بکه م؟

مامۆستا وتی:

فه رموو شه هرام گیان.

منیش وتم:

ئەم کاسیت و سیدییا نه چین؟

مامۆستا وتی:

ئه وانه قسه و بابته و کۆرۆ وتاره کانی چه ند پیاویکی به تواناو

پۆشنه یرن.

شکار عومەر

ئیدی من زۆر درێژەم نەدایەو و تەم:

عەفوو مامۆستا گیان نانەکەت بخۆ.

مامۆستاش وتی:

خودا نەبیریت منیش تەواو بووم.

ئیدی مامۆستاش هەستایەو و وتی:

باخان گیان یاخودا ئەو دەستانەت خۆش بیّت و خودا بۆ منت

بەھێلیت، دواتر لەگەڵ دادە باخان کەوتنە کوکردنەوێ سفرەکەو

لابردنی، دوای ئەوێ بە تەواوی سفرەکەیان کوکردەو، من و تەم:

مامۆستا گیان ئەو نەکەکی نیوہەرۆم لا خواردن جا ئیستا

ئیزنم بەدە با بڕۆم.

مامۆستا وتی:

هەرچەندە زۆر حەز دەکەم لامان بمینیتەو و نەپۆیت، بەلام

پیش نوێژ بەلینی ئەوێم پیدایت کە دوای نانخواردن نازادی لە

بەریاردانی مانەوێ یان پۆشتن، بەلام شەھرام گیان با چا جازر بیّت

چایەکیش بخۆو جا بڕۆ.

منیش و تەم:

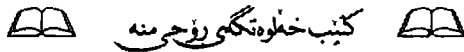
بەخودا مامۆستا من زۆر چا خۆر نیم، بیخۆم و نەبخۆم کیشەم

نییە، تا درەنگتر نەبوو بە ئیستە بڕۆم چاکترە.

ئیدی چووین بەرەو حەوشەکەو مامۆستا هاواری کرد باخان

گیان شەھرام جیمان دەھیلێت، دادە باخانیش هات وتی:

ئەو بۆ کوێ کاک شەھرام؟

منیش وتم:

دەبیّت بگەریمەو.

ئیتەر دادرە باخانیش زۆر داواى کردو پىی خوش بوو لایان
بمىنمەو، بەلام هەرچۆن بیّت پازیم کردن و خوداحافیزیم لیکردن
و کوّتا قسەى مامۆستا ئەکرەمیش ئەو بوو کە وتى:
"هەناسەکەم ئاگات لە خۆت بیّت".

کە تا ئیستە هیچ کەسێک لە خوداحافیزیدا وای پىی نەوتبووم،
ئیدی لە دیکە دەرچووم و بەرەو شەقامە سەرەکیەکە بەرپیکەوتم کە
نزیکەى پانزە خولەکیک لە دیکەو دەور بوو، ئەو بوو بە دەم
بیرکردنەو دەو پریگاکەم دەبری بەرەو شەقامە سەرەکیەکە
"بیرکردنەو لە خۆم لە ئەشکەوتەکە لە برسیتییەکەم لە کاک دانا
لە کانییەکە لە شوانە قسەخۆشەکە لە هەموویشی زیاتر لە
مامۆستا ئەکرەم و قسە شیرین و رەفتارە نەرم و نیان و
لەسەرخۆکانی" بە دەم ئەم بیرکردنەوانەو نزیکەى دە خولەکیک
پریگام برى لە پریکا لە داواو دەنگى سەیارەیهک هاتە گویم، ئاورم
دایەو بىنیم روو و من دیت، کە گەیشتە لام وەستا، تەنها
شوفییرهکەى تیدا بوو، پیاویکی بەتەمەن دیار بوو، وتى:

چۆنى کاک شەهرام؟

منیش بە ترس و سەرسامییەو وتم: سوپاس مامە گیان.

وتى: وەرە سەرکەو.

وتم: بۆ کوئ دەچیت؟

شکار عومەر

وتی: تۆ بۆ شار ناچیت؟

وتم: با بۆ شار دەچم.

وتی: دەی کەواتە وەرە سەرکەو.

منیش ھەرچۆنیک بیټ بە ترسەو سەرکەوتم، سەیارەکەشی

تویتایەکی دەبل بوو، کە سەرکەوتم بەرلەووی قسە بکەم، ئەو وتی:

بەخیریبت کاکە شەھرام.

منیش وتم:

یاخودا خۆت بەخیریبت مامە گیان سوپاست دەکەم.

وتی:

تۆ من ناناسیت بەلام من تۆ دەناسم.

وتم:

نەوہلا من تۆ ناناسم، بەلام تۆ چۆن من دەناسیت؟

وتی:

ھەرگیز منت لە شوینیک نەبینیوہ؟

منیش وتم:

با کەمیک بیر بکەمەو.

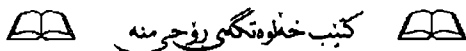
وتی:

بیری ئی مەکوہ با بە بیرکردنەو ماندووت نەکەم و خۆم پیت بلیم

من چۆن تۆ دەناسم.

وتی:

من خەلکی ئەم دئیەم کە ئیستا تۆی ئی بوویت جا کاریکی

شارم بۆ دروست بووه، وه‌کو هه‌میشه به‌رله‌وه‌ی بکه‌ومه ری به‌ره‌و
شار چووم بۆ لای مامۆستا نه‌کره‌م.

وتم:

مامۆستا گیان من ده‌چم تا شار و له‌وانه‌یه بگه‌ریمه‌وه هه‌یچت
پێویست نییه بۆت بێنم؟

ئه‌ویش وتی:

نا هه‌یچ پێویستییه‌کم نییه جگه له سه‌لامه‌تیت، به‌لام که‌میک
پێش ئێستا براده‌ریکم لاما‌ن بوو گه‌رایه‌وه بۆ شار بۆیه زۆرت
مه‌نۆن ده‌بم نه‌گه‌ر بینیت هه‌لیگه‌ره و بیگه‌یه‌نه شار.

منیش وتم:

به‌سه‌رچاو مامۆستا گیان، به‌لام نه‌و براده‌ره‌ت ناوی چیه‌ه؟

مامۆستاش وتی:

ناوی شه‌ه‌رامه.

ئیدی که شۆفیره‌که ئه‌م قسانه‌ی کرد به ته‌واوی ئارامی و
سوکنایم بۆ گه‌رایه‌وه‌و له ترس و دل‌ه‌راوکی مالئاوایم کرد.

به‌ده‌م پوشتنه‌وه پوه‌وو شار که نزیکه‌ی یه‌ک کاتژمێر له
گونده‌که دوور بوو، مامه‌ی شۆفیر زیاتر قسه‌ی ده‌کرد و منیش
به‌لێم بۆ ده‌کرد جاروباریش قسه‌کانی بریتی بوون له پرسیارکردن
بۆیه منیش له بری به‌لێ کردن ده‌بوایه وه‌لامی پرسیاره‌کانی
به‌ده‌مه‌وه، بۆنمونه دوا‌ی که‌میک له‌و قسانه‌ی له سه‌ره‌تاوه کردی
پرسیاری نه‌وه‌ی کرد:

شکار عومەر

كاكه شههرام تو و ماموستا ئەكره می نازیز چی یه كترن؟
پرسیاره كه بو من زۆر له ناكاو بوو چونكه نه مده زانی ئەو
به سه رهاته ی بو باس بكه م كه تیایدا من و ماموستا ئەكره م
یه كترمان ناسی یا خود به جوړیكی دیکه وه لآمی بده مه وه، به لام
هه رجوړیك بیټ له وه لآمدا وتم:

له گه ل ماموستا ئەكره م براده رین.

مامه ی شوڤیڤر وتی: كاكه شههرام ماموستا هاوته مه نی تو نییه،

منیش وتم:

به هوی شتیكه وه یه كترمان ناسی.

ئه ویش وتی:

ده ی دیاره هه ر به هوی كتیب خویندنه وه و ئەو جوړه شتانه وه

بووه.

منیش وتم:

ته قریبه ن شتیکی له و جوړه، به لام چون بوو تو یه كه م شت

كتیب هات به خه یالآندا؟

ئه ویش به بزه یه کی زۆر جوانه وه وتی:

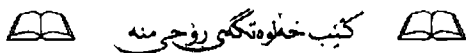
جا كاكه شههرام ماموستا ئەكره م جگه له كتیب و موحبیبه ت

شتیکی دیکه ی هه یه تا بیكاته هۆكاری دروستكردنی دوستایه تی

و براده رایه تی له گه ل ئەم و ئەودا!

مامه ی شوڤیڤر زانی من به دیقه ته وه گویم بو پراگرتووه بویه

به رده وامی دا به قسه كانی و وتی:

ئەم مامۇستا ئەكرەمەى برادەرت وەكو فریادپرەسیك و ابوو بۆ
ئەم گوندەى ئیئە، چونكە وا نزیكەى نۆ بۆ دە سال دەبیئت ئەم
مامۇستایە پرووی لە گوندەكەى ئیئە کردوو، لەو ماوەیەدا هەموو
خەلكی ناو گوند حەساونەتەو بە جۆریكى وا ئیسراحتیان
کردوو، ئەو بۆ چەند سالیك دەبیئت تەنانەت مندالەكانیشمان
پیکەو شەپیان نەبوو.

تەنانەت ئەو مندالانەى وا فیكر کردوو ئازاری ئازەلەكانیش
نەدەن، لەم چەند پۆژەى پێشوو دا بوو كە من داریكم بە دەستەو
بوو دەمكیشا بە حیوانەكاندا، كۆرەكەشم كە تەمەنى سیانزە سال
دەبیئت پیمى وت "باوہ چۆن دلت دى لەو حیوانانە دەدەدیت؟! "
كاكە شەھرام باوہر بکە كە كۆرەكەم ئەو قسەیهى كرد لە تەریقیدا
ھیچم بۆ نەوترا.

كە مامەى شوفیر بەم جۆرە دەربارەى مامۇستا ئەكرەم قسەى
دەكرد ئەوەندەى تر مامۇستام لا شیرینتر و خوشەویستتر بوو،
كەمیکى تر دەربارەى چاكى و گەورەى مامۇستا ئەكرەم قسەى
كردو دواتر وتی:

ئەى كاكە شەھرام تۆ بۆ وا بیدەنگى و قسەیهكمان بۆ ناكەیت؟
منیش لەو كاتەدا قسەیهكى باوكم بیركەوتەو كە زۆرجار
دەپوت "مرۆڤ كاتیك دەگات بە كەسیكى لە خۆى بە تەمەنتر وا
باشترە گوێى بۆ بگریت" بۆیە یەكسەر وتم :

مامە گیان من لەگەل پیاوہ بە تەمەنەكاندا زۆرتر گوێ دەگرم

کھ شکار عومەر

وہک لەوہی قسەیان لەگەڵدا بکەم، مامەمی شۆفیر دەستی برد بۆ تەجیلی سەیارەکەو دەستی نا بە دوگمە یە کداو تەجیلە کەمی مەلکرد، پاش کەمیک مۆسیقا حەسەن زێرەک بە دەنگە خۆشە کەمی دەیوت "هۆ کاکێ جووتیار براکەم جوتت شەن گۆل بێ، تۆو کەت پازیانە ئەمی وەمی خەرمانت گۆل بێ، هۆ کاکێ پێبوار....." کە گۆرانییە کەمی تەواو کرد مامەمی شۆفیر وتی:

دەک سەد پەرحمەت لەو گۆرەت.

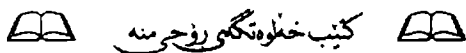
ئیدی بە دەم برینی پێگە و گۆیگرتن لە چەند گۆرانییە کە خۆمان لە سەیتەرە (بازگە) کەمی نزیک شار بینییەو، دواتر گەشتینە شار و لە شوینیک کەمی بۆ من گونجاو بوو و تەم بە شۆفیرە کە مامە گیان لە پیشەوە من دا بەزینە، بەلام مامەمی شۆفیر وتی:

جا بۆ خەجالەتی لای مامۆستا ئەکرە ممان ناکەیت، کاکە شەھرام گیان میوانی مامۆستا ئەکرە میوانی ئیمەیه، دەتەبە مەو بەردەرگای مالهو.

ئەم مامەمی شۆفیرە زۆر ئینکاری ئەوہمی لەگەڵ دەکردم کە بمباتەو بەردەرگا، منیش ھەر دەموت پێویست بەو ناکات.

ئیدی مامەمی شۆفیر قسە یە کەمی کرد، بەو قسە یە می زۆر زۆر ھەستم بە تەریقی و خەجالەتی دەکرد، قسە کەش ئەوہبوو وتی:

شەھرام گیان چیبی، لەوانە یە حەز نە کەیت من شارەزای مالتان بێم، یان دەترسیت بێم بۆ مالتان و بمینمەو، بەلام ھەرچۆنیک

بیت رازیمکرد که لهو شوینهی خۆم ویستم دامبهزینیت.
دایبهزاندم و خوداحافیزیمان له یهکدی کرد.

منیش بهروه مالهوه دهستمکرد به برینی ریگهکه نهو
ریگهیهی من گرتم تا مالهوه بیست و پینچ خولهکیکی دهخایاند،
بهلام مروۆ کاتیك به ناوشاردا ری دهکات نهوه بیزاری دهکات که
کات زۆر به زووی تیدهپهريت!

له ریگادا تا مالهوه بههوی بینینی چند شتیکهوه چند
وینهیهکی دیکم دهینایهوه پیش چاوانی خۆم، یهکیک
لهوشتانهی بینیم نهو مزگهوته بوو که دهکتهه نزیکی چند
دوکانیکهوه به خۆم وت کاتیك به چاوهکانم سهیری ئەم مزگهوته
دهکم نهوه دهبینم ئەم مزگهوتهی ناوشار چند نهوهندهی
مزگهوتهکهی ناودی گورهتره، بهلام کاتیك سهیری دلی خۆم
دهکم نهوه دهبینم که مزگهوتهکهی ناودی چندین نهوهندهی ئەم
مزگهوتهی ناوشار له دلی مندا جیی گرتوه "تهناهت مالهکانی
خوداش جیاوازن".

پاش کهمیکی تر له پوشتن دهنگی زهنگی نهو قوتابخانهیهی
به لایدا تیپهپیم وه دهنگی هۆپینی نهو سهیارهیهی به لامدا
تیپهپری و دهنگی نهو غاز فرۆشهی به شیشیک دهیدا به بتلی
غازهکاندا و به دهنگی خویشی هاواری دهکرد غاز... غاز... ههموو
ئهم دهنگانه دههاتنه گویم ئیدی به هوی بیستنی نهو دهنگانهو
بینینی ههندیك له خاوهنی دهنگهکان به خۆم دهوت "عهسرانی

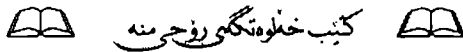
شکار عومەر

شار وەکو پوژی حەشر وایە مروۆ ناتوانی تیایدا ئارام بی ت بە
 پیچەوانە عەسرانی لادی و کانیهە کە بەردەم ئەشکە و تە کە،
 مروۆ ناتوانی ت لە سەر کانیهە کە بەردەم ئەشکە و تە کە دابنیشی ت و
 بیر نە کاتە وە، یاخود دیمە نی ئە و حاجیه ی لە چکی کی سپی
 پیچاندبوو بە سەریه وە و دوا ی عەسر خۆ ی گە یان دبوویە سەر
 کانیهە کە "کە من تا ئیستاش نازانم ئەم پیاوہ پیرە چۆن
 توانیبوو ی خۆ ی بگە یە نی تە سەر ئە و کانیهە!" دە نکە کانی
 تە سبیحە کە ی دە جولاندو زیکری ﴿لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ﴾ دە خویند کە
 پیدە چوو ماناکە شی نە زانی ت.

گە یشتە ماله وە و دایک بە خیر هاتنە وە ی لی کردم، و تی:
 شە هرامە کە ی دایە ئە مجارە لە جارە کانی تر زیاتر ت پیچوو،
 ئیستە ش زۆر ماندوو دیاری ت؟
 وتم: دایە شتیکی وا نییە ئە وە ماندوو بوونی ئەم دوو شە وە یە
 کە لە ئەشکە و تە کە بووم.

ئیدی دوا ی ئە وە ی لە گە ل دایک کە می ک پی کە وە دانیشتی ن من
 بە نیازی ئیسرا حە تکر دن پراکشام، بە لام هەستم بە گەرما دە کرد
 بو یە هە ستام پانکە کە م داگیر ساند و لە سەر ژمارە یە ک دامنا پاشان
 پراکشام وە و نزیکە ی کاتژمی ریک نووستم دواتر هە ستام و نو یژی
 عەسرم کرد.

تا ئیوارە خۆم سەر قال کرد بە یە ک دوو شتە وە کە ئە وانیش

یه کیکیان کتیییک بوو باسی "قهزاو قهدهر" ی دهکرد، شته که ی دیکهش ئەو بوو له پاش. ئەو کتیبه هاتمه ئەو ژوورە ی تەله فیزیۆنە که ی لیبوو خۆم سەرقال کرد به تەماشاکردنی تەله فیزیۆنەو، له ناکاو دەنگی زەنگه که هات، ویستم بچم دەرگای حەوشه بکه مه وه له دوورەوه بینیم باوکم هاته ئەمدیو دەرگای حەوشه وه "ئاخر باوکم هەروا عاده تی کردبوو هەمیشە بەر له هاتنه حەوشه زەنگی لیدهدا".

ئیدی منیش هەستام و زۆر به ناسایی بەرهو پرووی باوکم پوشتم و بەخیر هاتنه وهم لیکرد، ئەویش وتی شەهرا م گیان خۆت بەخیری بیته وه دواتر هاتینه ژوورە وه و که میک هەوالی یه کترمان پرسی، باوکم وتی:

شەهرا م گیان ئەمجاره یان زیاتر مایته وه، دەنگو باسی ئەو دەشت و دەرە؟
منیش وتم:

باوه گیان وه که هەمیشە ئەوی زۆر خۆشه، ئە ی تۆ له گەل ئیش و کار و دوکانه که حالت چۆنه؟
باوکم وتی:

وه لا خۆم زۆر باشم، دوکانیش هەروه که جارانه خراپ نییه.
منیش هەستام پەرداخیک ئاو بینم بۆ باوکم، که هاتمه وه باوکم وتی: شەهرا م ئەری دایکت کوا؟
وتم: له سەربانه.

شکار عومەر

وتی: ئەوی دایکت پێی نەوتیت کە دوینێی وەستا عەلی هات بۆ
مالمەو؟

وتم: نا دایکم پێی نەوتم، بەلام باوہ وەستا عەلی بۆچی هاتبوو؟
باوکم وتی:

کوڕم هاتبوو هەوایی تووی دەپرسی، دەیوت ئەوہ شەھرام لە
کوێیہ؟ بۆچی وا بە جارێ خۆی ئی ون کردین و دیار نەما؟
ئیدی منیش پێم وت:

وەستا عەلی گیان شەھرام چووہتە سەفەر بۆ لای ئەو خزم و
کەسانە.

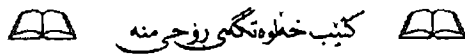
وەستا عەلیش وتی:

دەوی باشە ئەگەر گەپرایەوہ با بیئت بۆ لام.

دوای ئیوارە سەردانیکی وەستا عەلیم کردو کەمیک لای
دانیشتم، ئەویش وتی: حەمە شەھرام تۆ بەیانی مەیە بۆ ئیش،
چونکە بە کریکاری ترم وتووہ.

منیش زۆرم پێی خۆش بوو کە وتی بەیانی مەیە بۆ ئیش.

دواتر لای وەستا عەلی هەستام و گەپامەوہ بۆ مالمەوہ، ئەو
شەوہ ھەر بیرم لە مامۆستا ئەکرەم دەکردەوہ، چەند جاریکی تر بۆ
ھەمان مەبەست چوو بووم بۆ ئەشکەوت، کە دەگەپامەوہ بۆ ماوہی
یەک دوو پوژ ھەر بیرم لە ئارامی و لەزەتی ناو ئەشکەوت
دەکردەوہ، بەلام ئەمجاریان جیاواز بوو، بیرکردنەوہ لە مامۆستا
ئەکرەم و قسە شیرین و سەرنجە پر لە موحیبەتەکانی بەجاریک

ئەشكەوتى لەبىر بردمەو، كتيبيكەم بە دەستەو بوو ھەرچىم دەکرد نەمدەتوانى بە شاينى خۆى بىخوينمەو، چەند دىپريكەم دەخويندەو ھەر راستەوخۆ يەككە لە پروداوھەكانى ئەو دوو پۆژەى پيشوو سەرنجى منى بەرھەو لای خۆى رادەكيشا، ئىدى ھەر لەم حالەدا بووم، پاش كەمىك لە شوينى دانىشتنەكەى خۆم سوپامەو ھە و سەريكەم ھەلپرى بە مەبەستى تەماشاکردنى كاترەميرەكە، بەلام بينيم كاترەمير دەونيو، بۆيە بەسەرسوپرمانيكەو بە خۆم وت باشە كات بۆ ناروات، نەمتوانى باوھر بە كاترەميرەكەى ئەو ژوررە بكەم بۆيە ھەستام چووم پەرداخكە ئاوم خواردەو ھەو تەماشای كاترەميرى ژوررەكەى ئەو ديووم كرد بينيم وا دە خولەكى ماوھ بۆ كاترەمير دوانزەى شەو بۆيە چووم دەستنويزييكەم ھەلگرت و نويزى خەوتنان و سى پركاتى ترم كردو نووستم.

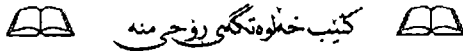
ئىدى ماوھى يانزە پۆژم بەپريكرد كە شەش پۆژيان چووم بۆ كريكارى و پۆژيكيش بە ھۆى كاريكەوھە تا نزيكى ئىوارە لەگەل ھاوپريەكەم بووم چوار پۆژەكەى تريس بە خويندەوھى كتيبيكەوھە خەريك بووم، ئەو كتيبە لە مالى داھە گەرھەم ھىنابووم ھى خالم بوو، كتيبەكە زۆر كۆن بوو ئەوھەندە كۆن بوو بەرگى پيشەوھى پيوھ نەماوو ھە چەند لاپەرەيەكيشى ئەگەر بە وريايى مامەلەت لەگەل نەكردايە ئەوا لە كەلك دەكەوت، ئەو كتيبە پۆمانيك بوو بە ناوئيشانى "ئەو ھەرگيرەى خۆى ئى بوو بە نووسەر" نووسەرى ئەم پۆمانە زۆر بە ئاشكرا باس لە ھەرگيريك دەكات كە خەريكى

شکارعومر

دزیکردنه ههتا له یهكك له لاپه‌په‌كانی پۆمانه‌كه‌دا ده‌لئیت "ته‌نها شتیك ما‌یه‌ی دلخۆشیمان بوو ئه‌وه‌ بوو به‌ خۆمان ده‌وت ئه‌و شته‌ی نووسین و دنیا‌ی كتیب له‌ كایه‌كانی دیکه‌ی وه‌كو سیاسه‌ت و بازرگانی و راگه‌یاندن جیا ده‌كاته‌وه‌ ئه‌وه‌یه‌ له‌نووسیندا دزی بوونی نییه‌، به‌لام نه‌مردین و ئه‌وه‌شمان بینی" ته‌نانه‌ت نووسه‌ری ئه‌م پۆمانه‌ ده‌لئیت چه‌ند جارێك ویستم پۆمانه‌كه‌م ناو بنیم "نووسه‌ره‌ دزه‌كه‌" به‌لام ئه‌خلاق‌ی نووسینم پێگه‌ی ئه‌وه‌ی پێ نه‌دام.

یاخود له‌ لاپه‌په‌یه‌کی تر‌دا ده‌لئیت "ئه‌گه‌ر ب‌پیار بی‌ت به‌مه‌ بو‌تریت نووسه‌ر ئه‌وا به‌قه‌د ژماره‌ی وه‌رگێه‌ره‌كان نووسه‌رمان هه‌یه‌" هه‌روه‌ها چه‌ند د‌پ‌رێك‌ د‌وا‌ی ئه‌مه‌ ده‌لئیت "ئه‌گه‌ر ئه‌م نووسه‌ره‌ ساخته‌یه‌ وه‌رگێه‌ری كتیبی پ‌ی‌رۆز ب‌وا‌یه‌ ئه‌وا خۆ‌ی ئی‌ ده‌بوو به‌ خودا!" به‌هه‌رحال ئه‌م پۆمانه‌ پ‌ر‌ بوو له‌ پ‌سته‌ی پ‌استه‌قینه‌و خۆش و‌اتا، به‌لام كۆ‌تا د‌پ‌ری پۆمانه‌كه‌ زۆر سه‌رنج پ‌اك‌یش بوو كه‌ نووسه‌ر نووسیب‌وو "ئه‌و كاته‌ی دوو زمان ده‌زانیت ه‌یچ شتیك ئاسانه‌تر له‌ بوون به‌ نووسه‌ر نییه‌ هه‌لبه‌ت نووسه‌رێك‌ به‌ وێنه‌ی ئه‌و وه‌رگێه‌ری خۆ‌ی ل‌یب‌وو به‌ نووسه‌ر".

نزیكه‌ی دوو كاتژم‌یر‌ی ما‌بوو بۆ بانگی عه‌سر من له‌ مال ده‌رچووم و به‌ سواری پاس خۆم گه‌یانده‌ بازار، ئیدی تا كاتی مه‌وعیده‌كه‌مان به‌ ناو بازاردا سوپامه‌وه‌ كه‌ زیاتر به‌ مه‌به‌ستی گه‌ران به‌ كتیبخانه‌كاندا ده‌گه‌رام، هه‌روه‌ها دوو كتیب‌یشم ك‌ری.

بۆ نوێژی عەسر لەو مزگەوتەى كە مامۆستا ناو نیشانه كەى
 پێدام ئاماده بووم، بە خۆم وت لە دواى نوێژه كە دەچم بۆ لای
 كەبرى گۆله به پۆژه فرۆش و پرسىارى مالى مامۆستای لى ده كەم،
 به لام كە نوێژ ته واو بوو ورده ورده نوێژ خوینه كان مزگه و ته كەيان
 جێده هێشت ئىدى لە نزيك پايه كەوه مامۆستا ئەكره م بينى
 هه لده ستايه وه بۆيه منيش هه ستامه وه، مامۆستا ئەكره م به ره و لای
 من و منيش به ره و لای ئەو ده پۆيشتم له و جییهى به يه ك گه يشتین
 مه رحه باى يه كترمان كرد و ئەملاو ئەولای يه كترمان ماچ كرد، لە
 پاش ئەحوالپرسىنى خۆم مامۆستا ئەكره م هه والى داىك و باوكم و
 خوشك و براكانمى پرسى.

منیش وتم: هه موومان باشين ئەى داده باخان چۆنه؟
 وتى: سوپاس بۆ خودا ئەو يش باشه.

ئىدى چووينه دهره وهى مزگه و ته كه و به ره و مال مامۆستا
 ئەكره م پۆشتين كە سى چوار خوله كي ك مالىان لە مزگه و ته كه وه
 دوور بوو كە گه يشتینه به رده م دهرگايه كى يه ك تاكى بچكۆلانه
 مامۆستا ئەكره م وتى فهرموو شه هرام گيان بپۆ ژووره وه، وتم
 به خودا نايىت مامۆستا گيان ده بىت تۆ پيش بكه وىت، چووينه
 ژووره وه و دانىشتين مامۆستا ئەكره م هه ستا چوو دوو په رداخ
 ئاوى هینا و دانىشت، وتى شه هرام گيان باخانىش زۆرى پيخوش
 بوو تۆ دىيت، به لام كه مي ك به ر له نيوه رۆ چوو بۆ نه خو شخانه
 چونكه خوشكيكى له نه خو شخانه يه و كه مي ك ناساغه.

شکار عومەر

مامۆستا زانی ئەو عەلاگەیی که بە دەستەمەویە کتیبی تیا،
بۆیە پرسى: شەھرام گیان ئەمانە کتیبی چین؟

منیش لە عەلاگە که دەرمکردن، وتم: مامۆستا گیان ئەم دوو
کتیبە بەرلەوہی بێم بۆ مزگەوتە که کریم، مامۆستاش گرتی بە
دەستیەوہ و کہمیگ سەیری کرد، بەلام لەو کتیبەیاندا کہ بەرگیکی
رەشی ھەبوو کہوتە سەر لاپەرەیک، مامۆستا وتی:
شەھرام گیان ئەم بەشەیان بابەتی کاک (.....)ە.

وتم: کاک (.....) کییە؟

وتی: کاک (.....) نایناسیت؟

وتم: نەوہ لآ ناویم نەبیستووہ.

مامۆستاش وتی: خو ئەوہت بیر ماوہ کہ لە لادیگە ھاتیگە مال
خۆمان لە ژووری کتیبخانە که پرسىاری ئەوہت لیکردم کہ وت
"مامۆستا ئەم کاسیٹانە چین؟".

وتم: بەئێ لە بیرمە.

وتی: دەى چەند دانەیکە لەو کاسیٹانە وتار و بابەتی ئەم
پیاوہن.

منیش وتم: ئادەى مامۆستا گیان با سەیریکی ئەو لاپەرەیکە
بکەم.

وتی: ئیستە دەتدەمئ شەھرام گیان، کہمیکی تر سەیری کرد و
دای بە دەست منەوہ و کتیبەیکە تری ھەلگرت.

ئیدی منیش کہمیگ لە لاپەرەى ژمارە (...)ی کتیبە بەرگ

کتابخانه تهنگی روحینه

په شه که وردبوومه وه که له سه ره وه به گه وره یی نووسرابوو
 "ماناکانی ئیمان" له ژیر نه ویشدا به بچوکت له وه ی سه ره وه
 ناو نیشانیکی دیکه نووسرابوو، له ژیر نه ویشدا لای چه په وه ناوی
 نووسه ری بابه ته که نووسرابوو.

ماموستا نه کرم وتی: من نه نامیلکه یه م به فارسی
 خویندوو ته وه نووسه ره که زور جوان بابه ته که ی نووسیوه، ئیدی
 نامیلکه که ی دانایه وه، که منیش کتیبه بهرگ په شه که م دانایه وه
 جاریکی تر هه لیگرته وه وتی:

شه هرام گیان نه گه ره له نووسینه کانی ناو نه م کتیبه تی بگه ییت
 بو ت دهر ده که ویت چه نده کتیبی کی چاکه.

ئیت منیش له بابه تی نه و دوو کتیبه لامدا و وتم: باشه
 ماموستا نه م خانوو ه تان چون ده سته که وتوو؟
 وتی: نه مه خانووی خو مانه.

وتم: کریتان؟

وتی: نا نه مانکریوه من هر لیره له دایکبووم و لیره ش گه وره
 بووم، نه م خانوو تا پاریش دایکم و خوشکی کمی تیا بوو، به لام
 پار دوا ی نه وه ی که خوشکه که م شووی کرد به کورپکی خزمان و
 بردیان بو سوید، ئیت پاش ماوه یه ک دایکم وه فاتی کرد، منیش وا
 نه مسال هاتمه وه ناوی.

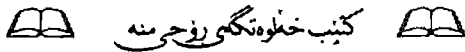
منیش وتم: ماموستا هه رچه نده لادیت جیه یشت، به لام نه م
 گه ره که شتان له گه ره کی شار ناچیت، زور خوشه مروژ که دیته ناو

کھ شکار عومەر

ئەم کۆلانی تەسکە گلینانەوہ حەز ناكات لیی بچیتە دەرەوہ.
مامۆستا وتی: راست دەکەیت شەھرام گیان، تەواو بەو شیۆہیە
کە تۆ دەیلئیت.

دواتر مامۆستا وتی: کتیب و شتەکانم لەم ژوورە داناوہ، بەلام
بە نارێکی، ئەگەر تۆ پیت خوۆشە بۆچی کەمیکیان نەخەین؟
وتم: بەسەرچاوا مامۆستا گیان.

هەستاین چووین بەرەو ژوورەکە، دەرگای ژوورەکە ی کردوہ
و بینیم چەندین کۆمەلە کتیب لە تەنیشت یەکەوہ هەلچنرابوون،
بەلام کتیبەکان زۆر زۆر بوون، ژوورەکە تەنھا ئەو کتیبانەو
کتیبخانەکی تیدا بوو کە هەمان ئەو کتیبخانەکی بوو لە لادیکە لە
مال مامۆستا ئەکرەم بوو، کە چووینە ژوورەوہ بۆ من جەویکی زۆر
خۆش بوو، تاقیک لە ناو دیوارەکەدا هەبوو لە ناویدا زۆر بە
خەتیکی خۆش و بە جوانی نووسرابوو ﴿اللَّهُ﴾ هەرەھا لە
سوچیکی ژوورەکەش هەر بە گەچ رەفەیک دروستکرابوو چرایەکی
زۆر جوانی لەسەر بوو بە دیواری لای چەپی ژوورەکەشەوہ سێ
وینە ی گەرە کە تا بەتەواوی نەچوومە نزیکی وینەکان نەمزانی
بەدەست کیشراون، وە لە ژێرەوہی وینەکاندا ئەم سێ ناوہ
نووسرابوو، لای راستەوہ "مەحوی، نوورسی، مەولەوی" لە
تەنیشتی دووان لە وینەکان چەند دێرە شیعریکی نووسرابوو لە ژێر
وینەکە ی دیکەشدا وتەیکە نووسرابوو، نووسینەکە ی تەنیشت

وینه که ی مه حوی ئەم شیعره بوو:

به نوشی جانی و مرده گرم پیاڵه ی زههری ههر نیشی
 به دهردی دل بچم گهر بئ له جهوری تو دلّم بیئشی
 به ووم زانی له باغا چقلى گول هه لچه قیه داوینی
 که لیڤه دل له سینه مدا برینی نه شتهری دیشی
 شوکر یار نیزنی دام هه م گریه که م هه م قور به سردا که م
 به جارئ شاهى من به حر و به ڤى به خشى به دهرویشی
 له من مهیدانی عیشته کلکه ڤیوی ریشی تو زاهید
 چ بئ قه درى؟ ده بئ گهر شیرى بیتن کلکی راکیشی
 وتم: ڤوخسه ت ده جانا، دا به قوربانى له بت که م جان
 وتی: به حرىکی شه هد نه لبه ت ده نیشی پییه وه میئشی
 خودا گرتوو دلّم چوتن به گز شورو شه ڤى عیشقا
 به نه صصی نایه نه فلاک و زه مین ئەم باره ناکیشی
 سه نه د بئ مورو خه ت ده عوی مه حه ببه ت کردنه "مه حوی"
 ته عه ششوق بئ دلکی داغدارو سینه یی ریشی

نووسینی ته نیشته وینه که ی نوورسیش ئەم چهند دڤره بوو:
 "ئه گهر نووری ئیمان له مروڤدا جیگیر ببیت، ئەوا ئەو نووره
 سه رجه م نه خش و نیگاره ڤر له داناییه کانی خواوه ند له مروڤدا
 دهرده خات و دهیشیانخاته به رده ستی خه لکی تاکو بیانخویننه وه،

شکارعومەر

ئیتەر مرۆقی ئیماندار بیریان لی دهکاتهوهو، دهیانخوینیتهوه و، له خویدا به تهواوی ههستیان پیدهکات و، کەسانی تریش دهخاته خویندنهوهیان، واته وهک ئەوه وایه بلییت:

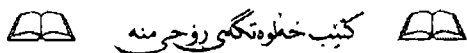
من سنعت و بهدیهنراوی پهروهردگاری مهزئم، پروانن چۆن چاکه و میهره بانئوم تیدا دهردهکهویت."

ئهو دوو دیره شیعرهش له ژیر وینهکهی مهولهویدا نووسرابوو بریتی بوو له:

ئاخ پهی خهلوهتی بدیام وه بی خهه
سیوای تو دیدهم، کەس نه دیام وه چهه
دل پهی دیدهنهت کام خهلوته سازو
تۆی دیدهیچم بی مهردم نمازو

وتم: مامۆستا ئەمهی نوورسی له شیعر ناچیت.
وتی: شههرام گیان ئەوهی نوورسی بۆیه له شیعر ناچیت
چونکه نوورسی شاعیر نه بووه.
دوای کهمیکی تر مامۆستا وتی: شههرام گیان تو پیت باشه
چۆن ئەم کتیبانه ریک بخهین.
وتم: مامۆستا گیان ئەوه خوته باشته دهزانیت.
وتی: زور باشه با بچم چهکوشیک و چهند بزماریک بینم بو
ئوهی کتیبخانهکهی پی توندوتول بکهمهوه.

تا مامۆستا هاتهوه چهند کتیبیکم ههگرت ته ماشام دهکرد و

دامده نایه وه، به لām زوزوو پیم خوش بوو سهیریکی تاقه که بکه م چونکه زۆرم لا جوان بوو.

ئیدی مامۆستا هاته وهو پیکه وه چه ند بزماریکمان دا له کتیبخانه که و دواتر له سهر ویستی مامۆستا نه کره م ههردوو کمان پیکه وه کتیبخانه که مان هه لگرت و بردمان نووساندمان به دیواری به شی سه ره وه ی ژورره که، پاشان مامۆستا چوو په پویه کی هینا و که میک خانه کانی ناو کتیبخانه که ی پاک کرده وه، منیش وتم:

مامۆستا باوه پ ناکه م نه م کتیبانه له ناو نه و کتیبخانه دا جینگه یان بیته وه.

وتی: به لئی شه هرام گیان راست ده که ییت، بریارمدا وه کتیبخانه یه کی تریش دروست بکه م.

له م قسانه دا بووین ته قه ی ده رگا هات، مامۆستا پوشته چه وشه که وه هه ر له دووره وه وتی فه رموو، مندالیک ده رگا که ی کرده وه و وتی "ئیره مالی کاک هیوایه؟" مامۆستاش وتی "عاقل گیان نه و ماله ی ته نیشتمانه وه یه، به دهستی ناماژه ی بو لای راست ده کرد".

ئیدی مامۆستا هاته ژورره وه وتی: شه هرام گیان وه ره با که میک دانیشین و نه ختی ک مزه سیو بخوین، مامۆستا چوو له قاپیکدا هه ندیک مزه سیوی هینا له گه ل ژیرپیا له یه که خوی ی تیا بوو، به ده م سیو خوار دنه وه مامۆستا وتی:

شه هرام گیان گه ر دنم نازاد که نه م عه سره له کاتم گرتیت.

شکار عمر

منیش وتم: مامۆستا گیان من چیم کردوو.

پاش ئه وهی له سیو خواردن ته واو بووین، وتم:

مامۆستا گیان تا کات له وه درهنگتری نه کردوو، با من برۆم.

مامۆستا وتی: چۆنت پی باشه ئاوا بکه، من زۆر موشتاق و

تامه زرویی بینینی تو بووم، به لام شه هرام گیان نه گهر کتیبی

دیکه ت دانه ناوه بو خویندنه وه ئه وا دهست بکه به خویندنه وهی

ئه م دوو کتیبهی که کریوته.

ئیدی دهستم برد به ته وقه کردن خود احافیزی له مامۆستا بکه،

به لام مامۆستا وتی:

شه هرام گیان پارهسته دیارییه کم بو داناویت با بچم بو ت بینم

مامۆستا پوخته ژوره وه گه پاره وه زهرفیکی به دهسته وه بو،

زهرفه که بریتی بوو له کاغه زیکی پهنگ زهرد به تیپ که پس

کرا بو، هیچیشی ئی نه نووسرابوو.

دایه دهستم وتی فهرموو شه هرام گیان.

منیش وتم: زۆر مه منون مامۆستا گیان هه ولده دم شایه نی

دیارییه که ت بم.

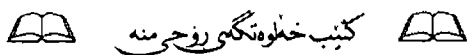
پاشان خود احافیزیم له مامۆستا کرد، به لام به دم

خود احافیزییه وه تا بهرده می ده رگای هه وشه که واته تا ناو

گه ره که ته سه که هی خویان له گه لم هات و له پاش خود احافیزی

کو تا قسه ی ئه وه بوو که وتی "هه ناسه که م ئاگات له خوت بیت."

پاش ئه وهی که میک پوخته و له گه ره که که هی مالی مامۆستا

ئه کره دوورکه وتمه وه، ویستم راوهستم زهرفی دیارییه که بکه مه وه ته ماشای بکه م، به لام وامنه کرد و به خووم وت شه هرام له ماله وه به ئیسراحت ته ماشای دیارییه که ی ماموستا بکه هه رچه نده دهستم دها له دیارییه که گومانم ته نها بو نه وه ده چوو نه وه ی له ناو ئه م زهرفه زه رده دایه جگه له نامیلکه یه که هیچی تر نییه، ئیتر هه رجوړیک بیته تا ماله وه دهستم نه برد بو دیارییه که، به لام له ناو پاسه که دا جاریکی تر کتیبه بهرگ ره شه که م ده ره ئینا و نه ختیک سه یرم کرده وه هه رچه نده ده مه وئیواره بوو ناو پاسه که ش که میک تاریک بوو.

گه یستمه ماله وه نوژی ئیواره م کرد و نانم خوارد پاشان نزیکه ی سنی چاره ک له گه ل دایک و باوکم دانیشتم به دیار ته له فریونه وه، دواتر من هه ستام چوومه نه و ژووره ی که دایکم پیی دهوت "ژووره که ی شه هرامه که م" له وئی یه کسه ر به تامه زرویییه وه دهستم برد زهرفی دیارییه که م کرده وه بینیم نامیلکه یه که له ناو زهرفه که دایه، نامیلکه که زور تازه نه بوو هه روه ها بریتی بوو له باسکردنی کومه له به سه رها ئیکی راسته قینه که دوا ی نه وه ی چهند که سینک له ریگه ی راست لایاندا بوو خودای گه وره به شیوه ی جیا جیا هه ریه که یانی ناگادار کرد بوو یه وه جاریکی دی گه رابوونه وه بو سه ر ریگه ی دینداری و خواپه رستی، له به شی سه ره وه ی لاپه ره ی یه که م له سوچی لای چه پ دیار بوو پیشت شتی ئی نووسرا بوو، چونکه به جافیکی رهنگی رهش خهت هیئرابوو

کۆشکەر عومەر

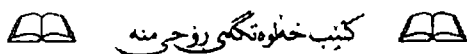
بەسەر نووسراوە کە داو لە تەنیشتییه وە نووسرابوو "پیشکەشە بە شەھرام گیان" منیش خۆم لە تەنیشتییه وە نووسیم لە لایەن "مامۆستا ئەکرەمە" ھەر ئەوشە وە بە دووجار وەستانی چەند خولەکی لە خویندەنە وە، ھەموو نامیلکە کەم تەواوکرد، بە بیرمدا نەدەھات تا ئەو کاتە نووسینی ئاوا کاریگەرەم خویندبێتە وە، لە کاتی خویندەنە وە ی ئەم نامیلکە یەدا ھێژیک جیا لە نووسەر شتەکانی بۆ پوون دەکردمە وە، بەلام پوون کردنە وە یە کە ئەگەر بشموستایە خۆم لە گیلی بەدەم ھەر تێدەگەیشتم.

دوای چەند پوژیک بە ویستی خودا لەگەڵ مامۆستا ئەکرەم لە شوینیک یە کترمان بینی، مامۆستا پیی و تەم شەھرام گیان سبەینێ عەسرە کە ی مەجالت ھە یە پوین ئەو کتیبخانە یە بینینە وە لای ئەو وەستایە؟

ئیدی منیش بپارمدا کە سبەینێ نەچمە وە بۆ ئیش، بۆ یە و تەم بە ئێ مامۆستا گیان مە جالم دەبیت.

مامۆستا وتی: زۆر باشە شەھرام گیان، سبەینێ بۆ نوێژی عەسر لە ھەمان مەزگە و تە کە ی ئەو جار ئامادە بە دواتر لە وێ وە دەپوین.

سبەینێ دوای تەواو بوونی نوێژی عەسر مامۆستام بینی لە مەزگە و تە کە، بەلام بە تەنھا خۆی نەبوو، بە لکو کورپکی تریشی لە گەلدا بوو، بە پوختاریدا ھاوتە مەنی مەن بوو، ھەستانە وە و مامۆستا بە دەست ئیشارە تیکی بۆ کردم کە دەیوت "وەرە بۆ

دهرهه " منیش پاش که میکی تر ههستام و چووم بهرهو
 بهردهرگای مزگهوت، بهلام ماموستا نهکرهه لهوناوه دیار نهبوو،
 تهنهئا نهو کوپره لهویدا وهستا بوو که لهناو مزگهوته که لهگه
 ماموستا نهکرهه بوو، بویه منیش ههنگاو یکم ههنگرت و ویستم
 بگه پیمهوه بهرهو ناو مزگهوته که وهیوه بچم بزانه ماموستا
 نهکرهه لای دهرگاکه ی تری مزگهوته که چاوه پیم ناکات " نهو
 مزگهوته دوو دهرگای ههبوو " بهلام لهگه ناوردانه وهه بهرهو ناو
 مزگهوت نهو کوپره هاوته مه نهی خووم به دهنگیکی زور لهسهه ر خو
 وتی: کاک شه هرام.

منیش بهرهو پووی نهو وهه رچه ر خامه وه و وتم: بهلی براکهه.
 ئیدی دهستی هیئاو تهوقه و مه رحه بایی یه کترمان کرد، یه کسهه
 خویشی به من ناساندو وتی: من حامیدم هاوری و خزمی
 ماموستا نهکرههه، و بزانه توش به دوا ی ماموستا نهکرههه
 دهگه پیمیت؟

منیش وتم: زور خوشحالم کاک حامید گیان، بهلی قهه رارمان
 و ابو لهگه ماموستا نهکرهه له مزگهوته یه کتر ببینن.
 کاک حامید وتی: راست دهکیت، ماموستا نهکرهه له ماله وه
 پاره ی هه قدهستی وهستای دروستکری کتیبخانه که ی بیرچوو بوو
 پوشتوو بهیئیت، ئیسته دهگه پیمته وه.

وتم: زور باشه، خیری پیوه بیئت.

به شیوه یه که وهستا بووین کاک حامید پووی له و پیمه یه بوو

شکار عومەر

که مامۆستا ئەکرەمی لیۆه دەگه‌رایه‌وه، منیش له‌به‌رئه‌وه‌ی پروم له کاک حامید بیټ، پشتم له‌و پرێگه‌یه‌ی مامۆستا ئەکرەم بوو، بۆیه کاک حامید وتی:

ئه‌وه مامۆستا ئەکره‌میش گه‌رایه‌وه، که وای وت منیش ناوهرم دایه‌وه بینیم وا مامۆستا ئەکره‌م به‌ره‌ولای ئیمه‌ دیت.

که گه‌یشه‌ لاما ن ده‌ستی هی‌نا له‌گه‌لمان ته‌وقه‌ بکات یه‌کسه‌ر کاک حامید وتی "کاک شه‌هرام... مامۆستا ئەکره‌م" وه‌ک ئه‌وه‌ی من و مامۆستا یه‌که‌مجارمان بیټ یه‌کتر بینین و کاک حامیدیش به‌یه‌کترمان بنا‌سی‌نیټ.

مامۆستا ئەکره‌م ده‌ستی منی گرتبوو، به‌لام پێش ئه‌وه‌ی مه‌رحه‌بای یه‌کتر بکه‌ین پروویکرده‌ کاک حامیدو وتی:

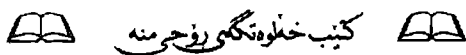
ئهی غه‌زالی ئه‌میشه‌ت ناسی، ئیتر پروویکرده‌وه‌ من و مه‌رحه‌بای یه‌کترمان کرد، به‌لام وه‌کو هه‌میشه‌ زمانی مه‌رحه‌بایی کردنی مامۆستا ئەکره‌م ئه‌وه‌نده‌ شیرین و پرچێژ بوو به‌رده‌وام چه‌زم له مه‌رحه‌بایی کردنی ده‌کرد.

ئیدی به‌رپیکه‌وتین به‌ره‌و دووکانی ئه‌و وه‌ستایه‌ی کتێبخانه‌که‌ی بۆ مامۆستا ئەکره‌م دروست کردبوو، منیش پرسیم له مامۆستا ئەکره‌م:

مامۆستا گیان کاک حامید چی ئیوه‌یه‌؟

مامۆستاش وتی:

شه‌هرام گیان باخانی خێزانم باشت‌ترین ئافه‌رته‌، به‌لام یه‌ک شتی

باش نییه ئەویش ئەوهیه که غەزالی برای ئەوه.

یە کەسەر کاک حامید وتی:

کاک شەھرام باوەر بکە هەموو ئەو باشیەیی دادە باخان کە
مامۆستا باسیکرد بۆ ئەوه دەگەرێتەوه کە خوشکی منه.

منیش وتم:

کاک حامید بۆچی مامۆستا ئەکرەم بە تۆ دەلیت غەزالی؟

مامۆستا ئەکرەم وتی:

شەھرام گیان با من جوابت بدەمەوه.

یە کەسەر کاک حامید وتی:

نا نا مامۆستا گیان تۆ جوابی مەدەرەوه، چونکە دەزانم وەکو
هەموو ئەوانیتر کاک شەھرامیش بەهەڵە تێدەگەیه نیت.

مامۆستا ئەکرەم وتی:

دەوی باشە کاکێ غەزالی خۆت وەلامی بدەرەوه.

کاک حامیدیش وتی:

کاک شەھرام مامۆستا ئەکرەم بە من دەلیت غەزالی چونکە
پێیوایە غەزالی هاوشیۆوی من بووه، چون من تا ئێستا چەندین
رێگەم تاقیکردووەتەوه غەزالییش وەکو منی کردووه.

مامۆستا ئەکرەمیش بە دەم پێکەنینیکی خوشەوه وتی:

راست دەکات شەھرام گیان، غەزالییە راستەقینەکە چەندین
رێگەیی چاکێ تاقیکردووەتەوه، بەلام ئەم کاک حامیدەیی ئێمەش
چەندین رێگەیی... دەوی با واز لەو مەسەلەیه بێنین.

شکار عومەر

ئیتەر لہم قسانہوہ بۆم دەرکەوت مامۆستا ئەکرەم و کاک حامید
نیوانیان زۆر خوشە و زۆریش یەکتریان خوشدەویت.

بەدەم قسەکردنەوہ گەیشتینە دوکانەکە و کتیبخانەکەمان
بارکرد، لەو کاتەدا کە پارەکەمان دایە دەست وەستاکی ژماردی و
وتی "ئەو چەند دینارەش خاتری ھەرسیکتان مادام ئەھلی کتیب
و خویندەنەوہن".

کاک حامید پویکردە مامۆستا و وتی:

ئەھا مامۆستا گیان ئەوہش خێرو بەرەکەتی غەزالی.

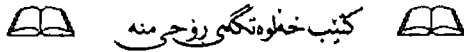
لەم کاتەدا وەستاکە بە جۆریکی لیھات، نەمدەزانی ئایا غەمبارە
یان خوشحال، وتی:

لەبەرئەوہی ئەم کاکە یە ناوی غەزالی ھینا ئەوہش چەند
دیناریک بۆ خاتری ئیمامی غەزالی، ھەرچەندە مامۆستا ئەکرەم زۆر
ئینکاری کرد لەگەڵ وەستاکە، بەلام وەستاکە وتی مامۆستا گیان
باوەر بکە لەبەر تۆ نییە لەبەر خاتری غەزالی ئەم چەند دینارەتان
بۆ دەگیرمەوہ.

ئیتەر مامۆستا ئەکرەم زۆر بە شیرینی وتی:

وەستا گیان من زۆر زۆر مەمنونی بەپێژتم، لای خودا داوا
دەکەم خێر بێتە سەر پێت.

خودا حافیزیمان لە وەستا کرد و بەرەو مال لەگەڵ گەنجە
عەرەبانچیدا بەرپیکەوتین، مامۆستا ئەکرەم وتی کوپەکان ئەو پیاوہ
زۆر پیاویکی ئازیزو لە دلا شیرین بوو، ھەول دەدەم بە پێی مەجال
لە داھاتوودا سەردانی بکەم.

کاک حامید وتی:

مامۆستا چەند خۆش دەبوو ئەگەر هەموو پیشەوەرەکان
فەیلەسوفەکانیان بناسیایە، ئەوەتا ئەم وەستایە فەیلەسوفیکی
گەورە وەک غەزالی دەناسیت چەندە مامەڵەی خۆشە و قسە
لەبەرداڵە.

مامۆستا ئەکرەمیش پویکردە کاک حامیدو وتی:

غەزالی گیان من وا لەم پیاوێ تێگەیشتم کە بە دیوێ پۆحیەکی
غەزالی زیاتر کاریگەر بوو تا دیوێ عەقڵیەکی، واتە ئەم وەستا
نازیزە غەزالی وەک عارفیک دەناسیت نەک وەک فەیلەسوفیک.

جا لە کاتی کردنی ئەم قسانەدا من لای راست و کاک حامید
لای چەپ دەستمان گرتبوو بە کتێبخانەکەو و مامۆستا
ئەکرەمیش یارمەتی کوێرە گەنجە عەرەبانچیەکی دەداو لەگەڵی
پالی دەنا.

گەیشتیێنە ماله‌و و کتێبخانەکەمان داگرت و بردمانە ژووری
کتێبەکان، مامۆستا ئەکرەم وتی:

جاری هەر بەمجۆرە وازی لی بینن با کەمیک ئاو بخۆینەو و
ئیسراحتیک بەکەین دوایی دینەو و چاکی دەکەین، ئیدی چوینە
حەوشەکە کورسی دانرابوو هەر لەوێ دانیشتین و دادە باخان بە
سینییه‌کەو کە سێ پەرداخ ئاوی لەسەر بوو هات بۆ لامان و بۆ
جاری دووهم وتی یاخودا بەخێریینەو، سینییه‌کی هێنا بەرەو
لای من وتی: فەرموو کاک شەهرام، منیش دەستم برد بۆ
پەرداخیکیان، بەلام دادە باخان وتی: عەفو کاک شەهرام ئاوی ناو

شکار عومەر

ئەو پەرداخەیان هی مامۆستا ئەکرەمە چونکە ئەو حەزی لە ئاوی سارد نییە ئیتر منیش دەستم برد و پەرداخیکی دیکەم هەنگرت.
دواتر کە سینییەکە هی برد بەرەولای کاک حامید، کاک حامید وتی:

داده وهستا که لهبەر خاتری غەزالی برات بێک پارە ی گەراندەوه بۆ مامۆستا ئەکرەم، ئیتر من و مامۆستا ئەکرەم بزە گرتینی، دوا ی ئەوهی ئاوهکەمان خوارد کەمیک دانیشتین، ئەمجارەیان داده باخان سێ پەرداخ شەربەتی میوژی بۆ هیفانین، ئیمە خەریکی خواردنەوهی شەربەتەکە بووین، داده باخان چۆریه ژوورەوه و گەرایەوه وتی مامۆستا وادیارە وهستا که زۆر شارەزا بووه وا ئەوهنده به جوانی کتیبخانهکە ی دروستکردووه، مامۆستا ئەکرەم وتی:

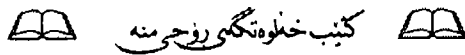
باخان گیان باوهر بکه تانیستا وهستای وام نه دیوه، زۆر پیاویکی به ئەدەب و موحتەرم بوو، پیاوی خەجالت دەکرد، دوعای بۆ بکه تووشی خیر بیت.

منیش به جۆریک له مامۆستا ئەکرەم پرسی:

مامۆستا ئەری ئەو غەزالیه چ کەسایەتییهکە وا کاتیک کاک حامید لای وهستا که ناوی برد یه کسەر وهستا که بهو جۆره ی ئی هات "که هەم غەمبار بوو هەم دلشاد بوو؟!"

یه کسەر کاک حامید دەستی کرد به قسەکردن، وتی:

به راست کاک شه هرام ئەو فەیلەسوفە گەرەیه (ئەو حامیدی غەزالی) ناناسیت؟

منیش وتم:

كاك حامید بیرم دئی جاریکیان کتیبیکم خویندهوه که باسی
هاوپی دهکرد، بهلام له بهرگهکهی نووسرابوو له نووسینی
ئیمامی غهزالی، جا ئیتر نازانم ئیمامی غهزالی هر ئه وه فیهلهسوفهیه
که تو دهیلئیت؟

بهلام كاك حامید بیدهنگ بوو، بیدهنگ بوونهکهشی بهو واتایه
بوو که من قسه ناکهم، فرموو ماموستا نهکرهم گیان تو قسه بکه.
ماموستا نهکرهمیش زور به نارامییه وه وتی:

ئه م فیهلهسوفهی كاك حامید باسی دهکات هه مان ئه وه ئیمامی
غهزالیهیه که تو کتیبهکهیت خویندووتهوه، بهلام ئه م پیاوه
بهپریزه له ئەزموونی ژیانی خویدا به چهندين پریگادا پویشتوووه و
ئهزموونی کردوووه، فلهسهفهی ئەزموون کردوووه، تهسهوف و
عیرفان و ئه وه پریگیانهشی ئەزموون کردوووه، جا ئەوانههیه به دیوه
عهقلی و فلهسهفهیهکهی غهزالی کاریگهرن کاتیک باس له غهزالی
دهکهن به فیهلهسوفیکی گهورهی ناو دهبن بوئمونه هر ئه م كاك
غهزالیهیه له تهنیشت من و تو دا دانیشتوووه، ئەوانههیشی به دیوه
پوچی و مهعنهوی و ئیمانییهکهی ئه م پیاوه کاریگهر بوون به
"عارفیکی گهوره" ناوی دهبن، دواتر ماموستا نهکرهم وتی جا
نازانم شههرام گیان تو تا چهند له مهسهلهی (عیرفان و عارف)
ناگاداریت.

منیش وتم: ماموستا لهوانهیه درو نهییت نهگهر بلیم به بی
مههست شتیکی کم له دوو وشهیه (عیرفان و عارف) خهبرم

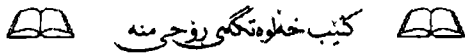
شکارعومەر

هه‌یه.

مامۆستا ئەکرهم وتی: دە‌ی جارێ با له‌وه گه‌ڕی‌ن ئە‌گه‌ر خودا
ده‌رفه‌ت به‌دات له‌ کاتیکی گونجاودا باس له‌و شتانه ده‌که‌ین.
مامۆستا ئەکرهم هه‌ستایه‌وه و وتی:

کۆپه‌کان هه‌ستن با به‌چین خه‌ریکی چاک کردن و دانانی
کتیبه‌خانه‌که‌ بین، بۆیه هه‌ستاین و چوینه ژووره‌وه و له‌و شوینه‌ی
مامۆستا ئەکرهم پێی باش بوو کتیبه‌خانه‌که‌مان داناو جی‌گه‌رمان
کرد.

ئیدی دواتر من و کاک حامید پێکه‌وه مالی مامۆستا
ئه‌کره‌مان جیه‌شتوو تا ئه‌و جیه‌ی رینگامان یه‌ک بوو پێکه‌وه
بووین، له‌ ئە‌نجامی چه‌ند خوله‌کیک قسه‌کردن کاک حامید ئه‌وه‌ی
پێ و تم که خه‌ریکی خویندنه‌و له‌ قوناغی سییه‌می زانکۆیه له
به‌شی کوردی، دواتر یه‌کترمان جیه‌شت، به‌لام من ته‌نها به
جه‌سته له "وه‌ستاکه و مامۆستا ئەکرهم و کاک حامید و قسه
خۆشه‌کانی و خانووه‌که و کۆلانه دلفرینه‌که‌ی مال مامۆستا" جیا
بوو بوومه‌وه ئە‌گه‌رنا تا له مه‌وقیفه‌که‌ی لای مال خۆمان که له
پاسه‌که‌دا دابه‌زیم هه‌موو ئه‌و شتانه خه‌یالی منیان پرکردبوو،
ئه‌وه‌نده خه‌یالم به توندی به‌سترابوو به‌و شتانه‌وه ناگام له
رینگه‌وبان و ناو پاس نه‌ماوو هه‌ر بۆیه مه‌وقیفه‌که‌ی نزیک مال
خۆمانم تیپه‌راندبوو له‌ نا‌کاو به‌هۆی پێویستییه‌وه رۆش‌نکه‌ره‌وه‌ی
(گلوپی) ناو پاسه‌که هه‌لبوو یو منیش راجله‌کیم که ته‌ماشام کرد
بینیم پاسه‌که له‌و مه‌وقیفه‌ تیپه‌ریوه که ده‌بوو من لێی دابه‌زم بۆیه

بەپەلە و تەم "زەحمەت نەبیت لە پیشەوێ دابەزین هەیه" ئیدی دابەزیم و بە پیادە بەرەو مال گەرامەوێ لەو پرێگەیدا دەموست ئەوێ بە بیرێ خۆم بێنمەوێ کە چۆن لە کاک حامید جیابوومەوێ؟! لە کوێوێ خۆم گەیانده گەراجی پاسەکان؟! ئایا کرێی پاسم داوێ یان نا؟! بەئێ دەموست بەبیری خۆمی بێنمەوێ چۆن گەیشتوومەتە لای مال، بەلام تەنھا ئەوێم بیر هاتەوێ کە لە کاک حامید جیابوومەوێ!

ئەو کاتە ی من گەیشتمە مالهوێ باوکم و دایکم نانیا خواردبوو، بەلام سفەرکە هیشتا هەلنەگیرابوو، دایکیشم دەیزانی ئەو شتە ی کە لییناوە من ناخۆم بۆیە کەمیک خورما و پۆنی بە جیا بۆ من دروست کردبوو، بە راستی بەهۆی ئەوێ دەمیک بوو نەمخواردبوو زۆر بە تامەزرۆییەوێ خواردم و تەواوم کرد.

هەر لەو شەوێ بەپێی مەجال و توانا "بۆیە دەلیم بەپێی مەجال و توانا، چونکە هەر پۆژیک بچوومایە بۆ کرێکاری شەوێکە ی زۆر بەکەمی توانای خویندنهوێ دەبوو" دەستمکرد بە خویندنهوێ کتیبە بەرگ پەشەکە، ئەو کتیبە بۆ من زۆر شتی نەبیستراو و ئالۆز و جیی گومانی تیدا بوو، لە کاتی خویندنهویدای جارجار دەموت "باشە مامۆستا ئەکرەم بۆ دەیوت ئەمە کتیبیکی باشە؟! " هەرچەندە کتیبەکە بۆ من بیزارکەر و قورس بوو، بەلام لەبەر قسەکە ی مامۆستا ئەکرەم نەمدەتوانی بە کتیبیکی خراپ و بێ نرخ سەیری بکەم، دەستم لە خویندنهوێ هەلگرت، بەلام بە خۆم وت "هەول دەدم لە داها توودا بیخوینمەوێ".

شەوی یەكەم

"خوینەر و خویندنهوه"

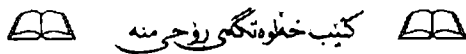
"نووسەر و نووسین"

شکار عومەر

پۆژی هەینی بوو، لەبەرئەو هەی بێر یار بوو مامۆستا بۆ شەو هەکی تەنیا خۆی لە مال بێت، بۆیە مەوعیدمان دانا بوو لەگەڵ مامۆستا، ئەگەر کاریکی گرنگم بۆ پیش نەیهت ئەوا من بچم بۆ مال مامۆستا و شەو لای ئەو بچم.

پیش ئیوارە خوشکیکم هات بۆ مالم، ئەم خوشکەم مێردە هەکی دکتۆر بوو ئەو شەوانە مێردە هەکی لە نەخۆشخانە خەفەر دەبوو ئەم دەهات بۆ مال ئیمە لەگەڵ مندالەکانیدا کە دوو کۆر و کچیک هەبوو، بەلام بە هۆی ئەو هەکی لەگەڵ ئەم خوشکەم زوو زوو یەکتیمان دەبینی بۆیە ناسایی بوو ئەگەر شەو بپۆشتمایە بۆ مال مامۆستا ئەکرەم.

دوای نانخواردنی ئیوارە و نزیکی بانگی خەوتنان بەرپیکە وتم بۆ مالم مامۆستا ئەکرەم، بەلام کە گەیشمە بەردەرگا کە یان چەند جارێک لە دەرگامدا کەس نەهات دەرگا بکاتەو، بۆیە بە ناچاری کەمێک لە بەردەرگا کە چاوەرپیم کرد بەو ئومیدەکی مامۆستا

دەرکەوێت. ئیتر ئەوەبوو مامۆستا لە سووچی کۆلانی کەمی
خۆیانەو بەرەو مال خۆیان هات کە گەیشته لای من مەرحەبایی و
هەوال پرسینی یەکتەرمان کردو، مامۆستا وتی:

خۆشحال بووم ئیشیکێ گرنگت بۆ پیش نەهات و هاتیت بۆ
لای من.

منیش وتم: مامۆستا گیان راستیە کەمی خوشکیکم هات بۆ
مالمان و ئەمشەویش لەوێ دەمینیتەو، بەلام ئاساییە من ئەمشەو
لە مال نەبم.

مامۆستا وتی: ئەگەر مندالی نەبیت قەیناکا، بەلام ئەگەر
مندالی هەبیت دەبوو لایان بمایتایەتەو.

وتم: دوو کورۆ کچیکێ بچکۆلەمی هەیه.

مامۆستا وتی: دەمی بەهەر حال، بەلام شەهرام گیان خۆزگە لایان
بمایتایەتەو.

چووینە ژوورەو، من دانیشتم و مامۆستا چوو بۆ
ژوورە کەمی ئەولا، کە ئەوەندەمی بزانی مەتبەخە کەیان بوو، گەرایەو
سینییه کە چەقۆیه ک و کالەکیک و بریک نانی لەسەر بوو هیئای
دایناو گەرایەو بۆ مەتبەخە کە سوراچییه ک ئاو و دوو پەرداخێ
هیئا، وتی:

فەرموو شەهرام گیان با پیکەو بێخۆین.

منیش دەستم برد بۆ سوراچییه کە و پەرداخیکم لە ئاو پێکرد و
فەرموو لە مامۆستا کرد، وتی: نۆشی گیانت بێت تینوم نییه،

شکار عومەر

ئاوهكەم خواردووه.

مامۆستا كالهكهكهى پاك دهكردو قاشى دهكرد لهوكاتهدا وتم
چييه مامۆستا دهلىى برسيت بووتهوه يان ئيواره كهت
خواردووه؟

مامۆستا وتى: شههram گيان من زورچار كه بۆ نويزى ئيواره
دهچم بۆ مزگهوت ناگهريمهوه تا دواى نويزى خهوتنان ههر بويه
نانخواردنى ئيوارهه دهكهويته ئەم وهختانه، ئەم ئيوارهيهش له
مزگهوت مامهوه و نهگهزامهوه تا دواى نويزى خهوتنان.

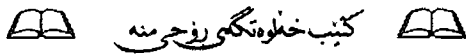
ئيدى مامۆستا به تهواوى كالهكهكهى پاك كردو قاشيشى كرد
پاشان زياتر سينييهكهشى له من نزىكتر كردهوه و وتى: دهى
ئىستا فەرموو كاكه شههram، منيش دوو قاشم خوارد و وتم: خودا
نهىريت مامۆستا گيان من ههر ئەوهندهم بۆ دهخورييت.

مامۆستا وتى: شههram گيان باوهر ناكهه تا ئىستا دركبت بهوه
نهكردبىت كه له مالى ئىمههه پيوست ناكات شهرم بكهيت.

منيش وتم: دلنيابه مامۆستا گيان ههر ئەوهندهم بۆ دهخورييت و
مهسهلهكه شهرم نيهه.

مامۆستا وتى: زور باشه، مادام مهسهلهكه شهرم نيهه، شههram
گيان برۆ لهوديو "مهتبهخهكه" چايهك ليبنى.
وتم: بهسهرچاو مامۆستا گيان.

ههستام چوومه مهتبهخهكه، بهلام ئەو مهتبهخهى من چوومه
ناوى ههر بهناو مهتبهخ بوو ئەگههنا نه كهوانتهريكى ساغى تيابوو

نه ته‌باخه‌که بهو جوړه بوو قاپ و قاچاخه‌کش شتیکی وا نه‌بوو،
به خوّم وت پیده‌چیت تا ئیستا که‌لوپهل و ناوماله‌کیان له
لادیکه نه‌هینا‌بیته‌وه، دواتر به پرسیارکردن له ماموستا "چا" کهم
دوژییه‌وه، پاشان وتم له کوئی ئاو بکه‌مه ناو قوړیه‌که؟

ماموستا وتی: شه‌هرام گیان ده‌بیټ له ته‌نکییه‌کان ئه‌وه‌ی لای
راستی نزیك دهرگای حه‌وشه ئاوی تیټکه‌یت.

منیش چوومه لای ته‌نکییه‌که‌و له‌وئی ئاوم کرده قوړیه‌که، که
گه‌رامه‌وه ماموستا وتی شه‌هرام گیان با چای کهم بیټ، ئیدی
قوړیه‌که‌م خسته سهر چاوی لای چه‌پی ته‌باخه سی چاوه‌که‌و
چووم لای ماموستا دانیشتم، له‌و کاته‌دا ماموستا له خواردنی
کاله‌که‌که ته‌واو بوو بویه هه‌ستا ئه‌و چند قاشه کاله‌که‌ی
مابوویه‌وه برديه‌وه بو مه‌تبه‌خه‌که‌و تویکل و ناوکه‌که‌شی برد
خستییه‌ ناو ته‌نه‌که‌که‌ی نزیك دهرگای حه‌وشه، کاتیك لای دهرگای
حه‌وشه‌که به‌ره‌و ژووره‌وه ده‌گه‌پایه‌وه وتی شه‌هرام گیان وهره
حه‌وشه‌که بو دانیشتن خوشره ئیدی منیش هاتمه حه‌وشه‌که‌و
له‌سهر کورسییه‌ک دانیشتم، به‌لام ماموستا به بیده‌نگی بو ماوه‌ی
چند خوله‌کیك به ناو حه‌وشه‌که‌دا پیاسه‌ی کرد دواتر هات لای
من دانیشتم، منیش پرسیم: ماموستا کاک حامید دیار نییه ده‌لیی
پیټ نه‌وتووه؟

ماموستا وتی: بوچی نا، پیموت، به‌لام غه‌زالی هه‌موو کات
سه‌رقاله ئه‌گه‌رنا کاتیك پیموت، وتی باوه‌ر بکه ماموستا زورم حه‌ز

شکار عومەر

دەکرد بێم بۆ لاتان و بیری کاک شەھرامیش دەکەم، بەلام بېریارە
برادەریکم بێت بۆ لام بۆیە من ناتوانم بێم بۆ لاتان، بەلام پێز و
سلاوم بگەییەنە بە کاک شەھرام.

پاش کەمێک پێکەووە دانیشتن مامۆستا وتی:

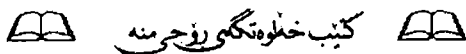
شەھرام گیان و ابزانم بۆنی چاییەکە دیت، منیش بەپەلە
چووم بەرەو مەتبەخەکە بینیم وا لە لولەیی قۆریەکەووە چاییەکە
قۆلپەیی دیت ئەوئەندە کۆلاو، تەباخەکەم کۆژاندەووە و لەسەر
سینییەک پێویستیەکانی چا خواردنەووەکەم بردە حەوشە و لەگەڵ
مامۆستا بەدەم قسەکردنەووە چامان تیکرد و خواردمانەووە، لەم
کاتەدا بە مامۆستام وت ئەرێ مامۆستا کەمێک بەر لە ئیستا کە
چوومە ناو مەتبەخەکە بە جۆریک مەتبەخەکەتانم کەوتە بەرچاو
وای لیکردم بە خۆم بێم لەوانەییە مامۆستا و خێزانی هەموو
کەلوپەلەکانیان لە لادیکە نەهینابیتەووە؟

مامۆستا وتی:

شەھرام گیان ئەوێ تۆ لێرە دەیبینیت هەمان ئەو شتانەن لە
لادیش هەمانبوون، هیچمان لە لادی جینەهیشتوووە هەموو
شەکانمان هیناوەتەووە. بۆچی ئەم قسەییەت کرد، مەگەر مال و
حالمان کەموکۆپی هەییە؟

وتم:

نەرەلا مامۆستا گیان بە قەناعەتی من هیچ کەموکۆپیەکی نییە
بگرە لەوانەییە زیادیشی هەبیت، بەلام هەرچی دەکەم ناتوانم لەو

تیبگه‌م که چۆن داده باخانی خیزانت به‌م مال و حاله‌وه رازییه
له‌گه‌لتدا بژی؟!

+ ئە‌ی شه‌هرام گیان با من له تۆ پرسیاریک بکه‌م.
_ فه‌رموو مامۆستا.

+ بۆچی تۆ قه‌ناعه‌تت وایه ئە‌م ماله‌ لییشی زیاده، به‌لام بۆ
ئافره‌تیکی وه‌کو خیزانم پی‌ت که‌مه‌و لات سه‌یره چۆن به‌م حاله‌وه
ئارامی گرتوو؟

_ ناخر مامۆستا گیان سروشتی ئافره‌ت به‌و جوړه‌یه که‌ ئە‌وه‌ی
لایان گرنگه‌و جیی بایه‌خه‌ بریتییه له‌ ناومال و سه‌روه‌ت و سامان و
ئە‌و جوړه‌ شتانه.

+ کاکه‌ شه‌هرام له‌وانه‌یه قسه‌که‌ت راستییه‌کی ریزه‌یی تیدا بی‌ت
واته‌ به‌شیکی که‌م له‌ قسه‌که‌ت راسته‌، به‌لام ناتوانین ئە‌م قسه‌یه‌ به‌
راستییه‌کی ره‌ها بزانیین، ئە‌م قسه‌یه‌ی تۆ بۆچوونی ئە‌و جوړه‌
که‌سانه‌یه "هه‌رچه‌نده ئە‌و جوړه‌ مرو‌قانه‌ شایه‌نی ئە‌وه‌یان نییه‌
پییان بوتری‌ت که‌س" بۆیه‌ وا جواتره‌ بلیم بۆچوونی ئە‌و جوړه‌
مرو‌قانه‌یه که‌ ته‌نها له‌گه‌ل دیوه‌ مادییه‌که‌ی ئافره‌ت مامه‌له‌ ده‌که‌ن
ئیدی بی‌ ئە‌وه‌ی هیچ حیسانیک بۆ خه‌یال و پۆحی ئافره‌ت بکه‌ن
ته‌نانه‌ت هه‌ندی‌کجار ئە‌م جوړه‌ مرو‌قانه‌ ئە‌وه‌نده سنورشکی‌نی
ده‌که‌ن پییان وایه‌ پۆح و خه‌یال دوو شتن له‌ پیکه‌اته‌ و بوونی
ئافره‌تدا وجودیان نییه‌، به‌لام ئە‌وه‌ ئازه‌له‌کانن به‌و جوړه‌ ته‌ماشای
به‌رامبه‌ره‌کانیان ده‌که‌ن هه‌رچه‌نده هه‌موو ئازه‌له‌کانیش به‌م

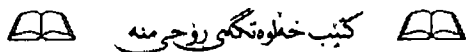
شکار عومەر

شیۆهیه نین، بۆنمونه ئەگەر به جوانی له بالندهیهکی وهکو کوکوختی ورد ببینهوه دهبینین بهم جوړه مادیه له گهل کوکوختیهکی دیکه مامه له ناکات، بۆیه بهو بۆچوونهی پیی وایه ئافرهت مهخلوقیکه خالییه له خهیاڵ و پۆح له بۆچوونی مروقیکی خالی له خهیاڵ و پۆح زیاتر شتیکی دیکه نییه.

لهم وهخته دا تهقهی دهرگای ههوشه کهی مال مامۆستا هات، مامۆستاش ههستا چوو دهرگا کهی کردهوه، بهلام کهسیک بوو به ههله دابووی له دهرگای مالی مامۆستا، بۆ مالیکی دیکه دهگهرا.

دواتر مامۆستا گهرايهوه و دانیشته، وتی:

شههرام گیان بمبوره بهو جوړه قسه م کرد، بهلام بهخودا زۆر نهو قسانه م لا ناخۆشه که تهپر و وشک پیکهوه دهسووتینیت، ناخر نهمرۆ قسهی بهشیک له پیاوهکان بووه بهوهی که ئافرهت به سهراچاوهی ویرانی و کاولکاریهکان له قهلهم دهدهن، بهلام توخودا تو پیم بلێ کامه جهنگی گهورهی کاولکاری و ویرانکاری ئافرهت ههلیگیرساند؟ مهگه سیاسیه درۆزنهکانی دنیا پیاو نین؟ دهی جهنگهکانیش هههه ئهه سیاسیه درۆزنانه بهرپایان کرد، ئەگەر دوعاو نزای دایکه دل پاکهکانی دنیا نهبوايه جهنگهکان ههه بهردهوام دهبوون، دهی مهگه دایک ژن نییه؟ بهلام ههموو ئەم قسانه و چهندین قسهی تریش ئەگه بکرین ناتوانن ببهه سهلمینهری نهو قسهیه که بوتریت "ئافرهتهکان بی خهوشترین مهخلوقی خودان" چونکه نهوه قسهیهکی راست نییه، نهک ههه بۆ

ئافرهت به لکو به نيسبەت رەگەزى من و تۆيشەوہ هەر قسەيەكى ناراستە، چونکە هەم ئافرهت و هەم پياويش مادام مروؤفن ناکریت بئى خەوش و بئى هەلە بن، بە هەر حال شەهرام گيان با لەوہ زياتر بەم باسەوہ سەرقال نەيين ئەگەر پيويست بوو لە کاتى گونجاوتردا زياتر قسەى لەسەر دەکەين.

پاش کە ميکى دیکە لە دانىشتن مامۆستا پرسى:

تۆ باسى جالى خوتم بۆ بکە شەهرام گيان، لەگەل خویندەوہ و

کتیبەکان پەيوەنديت چۆنە؟ چى دەخوینیتەوہ؟

— راستیەکەى مامۆستا هەرچەندە شەوانە لەگەل وشە و پرستەى ناو کتیبەکان دەبينە هاو دەم وە هەندى جاريش دەبينە دوژمنى يەك، بەلام بەهوى ماندوو بوونى رۆژەوہ لە ناو ئيش و کريکاريدا شەوان تەنها نزیکەى کاتر ميړيک توانای هەلدانەوہى لاپەرەى کتیبەکانم هەيە جگە لەو شەوانەى کە رۆژەکەى ناچم بۆ ئيش، لەو شەوانەدا زۆر زياتر لە کاتر ميړيک لە ربي چاوەکانمەوہ گوي بۆ نووسەرەکان دەگرم، ئەم چەند شەوہى پيشويش بە خویندەوہى ئەو کتیبەوہ خەريک بووم کە ئەوجارە بە دەستمەوہ بوو تۆ وتت ئەمە کتیبىکى زۆر باشە.

+ ئەى کتیبىکى چۆنە، پيئت باشە؟

— هەرچەندە تەواوم نەکردووە، بەلام کتیبىکى زۆر قورسە و بابەتەکانى زۆر بە سەختى شتيکى کەمیان لى تيدەگەم، بەهوى کەمى توانای من و زۆرى توانای نووسەرەکانى ناو ئەم کتیبە

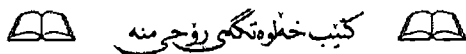
کھ شکار عومەر

ناچار بووم دہفتہریکی تایبہت دابنیم بوئوہوی لە کاتی خویندئوہیدا ہەر نووسینیکی باش لیی حالی نہبووم لە دہفتہرہکەدا توُماری بکەم، دواتر لە دہرفہتیکدا بیہینمە خزمەتت تا زیاتر بۆم پوون بکەیتوہ و ئەو گرفتہی کہ ہەمە نہیہیلت.

+ شەہرام گیان ئەو شتہ لە خەیاالی خۆت بکەرہ دەرہوہ کہ بتەویت بییت بە خوینہری کتیبہکان و لە ہەمان کاتیشدا مرویہکی بی گرفت و بی کیشہ بییت.

_ مامۆستا بۆ من زۆر جیگہی سەرسوپمانہ تو ئەو قسہیہ دہکەیت!

+ ہەر بۆ تو نابیئہ مایہی سەرسوپمان، بەلکو ئەگەر ئەم قسہیہ لای زۆریک لە خوینہرہکانی دنیا بکریت ئەوا بە ہەمان شیوہی تو تووشی سەرسوپمانیان دہکات، چونکہ زۆربہی خوینہرہکانی دنیا کتیب دہخویننہوہ بە نییہتی چارہسەر کردنی گرفتہکانی پوژانہیان، بەلی زۆریک لە خوینہرہکانی دنیا کتیب دہخویننہوہ بە نییہتی کہ مکردنہوہی نازارہکانیان، زۆریک لە خوینہرہکانی دنیا وەکو ماددہی بیہۆشکەر لە کتیب دەروانن لە کاتیکدا کتیب ہۆش و ژیری بۆ مروؤ دہگەرینیتوہوہ و خەیاال بۆ مروؤ دروست دہکات. بۆیہ راستییہک ہیہ مروؤ ناتوانیت بلیت نہخیر ئەوہ راست نییہ، ئەو راستییہش ئەوہیہ بی کیشہترین مروؤی دنیا ئەو مروؤقیہ کہ ناخوینیتوہوہ، ئەو مروؤقیہ کہ دوورہ لە کتیبہکان، ئەو مروؤقیہ کتیبہکانی خوشناویت، ئاخو و ہا مروؤقیک وردہ

ورده ژیری له دهست ههوات و ههوات هیواش به ئەندازهی دورکه و تنهوهی له کتیب له هوشمهندی دور دهکه و یتهوه و بیهوش دهییت.

— ماموستا ئەوهندهی من له قسانهی تو تیبگه دهتهویت بلیت "ئهوانه کتیبهکان ناخویننهوه شیت".

+ شههرا گیان ئەگه شیتی یهکسان بیت به دوری له ژیری وه یهکسان بیت به بیهوشی و بیناگایی، بهلی ئەو قسهیهی تو کردت راسته.

— بهلام ماموستا ههچنده بیر دهکه مهوه ناتوانم به ههموو ئەوانه کتیب ناخویننهوه بلیم شیت، چونکه چهندهها مروقه هه ههگیز کتیبیکیان نهخویندوه تهوه، بهلام ئیمه به بهردهوامی سویدیان لی وهردهگرین بههوی کارهکانیا نهوه.

+ کاکه شههرا تو راست دهکهیت که دهلیت "چهندهها مروقه هه ههگیز کتیبیشیان نهخویندوه تهوه کهچی مایه خیر و کهکیکی باشن بو کومه لگه" له راستیدا ئەمانه خودی نووسه رهکانن، بهلام ئەوه ههیه لهبری پینوس و کاغز به کومه لیک که رهستهی دیکه پرۆسهی نووسین ئەنجام دهه، بۆنمونه (جووتیاریک لهبری کاغزو لاپه ره، زهوی ههیه، لهبری پینوس و وشه، کیلان و تووی ههیه، له کوتایدا لهبری ئەوهی کتیبیک به ناوی گهنمهوه بلاو بکاته وه گهنمی راسته قینه بلاو دهکاته وه). ههلبهته شههرا گیان ئەمه تهنها نمونهیه که.

شکار عومەر

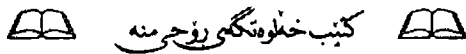
— که واته ده بیټ بهو نییه تهی خۆم بلیم خودا حافیز، مه به ستم
ئهو نییه تهیه که ده مه ویت خوینەر بم بوئه وهی بی گرفت و بی
کیشه بم.

+ شه هرام گیان به تهنه تو نا، به لکو ده بیټ زۆرینهی
خوینەر هکانی دنیا بهو نییه تهی خویندنه وهیه بلین برۆ و جاریکی
دیکه نهیه تهیه وه، ده بیټ خوینەر هکان ئهو نییه ته ته لاق بدن، به لام
ئه گهر چاره سه ری ده ردی سه ری و کیشه کانیش بو ئه وه بیټ که
مروقه چیژو له زهت له ژیان ببات دهی ئه وا ئه و چیژ و له زه تهی
گریدراوه به نازاری خویندنه وه و خوینەر بوونه وه هیچ له زه تیکی
دیکه ی ناگاتی.

— ماموستا ئه کره م هه رچه نده له ناکاو و به بی هیچ
ئاماده کارییه ک که وتینه ناو ئه م باس و خواسه وه، به لام چه نده
شتیکی زۆر ئالۆزت بو پروون کرده مه وه که پیشت به مشیوهیه لام
پروون نه بوو.

+ بۆچی شه هرام گیان پیشت چیت لا پروون نه بوو؟

— راستییه که سی لام پروون نه بوو بۆچی ده خوینمه وه، هه رچه نده
چه نده جاریک ئه م پرسیا ره م له خۆم کردبوو وه هه موو جاره کانیش
بو وه لامدانه وهی چه نده خالیکم ریز ده کرد و قه ناعه تم به خۆم
ده کرد که خویندنه وه کاریکی باشه، به لام هه ندیکجاریش ئه و
بیزاری و بی تاقه تهیه ی له خویندنه وهی کتیه به کاندای بۆم دروست
ده بوو به شتیکی زۆری خه تای من و ده سه لاتی منی تیا نه بوو،

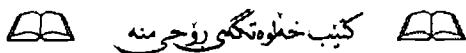
به لکو هه مووی تاوانی نووسه ره کان و وهر گپه ره کان بوو.

+ شه هرام گیان ئه مرق و هکو هه موو شته کانی دیکه کتیبه کانیش باش و خرابی ههیه، زورجار که کتیبیک ده خوینیته وه ئه وهنده نووسینیکی به که لکه خوینهر حهز ده کات بییت به نووسه، به پیچه وانه شه وه هه ندیک کتیب که دهی خوینیته وه نه ک هه نووسه، به لکو له خوینه ریوونی خویشته په شیمانی، من براده ریکم هه بوو بوئی گپه رامه وه که جاریکیان کتیبیکی خویند بوویه وه، به لام کتیبه که ئه وهنده شتیکی بی که لک و زیاده بوو ته واو ئه و براده ره ی بیزار کرد بوو ئه وهنده بیزار دهیوت ئه گهر دهسه لاتم هه بییت نایه لم لاپه ره کانی ئه م کتیبه ته نانهت پاقله فرۆشه کانیش به کاری بینن. جا ئه وهنده ی من تیبینیم کرد بییت کتیبه باشه کان هی ئه و نووسه رانهن که ناتواش به بی چهند پرسیاریکی گه وره بزین واته کتیبه باشه کان هی ئه و نووسه رانهن که هه میشه له خویان پرسیار دهکن "چی بنووسم؟ چۆن بنووسم؟ ئه سلهن ئه وهی من ده مه ویت بینووسم ئه گهر نه بینووسم چی پوو ده دات؟" واته لای نووسه ره باشه کان ئامانج بریتی نییه له نووسین، به لکو بریتییه له وه لامدانه وهی ئه و چهند پرسیاره ی که ئه و نووسه ره دهیکات، واته وه لامدانه وهی "چی بنووسم؟ چۆن بنووسم؟ ... " جا کاکه شه هرام ئه م جوړه بیرکردنه وهیه له نووسین بهرله وهی له کتیبه زه مینییه کاندای بوونی هه بییت له کتیبه ئاسمانییه کاندای بوونی هه بووه و ههیه، واته ئه گهر

شکارعومەر

لای خودا تهنها ئەوێ گرنگ و مەبەست بووایە نووسراویک و کتیبیک پەوانەیی سەرزهوی بکات ئەوا لە سەردهمی پیغه مەبەر موسادا قورئانی نازل دەکرده سەرزهوی و لە سەردهمی پیغه مەبەر موحه مەدیشدا تەوراتی نازل دەکرد.

بۆ نووسەرێک چەندە واجبە بەرلهوێ دەست بکات بە نووسین دەبیئت وەلامی ئەو چەند پرسیارە بداتەوێ که پیشتر وتمان، ئەوا بۆ خوینەرێکیش ئەوێندە واجبە پیش خویندەوێ وەلامی چەند پرسیارێک بداتەوێ "چی بخوینمەوێ؟ بۆچی بخوینمەوێ؟ ... " بەلام کاکە شەهرام لەوانەیه ئیستە تۆ بپرسیت "خوینەر چۆن بتوانیئت وەلامی پرسیارێ چى بخوینمەوێ بداتەوێ هەتاوێکو کتیبەکان نەخویننیتەوێ؟" هەلبەتە ئەمە پرسیارێکی بەجیبیە. بەلام بۆئەوێ خوینەر پیش خویندەوێ کتیبەکان بۆی کەشف بیئت چ کتیبیک شایەنی خویندەوێ هەیه، چەند شتییک هەن که لەم روانگەیهوێ دەبنە یارمەتیدەر بۆی، یەکیک لەو یارمەتیدەرانی ئەوێ به ریگەیهک لە ریگەکان ئەگەر شتیکی زۆر کەمیش بیئت لە میژووی نووسەرەکان ناگادار بیئت، یاخود خوینەر دەتوانیئت کەلک لە یەکیکی دیکە لە یارمەتیدەرەکان وەر بگریئت کە ئەمەیان بە پادەیهکی زۆر باش یارمەتی خوینەر دەدات، ئەویش ئەوێهه خوینەر بتوانیئت کەلک لە ئەزموونی ئەو خوینەرانی وەر بگریئت کە به بەردهوامی دەخویننەوێ، واتە لەو خوینەرانی دیکە کەلک وەر بگریئت کە لە برووی تەمەنی خویندەوێهه له خوێ به

تەمەتەرن، ئەویش بەوەی بەر لە خویندەنەوی کتێبەکان پرسیاری چۆنیتی ئەو کتێبانەیی ئی بکات، هەر وەها خوینەر دەتوانیت بۆ هەلسەنگاندنی کتێبەکان بە وردی سەیری پێرستەکانیان بکات و چەند دەقیکی کورتیشیان ئی بخوینیتەو.

لەم کاتەدا بوو دەنگی وێقە وێقی ئۆتۆمبیلی فریاکەوتنی تایبەت بە نەخۆشخانە مامۆستا ئەکرەمی لە قەسەکردن وەستاند، پاش چەند چرکەیهک مامۆستا زۆر بە لەسەرخۆیی و بە ئارامی و بە موحتاجییەو چاوەکانی روو بە ئاسمان هەلپری و وتی "یا شافی" ئەو نەخۆشە هەر کەسیکە لە شیفای خۆت بێبەشی مەکە و ئیمانیکێ دامەزراوی پێ عەتا بکە، منیش بە دەنگیکێ نزمەرە لەبەرخۆمەرە ئامینیکم وت.

پاش کەمیک لە بێدەنگی مامۆستا وتی شەھرام گیان دەی تۆ شتیک بلی، لەو کاتەوێ دانیشتووین ئەوەندە بە شەوق و تامەزۆیی و بە خۆشییەو دێقەت لە روخسارم دەدەیت و گویت بۆ قەسەکانم راگرتوو بەردەوام هانم دەدەیت قەسە بکەم.

__ مامۆستا گیان من شتیکم نییە بۆ وتن تەنھا ئەوەندە نەبیت کە تکتات لێدەکەم بەردەوامی بدە بەو قسانەیی کە دەنگی وێقەیی ئۆتۆمبیلەکەیی نەخۆشخانە پێی بپیت، ئەوەی ئەمشەو لەم چەند خولەکەدا تۆ دەربارەیی نووسەرەکان بە منت وت خودی نووسەرەکان ماوەیهکی زۆرە نەیاننوانیوە بە منی بلین، ئەوەی لە زمانی تۆو دەربارەیی کتێبەکان گەیشت بە گوێکانی من تا ئیستا

شکار عومەر

لەناو کتیبەکاندا چاوی من پێیان ئاشنا نەبوو، ئەو واجبەى که
وتت دەبیئت له خوینەرەکاندا هەبیئت منى خوینەر تا ئەمشەو
حسابى سوننەتیشم بۆ نەکردبوو، بۆیە تکا دەکەم له قسەکانت
بەردەوامبە.

+ جارێ شەھرام گیان با بچم سوراحییەك ئاو بیئم.

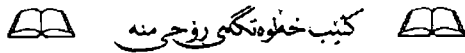
مامۆستا گەرایەو و سوراحییەك ئاو و نەختیك تری پەشەى
هینا، دواى خواردنى تریكە و خواردنەوہى دوو پەرداخ له ئاوەكە
له لایەن هەردوو کمانەوہ، مامۆستا وتی:

بەدەستەینانى سەرکەوتن له پرۆسەى خویندەوہدا بە تەنھا
کارى خوینەر نییە، خوینەر بۆئەوہى بە پەیزەى خویندەوہدا
سەربکەویت بۆ سەر سەربانى سەربەرزى و سەرکەوتن، دەبیئت
بزانیت قاچەکانى دەخاتە کوێ پلەکانى پەیزەكە، بەلام خو دەبیئت
پلەکانى ئەم پەیزەیهش مەحکەم بن، واتە دەبیئت نووسەرەکان
هەمیشە له کاتى نووسیندا ئەو له یاد نەکەن که نووسین پەیتیه
له دەستگرتنى خوینەر بۆ پەزینەوہ له چالە پر له گومانەکانى
فیکر بۆ سەر بەرزاییە یەقینییهکانى رۆح و جوانى.

شەھرام گیان تۆ تکای ئەوەت له من کرد که له قسەکانم
بەردەوام بم، منیش له خودا داوا دەکەم یارمەتیدەرت بیئت وە له
خویشت داوا دەکەم تیبکۆشیت و هەولبەدەیت.

_ هەولێ من و یارمەتى خودا بۆچ شتیك مامۆستا گیان؟

+ بۆئەوہى نەکەویتە ناو ئەو تاقمە خوینەر و رەخنەگرانەى که

له هه موو سه رده مێکدا سه ره هه لده دن، ئە مرۆش گروپیەک له خوینەر سه ریه هه لداوه له پیش نوو سه ره کانه وه کتیبه کان ته واو ده که ن! جاری وا هه یه کتیبیکی چه ند به رگی له سه ره تاوه به رگی یه که می بلاو ده بیته وه ئیدی ئەم جوړه خوینه رانه که ته نانه ت به رگی یه که مه که ش به جوانی ناخویننه وه، به لام هه ر به م خویندنه وه ساوا یه وه وه ها ئەم کتیبه و به رگه کانی دیکه شی که هیشتا نوو سه ر ته واوی نه کردوون ده دنه به ر ره خنه و قسه ی نا به جی که هینده ی زیانی سه ر کرده و سیاسیه درۆزنه کان بو کۆمه لگه زیان به دونیای کتیب و په یوه ندی نیوان نوو سه ر و خوینەر ده گه یه نیت.

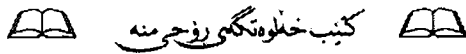
خویندنه وه ی ده قه کان یاخود خویندنه وه ی کتیبه کان مافی هه ر که سیکه، به لام لیکنانه وه و ته فسیرکردن و پیا هه لدان و ره خنه گرتن له هه ر ده قیک به ته نها مافی خوینه ری ئەو ده قه یان ئەو کتیبه یه، بۆیه ئەو خوینه ره ی پیشوه خت به بی خویندنه وه و به رای ناماده کراوه وه هه ولی کوشتنی ده قیک ده دات ئەوا به هوی مه رگی خۆیه وه فریای ئەوه ناکه ویت ئەو مه رگه ی که ئەم بو ئەو ده قه به ریا ریدا وه ببینیت، واته به ر له کوشتنی ده ق خوی کوشتووه، چونکه چه ندین کتیب یاخود چه ندین ده ق هه ن جاریکی دیکه زیندوویی و ژیان بو فیکر ده گه ریننه وه، فیکر له مه رگه رزگار ده که ن، بۆیه ده بیته ئەم جوړه خوینه رانه له خه وی نایدۆلوژیا به خه به ر بینه وه چونکه خه وی نایدۆلوژیا له مه رگی

شکار عومەر

"فیکرو خه‌یال"ی خه‌وتوو‌ه‌که زیاتر شتیکی دیکه نییه. به‌ئێ گشت ده‌قیك له‌وه گه‌وره‌تره به بی خویندنه‌وه بتوانیت بریاری له‌سه‌ر بده‌یت.

_ مامۆستا ئه‌گه‌ر پزیشکیك چاره‌سه‌ریکی درێژخایه‌ن بۆ نه‌خۆشیك دابنیت ئه‌وا بۆئه‌وه‌ی لێهاتوو‌یی و توانای ئه‌و پزیشکه بۆ نه‌خۆشه‌که ده‌ریکه‌و‌یت ده‌بیت نه‌خۆشه‌که به جوانی و به وریاییه‌وه تا کۆتایی ئه‌و ده‌وا و ده‌رمانه‌ به‌کار به‌ی‌نیت.

+ ئه‌م نمونه‌یه‌ی تۆ ئه‌و پۆشاکه‌یه که رێک به قیاسی قه‌دوبالای قسه‌کانی مندا دووراوه. شه‌ه‌رام گیان بیرم دیت به مندالی کهم ئیواره هه‌بووه باوکم لێی نه‌دابم، باوکم به‌یانیان ده‌چوو بۆ ئیش و ئیواران ده‌گه‌راپه‌وه، منیش وه‌کو هه‌ر مندالیکی دیکه له گه‌ره‌ک یاریم ده‌کرد و هه‌ندی‌کجار شه‌رم به هه‌ندی‌ک له منداله‌کان ده‌فروشت و زۆرجاریش منداله‌کان شه‌ریان له‌گه‌ڵ من ده‌کرد و باشیشیان لێده‌دام، به‌لام چ من هۆکاری دروستکردنی شه‌ر بوومایه چ منداله‌کانی دی ئه‌وا ئیواران به‌ده‌ستی باوکم ده‌بوايه لێدانم بخواردایه، جا ئه‌م لێدانه‌ی ئیواران له‌به‌ر چی بوو؟ له‌به‌رئه‌وه بوو که دایکم ده‌یوت ئه‌م‌رۆ ئه‌کره‌م شه‌ری کردووه، یان جگه له دایکم پیاویکی هاوسیمان هه‌بوو زۆر ئیواره له سوچی کۆلانه‌که چاوه‌پێی ده‌کرد تا باوکم له ئیش بگه‌رپێته‌وه و له‌بری به‌خیره‌اته‌وه‌ی پێی بلێت ئه‌م‌رۆ ئه‌کره‌م له سامانی کورمی داوه، به‌لام هه‌م هه‌ندی‌ک له‌و شه‌رانه‌ی که دایکم ده‌یوت وه هه‌موو ئه‌و

شەپانەى كە باوكى سامان دەيوت "ئەمىرۆ ئەكرەم لە سامانى داوھ" ھىچ خەتايەكى منى تيا نەبوو، بەلام چارم نەبوو ھەر دەبوو بەدەستى باوكم ليدانم بخواردايە چونكە باوكم بە تەنھا گوئي بۆ دايكم و بۆ باوكى سامان دەگرت ھىچ گوئيگرتنيكى بۆ من نەبوو. بەلام تووشى سەرسوپمانىكى زۆر بووم ئەو ئىوارەيەى كە باوكم لە ئيش گەپرايەوھ بە توندى دەرگاي ھەوشەكەى داخست و لەبەرخۆيەوھ دەيوت "ئەرى نەپرايەوھ، عەيب ناكەيت پياو، ئەوانە مندائىن و شەر دەكەن... لەم جۆرە قسانە" دايكم لەو كاتەدا وەكو ھەموو پۆژەكانى ديكە بەپىرى باوكمەوھ دەچوو بۆ بەخىرھاتنەوھى، پاش بەخىرھاتنەوھى وتى ئەوھ چيە باوكى ئەكرەم چى پوویداوھ؟

باوكيشم وتى: جا بۆ لەم كاتەى ئىوارەدا غەيرى باوكى سامان ھىچ پووداويكى تر ھەيە، دووبارە وەكو ھەموو پۆژەكانى تر لە بەردەم پاست بوويەوھ و دەليت ئەمىرۆ ئەكرەم لە سامانى داوھ.

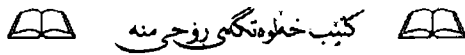
ئيتەر ئەوھ بوو باوكم بانگى منى كرد منيش وەكو ھەموو پۆژانى پيشوو بە ترسەوھ چومە بەردەم باوكم، بەلام ئەو دەستەى ئىوارانى پابردوو بە نىيەتى ليدانى زللە دەيھينا بۆ پوخسارم و زللەى ليدەدام ئەم ئىوارەيە بەو جۆرە نەبوو، بەلكو لەبرى يەك دەست بۆ زللە ھەردوو دەستى بە نەرم و نيانى و پىرپىر لە موحىببەتەوھ ھينا بە سەر و پوخسارمداو خۆى نەوى كردەوھو ماچىكى كردم، پاشان وتى پۆلەگيان بۆچى تۆ ھەموو پۆژ كارىكى

شکارعومەر

وا دهكەیت كه باوكی سامان بیته سەر پیم و بهو جوړه بیته تاقه تم بکات؟

منیش به دلئیکی ترساوی ئاماده بوو بو گریان وتم باوکه بهو خودا گه ورهیه ئه و شه پانهی له گه ل سامان دهیکه م هیچی خه تایی منی تیا نییه، به لام تو ته نها گوئی له باوکی سامان دهگریت و هیچ گوئی بو قسهی من ناگریت وه هه موو جاریکیش لیم دهدهیت. ئیتر باوکم دهستی کرد به گریان و جاریکی دیکه به دەم خو نه ویکردنه وه ماچیکی کردم و، وتی "نه کره م گیان تو خودا گه ردنی باوکت نازاد بکه له هر لیدانیک که به ناحق لیماوایت".

شه هرام گیان ئه مهی که گیرامه وه ئه گهر به وردی دیقه تی بدهیت هاوشیوه ییه که بوونی ههیه له نیوان حالی باوکم و حالی ئه و جوړه له خوینهر، واته به شیک له خوینهره کان دواي قسهی ئه وانی دیکه دهکون، هیچ گوئی بو خودی نووسهر ناگرن به لکو به پشت بهستن به قسهی ئه وانی دیکه به رده وام له نووسهر دهدهن، به لام لیدانیکی به ناحق! بویه ده بیته له یه کیک له ئیواره کانی ته مه نی خویندنه وه یاندا به توندی ده رگای قسهی ئه وانی دی دابخه ن و وه لامی ئه و به خیره اتنه وه یه بده نه وه که رۆح و ویزدانی خو یان لیان دهکات وه دووبه دوو له گه ل نووسهر دا دابنیشن گوئی بو ته وای قسه کانی نووسهر بگرن تا بو یان ده ریکه ویت که چه ندین جار به ناحق له نووسه ریان داوه، ئیدی بارانی چاوه کانیان کاغه زی کتیه که ی نووسهر ته ر بکات و به ده رپرینی

په شیمانیه وه داوای گهر دن ئازادی له نووسهر بکه ن.

کاکه شه هرام مه بهستی من له وهی که له خودا داوای یارمه تی بو ت و له خو ت داوای هه ولدان ده که م ئه وه یه ته نها به قسه ی ئه وان ی دیکه کو تایی پی مه هی نه که ده لئین "بو نی ئه م گو له خو شه یان نا خو شه، به لکو خو ت بو نی بکه".

_ مامو ستا گیان وا مه ست ده که م زور باش له قسه کانت حا لی بووم، به لام زور جار خو ی نه ره کان ئه وه ل تا نا خیری کتیبه که ش ده خو ی نه وه دیسان بر یاری کی عه قلا نی و دروست ده رباره ی کتیبه که نادن یان وا چاک تره بلیم ناتوانن هه لسه نگان دنی کی دروست بو ده قه کانی ناو ئه و کتیبه بکه ن، که من بو خو م یه کی کم له و جو ره خو ی نه رانه.

+ دوو چه مک هه ن ئه گه ر بی توو به دیقه ته وه وه ریان نه گرین یا خود ئه گه ر نه توانین له یه کترین جیا بکه ی نه وه و هه ردوو کیان تی که ل بکه ین و حسابی یه ک چه مکیان بو بکه ین ئه وا به دلنیا ییه وه تووشی ئه و گرفته ده بی نه وه که تو با ست کرد، ئه و دوو چه مکه ش بریتین له (خو ی نه وه وار) له گه ل (خو ی نه ر) ئه م دوو چه مکه هه ریه که یان مانای سه ربه خو ی هه یه و جیا وازه له مانای چه مکه که ی دیکه.

خو ی نه وه وار ئه وه یه ئه گه ر ئه م پیتانه (ئ، ن، ا، د، ی) پی که وه بل کین د رین ئه وا ده زانی ت ئه م وشه یه به (ئا زادی) ده خو ی نه ری ته وه، ئه مه شتی کی ئاسانه و مندالی کی پو لی یه ک یان دووی سه ره تایی

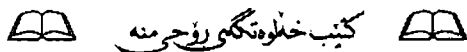
شکار عومەر

ئەم شتە دەزانئیت و خویندەوارە، تەنانەت هەندی کجار مندالی وا
 هەیه ئەوەندە توانای بوون بە خویندەواری زۆرە بەرلەوێ بەچیتە
 قووتابخانە دەتوانئیت کۆمەلێک وشە و پرستە بخوینئیتەو، بەلام
 نایا بۆ ئەوێ خوینەر بیت ئەوەندە کیفایەتە کە خویندەوار بیت،
 بیگومان نەخێر، بۆیە هەر کاتی ک تەنھا بە نەفەسی
 خویندەوارییەو بەچیتە خزمەتی کتیب و نەفەس و تاییبەتەندی
 خوینەری واز لێ بیئیت ئەوا جەوھەری پەیوەندی نیوان تۆ و دەق
 کۆتایی پێ دئیت.

چۆن کاری نووسەر بریتیه لە داهینان، کاری خوینەریش بە
 هەمان شیوە بریتیه لە داهینان، بەلام داهینانی خوینەر بریتیه لە
 کەشفکردن یان دۆزینەوێ داهینانەکانی نووسەر، بۆیە دەبیت
 خوینەر لە ئان و ساتی خویندەوێ و دابوونەوێ و تێپرامانی
 هەبیت چونکە داهینانەکانی نووسەریش بەرھەمی و دابوونەوێ و
 تەئەمول و تێپرامانن. کەواتە هەموو خویندەوارەکان خوینەر نین،
 بەلام هەموو خوینەرەکان خویندەوارن، کتیبە مەزنەکانیش
 پیوستیان بە خوینەرە نەک خویندەوار.

+ ئەرێ شەھرام گیان تۆ ماندوو نەبوویت لە گۆیگرتن؟

_ مامۆستا باوەر بکە ئەمشەو خۆشترین شەوی ژیانمە، زۆر
 خۆش و بێ کێشە لە قسەکانیشت حالی دەبم و ماندووش نیم،
 بەلام ئەمجارە تکات لێ ناکەم بۆ بەردەوامیدان بە قسەکانت، بەلکو
 دەلیم ئەگەر توانات هەیهو بیئاقتە نەبوویت لە قسەکردن ئەو زۆر

دَلخۆشم دهكەيت ئەگەر بەردهوام بیت.

+ خۆزگه تكات بکردایه، چونکه ههندیكجار دهكریت تكا بۆ کردنی کاریك قبول نهكریت و رەت بكریتهوه، بهلام من ههركیز ناتوانم کاریکی باش که دلی کهسینک خوش بکات ئەنجامی نهدم، بۆ مهسهلهی تاقەت و تواناش من بهم جهوه پراها تووم، زۆر شهو لهگهڵ غەزالی تا درهنگیک دانهنیشین بهم شیوهیه باس و خواس دهکەین، بهلام شههرا م گیان تۆ پرۆ له ناو سهلاجکه ههندیك خورمای تیايه بیهینه با تۆزیک خورماش بخۆین جا دواتر دست دهکەینهوه به قسهکانی خۆمان.

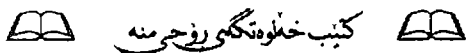
چووم خورماکه م هیئا و پیکهوه لهگهڵ مامۆستا لیمان خوارد پاشان مامۆستا بهمجۆره دهستی کردهوه به قسهکانی:

نووسهريک چهندين دهق دهنووسیت تا له ئەنجامدا نووسراویک یاخود کتیبیکی ئی دیته بهرهم، ههردانهیهک لهم دهقانه به مهبهستی بهخشینی مانایهک لهلایهن نووسهروه دهنووسریت، بهلام دهكریت ههههه دهقه لای خوینهریک مانایهکی جیاواز لهوهی نووسهري ههبيت بویه نهوه به تهواوی راسته که "تهنها نووسهري دهق خاوهنی دهقهکهیه، بهلام به ئەندازهی ژمارههی خوینهرهکانی مانای ههیه" وه دهگونجیت خوینهر مانای وا له دهقدا کهشف بکات که تا ئەو ساتهش نووسهر بۆ خۆی پهی بهو مانایه نهبردوه، لیروهویه دهكریت جاریکی دیکه نووسهر بیتهوه به خوینهری خوینهرهکهی خۆی، کهواته نابیت نووسهر

شکارعومەر

بیباک بیټ بەرامبەر بە خوینەرەکانی، ئەسلەن نووسەر بوونی نابیټ ئەگەر خوینەر بوونی نەبیټ وەك چۆن بوونی خوینەریش نامومکینە بەی بوونی نووسەر.

جا بۆئەوێ خوینەر جاریکی دیکە نووسەر بکاتەو بە خوینەری خۆی دەبیټ خوینەر بیټ نەك خویندەوار واتە وەكو پیشتریش ئاماژەم بۆ کرد دەبیټ بە هەناسەیی خوینەرییەو بەجیټە خزمەتی دەق نەك وەك خویندەواریك، پیاویکی گەرە هەیه لە کتیبیکیدا دەقیکی کورتی نووسیو، دەلیټ "جاران قووتابیەکان فیڤری تیڤرامان دەکران، بەلام ئیستا قووتابیەکان فیڤری تەماشاکردن دەکرین" جا فەلسەفەیی بوون بە فەیلەسوف و فەلسەفەیی بوون بە عارف لەم قەسەیی ئەم پیاوهدایە واتە فەیلەسوفەکان و عارفەکان لە ئەنجامی تیڤرامانەو دەروست بوون، کە زیاتر لای عارفەکان چەمکی تیڤرامان بە تەئەمول ناوبراو. هەرەها ئەم قەسەیی زۆر بە کورتی و بە پوختی (خوینەر) و (خویندەوار)یشی بۆ پیناسە کردوین، کە ئیشی خوینەر بریتیە لە تیڤرامان لە دەق کە ئەمەیان بە زمانی فەیلەسوفەکانە خۆ ئەگەر بە زمانی عارفەکان بیلیین ئیشی خوینەر بریتیە لە تەئەمول کردن لەگەڵ دەق، بەلام خویندەوار تەماشای دەق دەکات، جا لەبەرئەوێ ئیشی خویندەوار تەنها تەماشاکردنە ئەوا نەك بە دوو چاو، بەلکو بە تەنها چاویکیش ئەنجامدەدریټ، بەلام خوینەری پینووستی بە هەموو وجودی خوینەرەکە هەیه هەرەك چۆن بوون بە

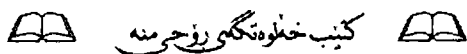
نووسه ریش پئیوستی به هه موو وجودی نووسه ره که ههیه.

ئه وکاتهی خوینهر له گهه ل ده قدا مامه له ده کات ده بیئت تیپرامان
 ئه و هوشیاریهی بۆ دروست بکات که وشه کانی ناو دهق هه رچهنده
 له پووی شیوه و فورمیشه وه هاوشیوهی ئه و وشانه بن که پوژانه
 به کاریان دینین ئه و له پووی ناوه پوک و ماناوه جیاوازن، واته
 کاتی که نووسه ره له ده قییدا وشه ی "بهرد" به کار دینیت پیده چیت له
 پووی ماناوه مه بهستی هه مان ئه و بهرده نه بیئت که پوژانه له
 قسه کماندا به کاری دینین، بۆ نمونه ئه گه ره سهیر بکهین خودا له
 قورئاندا ده فهرمویت (جَنَّاۤتُ عَدُوٍّ تَجْرِيۤ مِنْ تَحْتِهَا۟ الْاَنْهَارُ)
 ئه گه ره سه رنج بدهین ده بینین له م ده قدا وشه کانی (باخ، باخات،
 کوژشک، ئاو، ...) به کاره یئراوه، مه گه ره ئه مانه هه ره ئه و وشانه نین
 که من و تو و خه لکی پوژانه به کاریان دینین، به لێ به دلنیا ییه وه
 هه ره هه مان ئه و وشانه ن، هه ره بۆیه که ئه م ئایه ته ده خوینینه وه
 راسته وخو خه یالمان ده چیت بۆ ئه و شوینانه ی له سه ره زه وین و
 هاوشیوهی وه سفی ئایه ته که ن، بۆ نمونه خه یالمان ده چیت بۆ ئه و
 لادییهی بۆ ماوه ی چه ندین سال له وێ ماموستایم کرد، ئاخه
 له ویش باخ و باخات هه بوو، بیئا و خانوو هه بوو، ئاوی چه مه که
 به ناو باخه کاندا ده هات و به ته نیشته ئاویدا تیده په پری، واته ئه و
 شکله ی له لادیکه هه بوو به ته واوی هاوشیوهی وه سفی
 ئایه ته که یه، به لام هه ره خودا خو ی ده فهرمویت (به هه شته که ی من نه

شکارعومەر

وینەهی هەیه لە دونیادا نە بەخەییالی کەسیشدا هاتووە) واتە لەم کتێبە ئاسمانییەدا وشەکان لەپرووی شیۆه و پووخسارەوه هاوشیۆه و هاوپووخساری وشەکانی سەر زمانی مروۆڤن بەلام ناوەرپۆک و واتا و جەوهەرەکەیی زۆر جیاوازه، تەنانەت مانای زۆربەیی وشەکانی ئەوەندە دووره لە مانای هەمان وشەیی سەرزاری ئیমে کە هەندیکجار هەر بەخەییالیشماندا نایەت.

جا دەقی ناو کتێبەکان واتە ئەو دەقەنەیی نووسەرەکان دەیاننووسن و دەیانلێن بەشیک لەم سیفەتەیان تێدایە بە تاییبەت دەقە ئەدەبیەکان، واتە ئەوکاتەیی نووسەرێک یان ئەدیبیک یان شاعیرێک دەقیک دەنووسی ت هەمان ئەو وشانە بەکار دینیت کە من و تۆ پۆژانە بەکاریان دینین، بەلام ئەو لە بەکارهێنانیدا مامەلەییەکی دیکەیی لەگەڵدا دەکات، هەر بەهۆی ئەم جیاوازی مامەلەکردنەوه نووسەر دەبیت بە داهینەر، داهینانەکەشی بریتییە لە پێدانی مانای دیکە بە وشەکان، ئەگەر بە وردی دیوانە شیعیریەکان یان پۆمانەکان بخوینیتەوه دەبینیت هەمان وشەکانی پۆژانەیی سەرزاری خەلک دەقەکانی ناو ئەو کتێبانەیان پیکهیناوه، بەلام ئەوهی جیاوازه ئەوهیە مانای دیکە دراوه بە وشەکان بۆنمونه لای شاعیرێکی وەکو مەحوی وشەکانی "چوونە سەردار" دەبینیت، بەلام ئەمە مەبەست لە چوونە سەرداری ناو باخەکان نییە بۆ لیکردنەوهی میوه و ئەو جوۆرە شتانە، بەلکو ئەم شاعیرە هاتوووە بە چەند وشەییەکی میژووی پڕ لە شکۆمەندی و سەربەرز

"مه‌نصوری حه‌للاج" ده‌گیڕیتته‌وه، شه‌هرام گیان ئەم مه‌نصوری حه‌للاجه پیاویک بوو به‌هۆی عاشقبوون و حوکمی دین فرۆشه‌کانه‌وه کرا به‌ دارا.

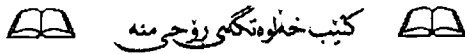
لای هەر مروّقیك له‌وانه‌یه "سپی" بریتی بیټ له‌ ئەلوان له‌ ره‌نگ، به‌لام لای نووسەر سپی بریتی له‌ "ره‌مز" لای نووسەر سپی ره‌مزه بو‌ ئاشتی بۆیه له‌ زۆر شویندا نووسەر و وینه‌کیش هه‌مان کار ده‌کن، به‌لام کاری وینه‌کیش له‌بری ئەوه‌ی له‌گه‌ڵ وشه‌ بیټ له‌گه‌ڵ ره‌نگه‌ واته‌ کاتیك وینه‌کیشیک ره‌نگه‌کان له‌ وینه‌یه‌کدا تیکه‌ڵ ده‌کات مه‌به‌ستی ئەوه‌ نییه‌ ته‌نها ره‌نگه‌کان نیشانی تۆ بدات، به‌لکو ده‌یه‌ویټ ئەو مانایه‌ی به‌هۆی ره‌نگه‌کانه‌وه‌ خو‌لقاندوویه‌تی نیشانی بدات. که‌واته‌ ده‌بیټ خوینەر به‌هۆی تیپرامانه‌وه‌ فیڕ ببیټ که‌ چۆن له‌گه‌ڵ ده‌قه‌کان و وشه‌کانی نووسه‌ردا مامه‌له‌ بکات چونکه‌ راسته‌ وشه‌کان هه‌مان وشه‌کانی سه‌رزاری مروّقه‌کانی نیو بازار و نیو‌گه‌ره‌کن، به‌لام ئەمجاره‌یان له‌ قه‌له‌می نووسه‌ر به‌ریبونه‌ته‌وه‌.

— هه‌رچه‌نده‌ تا ئیستا به‌و جوړه‌ی که‌ تۆ ئەمشه‌و بوټ باسکردم من له‌گه‌ڵ کتیبه‌کاندا مامه‌له‌م نه‌کردوه‌، به‌لام وا گومان ده‌بم کو‌مه‌لیک کتیب هه‌ن ئەگه‌ر به‌مجوړه‌ش که‌ تۆ باسکرد بیانخوینیتته‌وه‌ هیشتا شتیکی وات لییان چنگ ناکه‌ویټ یان ده‌توانم بلیم هه‌ندیك کتیب هه‌ن شایه‌نی ئەو جوړه‌ خویندنه‌وه‌یه‌ نین.

شکارعومەر

+ شه هرام گیان پێش ئیستا ئەوهم وت که کاری خوینەر بریتیه له تیرامان نهك ته ماشاکردن، واته خوینەر دهبیئت له گهڵ دهقدا خووی هیلاک بکات تا جاریکی تر ئەوهی نووسەر که شفی کردووہ خوینەریش پهی پێ بباتهوه، خو ئەگەر خوینەر بهم شیوهیهی کرد و، بهلام دەرئەنجام ئەو دهقه هەر شتیکی سادەو بێ بەرهم و بێ جەوهەر بوو واته دهقیك بوو خالی بوو له داهینان ئەوا خوینەر مافی خوێهتی به خووی بلێت له راستیدا ئەم کتیبه شایهنی خویندنهوهی نهبوو، دهبیئت ئیمهی خوینەر ئەوهمان له یاد بیئت که گشت دهقهکان له توانایاندا نییه تاسەر به زیندوویی بمیننهوه، بهلکو "دهقی وامان ههیه هەر له سه رهتاوه به مردوویی له دایک دهبیئت" واته چۆن مردوویهک به تهنا ئیسک و پروسکیکی وشکه لهیه و بهس، ئەمجۆره دهقەش به تهنا چەند پیتیکی مردووی وشکه لاتووی بێ پۆحه، جا مردوویهک ببهیته ههموو تاقیگه و بیمارستانهکانی دنیا ناتوانیت پۆح بکهیتهوه به بهریدا بۆیه دهقیکیش که به مردوویی له دایک دهبیئت ببهیته لای گشت خوینەرەکانی دنیا ناتوانن پۆح بکهنهوه به بهریدا ته نانهت وها دهقیك ئەگەری ئەوهی لیده کریت خوینەریش بکوژیئت.

جۆریکی دیکه دهقمان ههیه به زیندوویی دیته سه رهپهه و کاغهزی کتیبهکان، بهلام بهر له مه رگی نووسەر مه رگ یه خه ی پیدهگریئت و له ناوی دهبات، له راستیدا وها دهقیك له ساته وهختی نووسینیدا نووسەر زۆر بیبایه خانه له زه مان و

مه‌کانی پ‌وانیوه بۆیه ده‌قه‌که‌شی تووشی ده‌ردی بی ده‌رمان ده‌بیټ. به‌لام ده‌قی واشمان هه‌یه مردوو زیندوو ده‌کاته‌وه، پ‌وچ ده‌کاته‌وه به‌به‌ری ئەو خوینه‌رانه‌دا که پ‌وچیان ئو‌غری کردوو، ته‌نانه‌ت ئەمجۆره ده‌قه مه‌رگی نووسه‌ره‌که‌شی نابیټه هۆی مردنی، واته نووسه‌ر ده‌مریټ، به‌لام ده‌قه‌که‌ی هه‌ر به زیندوویی ده‌میټیټه‌وه، ئەگه‌ر له ده‌قه‌کانی دیکه‌دا مه‌رگی ده‌ق پ‌یش مه‌رگی نووسه‌ر بکه‌ویټ ئەوا له‌م جۆره‌ی ده‌قدا مه‌رگی نووسه‌ر ده‌بینین، به‌لام ده‌قه‌که‌ی هه‌ر به زیندوویی ده‌میټیټه‌وه، ته‌نانه‌ت ئەوه‌نده زیندوو ئەگه‌ر جاریکی دیکه نووسه‌ره‌که‌یشی بیخوینیټه‌وه ئەوا پ‌وچ به‌به‌ری ئەویشدا ده‌کاته‌وه.

__ مامۆستا باس‌ت له مه‌رگی ده‌ق و مه‌رگی نووسه‌ر کرد، ئە‌ی مه‌رگی خوینه‌ر چی؟ چ کاتی‌ک خوینه‌ر خوینه‌ر بوونی خۆی له‌ده‌ست ده‌دات؟

مامۆستا په‌ر‌داخیک ئاوی خوارده‌وه و‌تی:

ئەگه‌ر خوینه‌ر له پ‌رۆسه‌ی خویندنه‌وه‌دا ته‌نها مامه‌له‌ی له‌گه‌ل کتیبه‌کاندا بیټ و ته‌واو، ئەوا مه‌رگی خوینه‌ریش نزیکه، چونکه نابیټ پ‌رۆسه‌ی خویندنه‌وه به ته‌نها بریتی بیټ له خویندنه‌وه‌ی دی‌پ‌ر و پ‌سته‌ی ناو کتیبه‌کان، به‌لکو خوینه‌ر ده‌بیټ بیټه خوینه‌ری هه‌موو پ‌ووداو و دیارده و خالق و مه‌خلوقه‌کانی ده‌روبه‌ری، وه خوینه‌ر به یه‌کجاری خوینه‌ر بوونی خۆی له‌ده‌ست ده‌دات و وه‌فات ده‌کات ئەو وه‌خته‌ی به سه‌رله‌قاندنه‌وه بۆ هه‌موو

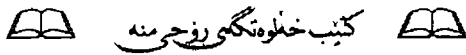
شکارعومەر

دەقەکانی نووسەر دەلیت "بەلێ وایە!"

بۆئەوێ خۆینەر بە زیندوویی بمیڤیتەوێ و خۆینەر بوونی
خۆی لە دەست نەدات نابیت وشەکانی "نا، چۆن، بۆچی، ..."
لە یاد بکات واتە لەو جییهی کە پێویستە بە نووسەر بلیت "نا"
دەبیت ئەو "نا" یە بلیت یاخود هەر دەقیکی نووسەر جیگە
پرسیارکردن بوو لە نووسەر ئەوا دەبیت خۆینەر ئەو پرسیار
بکات، بەلام هەم وتنی نەخێر وە هەم پرسیارکردن لە نووسەر
شویین و کاتی خۆی هەیه نەک ئەوێ خۆینەر بریار بدات بۆ ئەو
تا ئاخیری نووسەر هەر نەخێر بکات، وەها خۆینەرێک بریتیه
لە دیکتاتور لە ژێر ناوی خۆینەردا.

لەو جییهی کە بیر و بۆچوونەکان و سەرنجەکان ناوترین ئەوا
زەمەن و پرووداوەکان وەک خۆیان بەردەوام دەبن و گۆرانیان
بەسەردا نایەت، ئەوێ بەشیکی لە فەیلەسوف و بیرمەندەکان بە
ئیمەیان پێشکەش کردووە بریتی نییه لە نووسین، بەلکو بریتیه
لە خۆیندەوێ ئەوان بۆ ئەو شتانهی لە سەردەمی ئەواندا گۆزەراو،
دواتر ئەو خۆیندەوێ ئەوان بۆ ئیمە بووئە نووسراو،
لێرەوێ کە نەترسان لە نووسەر دەبیت خۆینەر وەکو ئەرکیکی
ناو پرۆسەیی خۆیندەوێ سەیری بکات چونکە ئەوکاتەیی خۆینەر
لە نووسەر دەترسیت ئەو سەرقالی ئامادەکردنی دارەمەیتی
خۆینەر بوونی خۆیهتی.

وێ ئەرکی خۆینەر بریتی نییه لە نەخۆیندەوێ ئەو شتە

کۆمەلگا پێی هەزم ناکرێت، بەلکو دەبیست خوینەر ئەو شتە ی خۆی دەیهوێت بێخوینێتەوه، چونکه کاری خوینەر بریتی نییه له پازیکردنی ئەوانی تر، بەلکو خوینەر عەودالی کهشفکردنی حەقیقەتە، خوینەر دەیهوێت ئەوه کهشف بکات که کۆمەلگا و ئەوانی دی نهیاننوانیوه کهشفی بکەن و پە ی پێ بەرن، جا با ئەو کهشفکردنە ی خوینەر زۆریش "جیاواز" بیست له نهفەس و حەز و خولیا ی ئەوانی دیکە، که بەداخه وه شه هرام گیان ئەمپرو چەمکی جیاوازی بهههله پیناسه دهکریت که دهوتریت "جیاوازی بریتییه له سپرینهوه ی ئەوی دی" له کاتی کدا جیاوازی به واتای "جۆریکی تر" دیست، واتە هه بوونی ئەویش و هه بوونی ئەمیش نهک سپرینهوه ی ئەوه یان و قبوڵکردنی ئەمه یان، ههروهک مامۆستای رهحمەتی ئەوه ی وینه کهیم له ژووری کتیبخانه کهدا ههلواسیوه مه بهستم مامۆستا "نوورسی" یه که دهلیت "به تهنا ئەوه ی لای من بریتی نییه له هه موو حەقیقەت، بەلکو ئەمه ی منیش به شیکه یاخود جۆریکه له حەقیقەت".

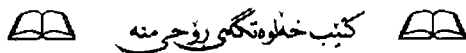
ههروهها پرۆسه ی مه رگی خوینەر لهویشه وه دهست پیدهکات که خوینەر دەیهوێت یهک بهیهکی دهقهکانی نووسەر بکات به کهوان و له پێی ئەم کهوانه وه تیرهکانی خۆی بگریته نووسەر، خوینەر سهرقالی خۆکوشتنه ئەو وهختە ی بهبێ هیچ بنه مایهک وه به شیوازیکی نالۆژیکیانه به هه موو دیپریکی نووسەر دهلیت نه خیر، پیشتر ئەوه م وت که خوینەر نابیست رهخنه له یاد بکات وه

شکار عومەر

هه‌ندی‌کجار په‌خه‌ نه‌ک وه‌کو یه‌کی‌ک له‌ مافه‌کانی خوینەر ده‌بی‌ت ته‌ماشا بگری‌ت، به‌ل‌کو په‌خه‌ گه‌وره‌ترین نه‌رکی خوینەر، به‌لام په‌خه‌ نه‌گه‌ر بو‌ هه‌ندی‌ک له‌ خوینەر ه‌کان گه‌وره‌ترین نه‌رکی‌ش بی‌ت نه‌وا به‌شی‌کی دی‌که له‌ خوینەر هه‌یه‌ ته‌نانه‌ت مافی په‌خه‌ گرتنی‌شی نییه‌، خوینەر ی‌ک که په‌خه‌ گرتنی‌ه‌ نه‌وا مافی هه‌یه‌ چه‌ند په‌ره‌یه‌کی کتی‌بی‌ک بخوین‌ته‌وه‌ و ئیدی‌ واز له‌و کتی‌به‌ به‌ینی‌ت، به‌لام خوینەر ی‌کی په‌خه‌ گرتنه‌وه‌ها مافی‌کی نییه‌ چونکه‌ نه‌گه‌ر به‌ر له‌ ته‌واوکردنی کتی‌به‌که‌ ده‌ست له‌ خویندنه‌وه‌ی هه‌لبگری‌ت نه‌وا ده‌بی‌ت ده‌ست له‌وه‌ش هه‌لبگری‌ت که په‌خه‌ له‌ ده‌قه‌کانی ناو نه‌وا کتی‌به‌ بگری‌ت چونکه‌ نه‌وا مافی‌ نه‌ماوه‌.

شه‌ه‌رام گیان هه‌رچه‌نده‌ چه‌ند جار ی‌ک چه‌مکی په‌خه‌ گرتن و خوین‌ه‌ری په‌خه‌ گرتنه‌وه‌ی، به‌لام له‌ راستیدا من بو‌ خو‌م له‌ پرۆسه‌ی خویندنه‌وه‌دا له‌بری په‌خه‌ گرتن له‌ ده‌ق کار ی‌کی دی‌که ده‌که‌م نه‌ویش پرسیارکردنه‌ له‌ ده‌ق، من نه‌وه‌ به‌ باشت ده‌زانم که خوین‌ه‌ر نه‌وا وه‌خته‌ی له‌گه‌ل ده‌قه‌ فره‌ په‌هه‌نده‌کانی نووسه‌ردا رووبه‌روو ده‌بی‌ته‌وه‌ بی‌ته‌ خوین‌ه‌ری‌کی پرسیارکه‌ر نه‌ک په‌خه‌ گرت، چونکه‌ پرسیار هه‌میشه‌ رو‌حی وه‌لام ده‌خو‌لقینی‌ت، به‌لام په‌خه‌ له‌ سروشتیدا مه‌رگی رو‌نکردنه‌وه‌ی هه‌ل‌گرتوه‌.

__ مامۆستا من زۆر جار که به‌ خویندنه‌وه‌ی کتی‌بی‌که‌وه‌ خه‌ری‌کم، به‌بی‌ ویستی خو‌م نه‌پرومه‌ نه‌وا شاره‌ی نووسه‌ری ئی ده‌ژی پاش چه‌ند چاره‌که‌ سه‌عاتی‌ک ده‌گه‌مه‌ گه‌ره‌که‌که‌یان دواتر له‌ گه‌نجی‌ک

دەپرسەم ئەویش مانی نووسەرەکم پێ نیشان دەدات ئیدی دەپۆم بەبێ لە دەرگادان خۆم دەکم بە ژووری کتێبخانەکە ی نووسەردا و لەسەر کورسییەک بەرامبەر بە نووسەر دادەنیشم... پاشان چەندین کاری دیکە، بەلام کاتێک لەم خەیاڵاتە دیمە دەرەوه و تەماشای خۆم دەکم دەبینم لە شوێنەکە ی خۆم دانیشتووم و کتێبەکە ی نووسەرم بە دەستەوهیە، زۆرجار دەربارە ی ئەم پەيوەندییە خەیاڵی و ناواقیعیە ی نیوان من و نووسەر "خوینەر و نووسەر" پرسیار لە خۆم دەکم، بەلام ئەم پرسیارەش وەکو بەشیکی دیکە لە پرسیارەکان لە ناو ئەرشیفی زەینمدا بەبێ وەلامی دەمینیتەوه.

+ کاکە شەھرام هەرچەندە ئەم قسانەت خالی نەبوون لە خەیاڵی ئەدەبیانە و شاعیرانە، بەلام بەشی کۆتایی قسەکانت بە جوړیک پرسیار کردن بوو لە پەيوەندی نیوان "خوینەر و نووسەر".

ئەوێ دەبیتە ھۆکاری یەکەمی پەيوەندی نیوان خوینەر و نووسەر بریتییە لە دەقەکە ی نووسەر و ڕاڤە ی خوینەر واتە ناگریت پەيوەندییە ک لە نیوان خوینەر و نووسەردا دروست ببیت ئەگەر دەقیک و خوینەریکی ڕاڤەکار بوونی نەبیت، بۆیە هەندیکجار دەبیت موفەسیرەکان دەربکەین و نەیه‌ئین دەست وەربدەنە پەيوەندی نیوان من و نووسەر "خوینەر و نووسەر" نابیت لەبری من موفەسیریکی بیت ڕاڤە و تەفسیری دەق بکات، تەنانەت هەندیکی لە دەقە دینیییەکانیش، خۆ ئەگەر بە بوونی موفەسیریش لەو

شکارعومەر

نیوهندهدا قایل بووین ئەوا نابیت بهوه قایل بین که ئەو لیکدانهوهی ئەو بو دەقیك دهیکات بریتی بیت له مانای ئەوهل و ئاخیری ئەو دهقه، خوینەر نابیت تهنها به خویندنهوه واز له دهق بینیت چونکه خویندنهوه تهنها بو ئەوهیه برانیت نووسەر چی دهلیت، ئیدی دواى ئەوهی زانی نووسەر چی دهلیت دهبیت راقهیشی بکات، واته بو ئەوهی پهیوهندییهک له نیوان نووسەر و خوینهردا بوونی ههبیت نابیت به تهنها نووسەر قسه بکات، ئەگەر دهق بریتی بیت له کردنی "سهلام" یک له لایهن نووسهرهوه بو خوینەر ئەوا دهبیت خوینەر به هوی راقهکردنهوه وهلامی ئەو سهلامه بداتهوه.

ئیدی که دیقهتی مامۆستا ئەکرهم دها پوانینهکهه پیندهوتم "بهسیکه شههرام" لهوه زیاتر مامۆستا ماندوو مهکه، بویه وتم مامۆستا گیان لهوه زیاتر ماندووت ناکهه، هههچنده قسهکانی ئەمشهوی تو بو من وهک ئەو ئاوی بارانه وابوو که له ناکاو دهپرژیته ژیر درهختیکی مردووی گهلا زهردهوه و بو جاریکی دیکه ژيانی بهبهردا دهکاتهوه، بهلام لهگهلا ئەو ههمووه باشیهی له قسهکانی تودا ههبوون بو من، ناتوانم خووم لهو ماندووبوونهی داهاتوو دووره پهریز بگرم که بههوی گوینگرتن له قسهکانی تووه بهروکم دهگریت.

+ شههرام گیان قسهکانی من پروبهپرووی چ ماندووبوونیکت دهکاتهوه؟

شکارعومەر

لێره دا چەند بە جوانی و بە موحتاجییەوه دەلیت:

خودایە

نهیانی حەقیقەتی تۆ لای هیچ کەسێک ئاشکرا نییە

هیدایەتەمان بەدە

بۆ ئێمە پێیەکە باشتر لە هیدایەت بوونی نییە

یارەب لە پێگەتی راست نیشانەیهکم دەوێت

لە بادەیی ئاو و گل گیانم دەوێت

لە بەخششەکانی خۆت بەهرەمەندم بکە

بۆ سوپاس گوزاریت زوبانیکم دەوێت

خودایە

بەهەشت بە بێ دیداری تۆ بەندیخانەیه و

بەندکراو بۆ بەندیخانە بردن، کاری کەریمان نییە

ئیدی دواى ئەو شەوه نەختە نەختە بە وریایی و وردییەکی

تەواوێوه لە سەرەتاوه دەستم کردووه بە خویندنهوهی ئەو کتیبەیی

پیشتر دەمخویندووه و دەفتەرێکیشم بۆ تاییبەت کردبوو "ئەو

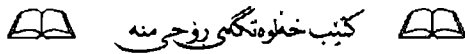
کتیبەیی کە مامۆستا وتی کتیبەییکی باشە" ئەو بوو لە ماوهی دوو

هەفتەدا بە وردی کتیبەیکەم خویندووه، بەلام لە کاتی

خویندنهوهیدا زوو زوو پێنوسهکەم هەلدهگرت و دەفتەرەکەم پێ

پەش دەکردووه بە نووسینی سەرئۆر و ئەو پرسیارانەیی بۆم

دروست دەبوون، شەویکیان ئەوێندە تێکەڵاو بووبووم لەگەڵ

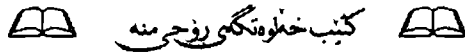
خویندنه وهی کتیبه که دا گوناھی درۆیه کم تووشی خۆم کرد
 ئه ویش ئه و درۆیه ی که وه ستای ئیشه که م ناگادار کرده وه به یانی
 ناتوانم بيم بۆ ئیش، به لām کاتیک وه ستا پرسى بۆچی شه هرام خۆ
 هیچ نه بووه؟ ئه ی تۆ ئیواره نه توت به یانی ديم بۆ ئیش؟

له وه لāmى وه ستایا وتم خه جاله ت خۆم وه ستا گیان سبه ینى
 ناتوانم بيم بۆ ئیش چونکه که ميک نه خووش و ناساغم، له
 راستیشدا له گويزى ساغ ساغتر بووم، به لām ئیتر حه زى
 خویندنه وهی کتیبه که ئه و درۆیه شى پى کردم، ئاخىر ئه گه ر
 راستییه که یشم پى بوتایه که له بهر کتیب خویندنه وه نایه م بۆ
 ئیش ئه و! دلنیا بووم ئیدی نه یده بدم بۆ ئیش، به هه رحال
 هه رچۆنیک بوو به یانی نه چووم بۆ ئیش بۆیه له پاش نوپژى
 به یانییه وه ده ستمکرده وه به خویندنه وهی کتیبه که و تا نیوانى
 به یانی و نیوه رۆ به تاقه تیکی باش و زه وقیکی زۆره وه له گه لى
 خه ریک بووم، به لām ته نها له گه ل کتیبه که نا، به لکو له گه ل
 ده فته ره که ش، یه ک دوو جار به خۆم ده وت ئه رى شه هرام که ی تۆ
 جارن ئه وه نده به وردى و زه وق و شه وقه وه له گه ل کتیب خه ریک
 ده بوویت!

به م جوړه تا ماوه یه که له گه ل ئه م دوو کاره به رده وام بووم به
 پوژ کریکاری و به شه ویش خویندنه وه، ئه وه هیچ له خویندنه وهی
 ئه و کتیبه ته وای بووم، به لām چاوه ريم ده کرد ده رفه تیکم بۆ دروست
 ببیت و بچمه خزمه تی مامۆستا ئه کره م، ویستی خودا وابوو ئه و

شکار عومەر

ماوهیه هەر دهرفته تیک بۆ من هه لده کهوت ماموستا کارێکی گرنگی بۆ دروست ده بوو یاخود به پێچه وانه وه بۆیه نزیکه ی زیاتر له مانگیك له گه ل ماموستا یه کترمان نه بیینی، به لام جاروبار خه بهری یه کترمان ده زانی، له م ماوه یه دا من دوو کتیبی دیکه م خوینده وه، به لام ئه وه ی له و کاته دا به لامه وه سه یر بوو ئه وه بوو پوژانه هه زو شه وقم بۆ خویندنه وه ی کتیب به رده وام له پوحمدا بلا وه ی ده کرد وه به ئه ندازه ی بلا بوونه وه ی ئه م هه زو شه وقه له پوحمدا بیری ئیش و پاره و کریکاری له عه قلمدا ده سپرایه وه تا ئه وه ی پوژیکیان به یارمدا نه چمه وه به لای کریکاریدا، ئه وه بوو تا چه ند پوژیک به بی خه می خه ریکی خویندنه وه بووم، به لام له پاشاندا ورده ورده پوژانه ده نگه ده نگ و هاواریک له ناخندا دروست ده بوون، ئه و ده نگ و هاواره به مجوره بوون "شه هرام تا که ی بیکاری؟ ئه گه ر ئه مپو له به ر خویندنه وه بیکاری هه لبژیریت ئه وا ده بیته سبه یینی بۆ کرینی کتیبه کان کاریک به که یت، بیکاری نابیته ده وای ئه م ده رده به لکو بیکاری زیاده کردنی ده ردیکی دیکه یه " ئیتر ئه م قه له قی و خه مخواردنه له بیکاری جاریکی دیکه که ش و هه وای خویندنه وه ی ئی شیواند مه وه، له م حاله دا بووم پوژیک به ریکه وت له گه ل غه زالی یه کترمان بیینی دوای مه رحه با یکردن که وتینه پرسینی هه والی یه کتر، منیش حاله که ی خو م به جو ریک تیگه یاند غه زالیش به جو ریک دلسوزی خو ی بۆم نواند به وه ی به لیینی دا هه م نزای خیرم بۆ بکات وه هه م هه و لم بۆ بدات کاریکی گونجاوم بۆ

بدۆزیتتهوه، به کردنی ئەو قسانه و ههندیك قسهی دیکه نزیکه ی سێ چارهکیك پیکهوه بووین و دواتر له یهکتري جیابووینهوه، پاش چهند پۆژیک مامۆستا ئەکرهه ئاگاداری کردمهوه که پێویسته یهک ببینن.

لهو پۆژهدا که دیاریمان کردبوو بۆ یهکتربینن لهگهڵ مامۆستا ئەکرهه، من خۆم گهیانده بهردهرگای مالمی مامۆستا دواي دووجار لهدهرگادان داده باخانی خیزانی مامۆستا دهراگاکه لیکردمهوه و به ئەدهبیکي تهواو شهرمهزارکه رانهوه بهخیرها تني لیکردم تا گهیشتنه ژوورهوه، داده باخان وتی فرموو کاکه شههرام مامۆستا لهه ژوورهیه "ژووری کتیبخانهکه" کاتیك چومه ژوورهوه بینیم مامۆستا وا له ناو جیگا کهوتوو و زۆر بی هیز و لاواز و ناساغه، بهپهله و به پهشوکاوییهوه چوم بهرهو لای مامۆستا و له لایهوه دانیشتم، مهرحهبايي یهکمان کرد و منیش ماچیکي نیوچاوانی مامۆستام کرد، نیتر هیواش هیواش کهوتمه ههوالپرسین و پرسیارکردن لهوهی مامۆستا خیره چیت بهسهه هاتوه؟

مامۆستاش به هیواشی و به لاوازییهوه وتی:

سوپاس بۆ خودا خیره ئەوهتا خودا ماوهماوه بهسههه دهکاتهوه و بهخشندهیی خۆیم دووباره نیشان دهاتهوه و نیعمههه بهسههههه دهبارینیت.

داده باخان به سوراحیههک ئاو و دوو پهرداخهوه هاتهوه بۆ

شکارعومەر

لامان و جارێکی تر به خێرهاتنی منی کردهوه منیش له گهڵ
وه لآمدانه وهیدا و تم داده باخان مامۆستا چیهتی بۆ خه بهرتان به
من نه داوه؟

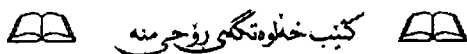
داده باخان وتی کاکه شه هرام ئه وه له مامۆستا خۆی پیرسه.
مامۆستاش وتی:

باخان گیان له منی پرسى منیش وه لآم دایه وه، به لآم دياره
شه هرام گیان به وه لآمه که ی من زۆر باوه رى نه بوو.
ئیتیر داده باخان وتی:

ئه وه نزیکه ی بیست رۆژه مامۆستا به م حاله وه له ماله وهیه و
زۆریه ی کاته کان به مشیوهیه له جیگادا که وتوو، ئەم ناساگیه شی
ئازاریکه له پشتیدا، به قسه ی مامۆستا خۆی چهند سال جارێک
ئەم ئازاره سه ره له دات، بۆ ئه وه یش که تۆمان له بهرچی ناگادار
نه کردوو ته وه له بهر ئه وه بوو هه میشه له کاتی نه خوشیدا مامۆستا
هه ولیداوه و نه یه یشتوووه دۆست و خزم و قووتابی و نزیکه کانی
خۆی پێی بزائن و بیانخاته ناره حه تییه وه ته نانه ت جگه له
حامیدی برام مالى باوکیشم دوا ی چهند رۆژێک پێیانزانی ئه ویش
به سهردان هاتن بۆ مآلمان ئه گه رنا نه یده هیشت ئه وانیش بزائن.

دوا ی ئه وه ی داده باخان من و مامۆستای به ته نیا جیه یشت،
مامۆستا پرسى: شه هرام گیان له گه ل دێرى ناو کتیبه کان به کو ی
گه یشتیت؟

— به چی بگه م، مامۆستا ئەم ماوه یه ئه ونده به تامه زرۆییه وه

چاوم بپریه پرستهی ناو کتیبهکان تا گه‌یشتم به‌و پرسته‌یه‌ی که نووسرابوو "حه‌مه شه‌ه‌رام واز له کریکاری بیینه".

+ به‌لی ئەو شه‌وه غه‌زالی لیڤه بوو باسی حالی تۆی بو کردم وه وتیشی "ئای مامۆستا ئەکره‌م سه‌رت له شه‌ه‌رامه داماوکه‌ش تیکداو ئەویشته تووشی ئەم کاغه‌زه کرد که پێی ده‌لێن کتیب، چی ده‌بوو با شه‌ه‌رامت تووشی کاغه‌زێک بکردایه که پێی ده‌لێن پاره".

_ بو مامۆستا مه‌گه‌ر غه‌زالی خویشی خوینهر نییه؟ له ئەه‌لی کاغه‌زه‌که‌ی یه‌که‌میان نییه؟

+ با شه‌ه‌رام گیان غه‌زالی نه‌ک هه‌ر خوینهر نیسته له هه‌ولی نووسینیشدایه، به‌لام مه‌گه‌ر هیشتا غه‌زالیت نه‌ناسیوه هه‌ر جاره‌و به‌ ئاوازی‌ک ده‌خوینیت، ئەو هه‌ر بو سو‌عبه‌ت ئەو قسه‌یه‌ی کرد ئەگه‌رنا غه‌زالی خۆی زوو‌وو ئەم قسه‌یه‌ بو من ده‌کات و ده‌لیت مامۆستا ئەکره‌م ده‌زانیت "خۆش‌حالت‌ترین مرۆ‌ف ئەو مرۆ‌قه‌یه که له کتیبه‌کانه‌وه دووره، به‌لام ئەو خۆش‌حالی‌ه هه‌رگیز شایه‌نی ئەوه‌ی نییه خۆزگه‌ی پێبخوا‌زیت".

شه‌ه‌رام گیان له‌وانه‌یه ئەوه نه‌زانیت که من له‌به‌ر ناسا‌غیه‌که‌م بانگم نه‌کردوویت بو ئیڤه، به‌لکو به‌مه‌به‌ستی کاریکی تر بانگم کردوویت.

_ چ کاریک مامۆستا گیان؟

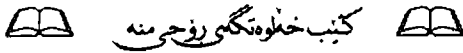
+ باوکی باخانی خێزانم واته باوکی غه‌زالیش دووکانی

شکار عومەر

جومله فرۆشی "بسكيت و كيك و وشكه و ..." ئەو جوړه شتانهی ههیه له ناوبازار، به لām له نزيك مالى خوڤان "كۆلانى پشت مالى خوڤان" خانوويهكى بچووكى كردوو به مهخزن، ئەم مهخزنه مامه حاجييهك كه ناوى "حاجى عهبدولا"يه، به لām هەر پيى ده ليين كاك حاجى به شهودا وهك پاسه وانىك تيايدا ده مينيتهوه، جا ئيسته كاك حاجى به باوكى غه زالى وتوو من ناتوانم هه موو شه ويك له مهخزنه كه بمينمهوه چونكه جاروبار ميوانيكه يا خود نه خوشييه كه يان هەر شتيكى له و بابته وا پيويست دهكات له ماله وه بم، بويه ئيسته دهيه ويته له برى كاك حاجى كه سيكى ديكه بو ماوهى ده شهو له مانگي كدا پاسه وانى مهخزنه كهى بو بكات، باوكى غه زاليش مه به ستيه تي كه سيكى باش بو ئەم كاره پيدا بكات، منيش وتم له ئيستا دا ئەم كاره بو شه هرام زور باشه، به لām هه رچهنده من كاره كه م به لاوه باش و گونجاوه دوا جار بريارى رازيبوون يا خود رازينه بوون به كردنى كاره كه لاي خوته.

— ماموستا گيان من زور مه منونى توو غه زاليشم به راستى هه رگيز ناتوانم پادا شتى چا كه و خه مخوريتان بده مه وه، من بو خوم زور خوشحالم به كاره كه به تايبهت له م زروف و قوناغهى منى تيكه وتووم، به لām ناتوانم به بي قسه كردن له گه ل باوك و دايكم وه لامي كوتاييت بده مه وه.

+ زور باشه له زووترين كاتدا له گه ليان قسه بكه و وه لامي من بده ره وه، به لām ئەوهش بزانه خانووى مهخزنه كه له ناو گه ره كدايه

و له چۆله وانیدا نییه وه له چه وشه ی خانووه که شدا ژووریکی
بچووک دروستکراوه ئه وه ژووری تو و کاک حاجییه، هه لبه ته
ئه گهر رازیبوویت به ئه نجامدانی کاره که.

دوای که میکی تر دانیشتن له ته نیشتی مامۆستاوه مامۆستا
دهستیکی دریژ کرد بو لای کۆمه لیک کتیب که له ولایه وه دانرا بوون
وتی شه هرام گیان ئه و زهر فه کاغه زییه که لای ئه و کتیبانه دانراوه
بو م بهینه، بو م هیئا و زهر فه کاغه زییه که ی کرده وه کۆمه لیک کاغه ز
له ناویدا بوو. هه لپه ژانده سه ر زهویه که، وتی شه هرام گیان ئه م
کاغه زانه هه مووی ئه و نامانه که وه ختی خو ی مامۆستا که م بو ی
ده ناردم منیش تا ئیستا هه لمگرتوون و به ینا و به ی نیش
ده یان خوینمه وه جا به رله وه ی تو بییت باخان گیان له ناو تاکی
کتیبخانه که دا بو ی ده ره ی نام به و نیازه ی بیان خوینمه وه، به لام
ئه وه بوو تو هاتی و ته شریفی خیرت هیئا، ئه گهر پیته خوشه پیکه وه
چهند دانه یه گیان ده خوینینه وه.

__ مامۆستا گیان من زۆر چه ز ده که م به تایبهت کاتیک نووسینی
ناو ئه م کاغه زه بو رانه ده بینم راسته وخو چه ز ده که م بیخوینمه وه.

نامه ی یه که م:

"چیرۆکی هه یه ئه وه نده ی ئاوی چه وزی مزگه وته که ی ئاوی
سازگاره، یه کیکی دیکه له چیرۆکه کان به قه در مندالی پره له
پاکی و به رائهت، چیرۆکه که ی دیکه ش ئه وه نده ی ئه و شاخ و

کھ شکارعومەر

چیاپانەى كە تائىستا قاچەكانى مروقى پى نەگەيشتووہ سەختە،..... بەلى چىرۆكەكان زۆر زۆرن، بە ھىندەى ژمارەى مروقەكان چىرۆك ھەيە، تەنانەت لەوہش زياتر، دەتوانم بلىم بە ھىندەى ژمارەى مەخلوقات چىرۆك ھەيە (چىرۆكى مروق، چىرۆكى ئازەلەكان، چىرۆكى ئاو، چىرۆكى بەرد، چىرۆكى شەيتان، چىرۆكى باران و چىرۆكى ئاگر و) تەنانەت چىرۆكى خوداش.

ھەموو چىرۆكەكان لە ئاو چىرۆكەكانى مروقدا دەبينىتەوہ، بەلى لە ئاو چىرۆكى مروقدا چىرۆكى ئاگر چىرۆكى باران چىرۆكى شەيتان، تەنانەت دەتوانىت چىرۆكى خوداش ببينىت.

تۆ چىرۆكنووس نىت تۆ خوینەرى چىرۆكەكانىت، خوینەر ئازادترىن بوونەوہرە، خوینەر ئەوہندە ئازادە ئەگەر چىرۆكەكان باسى ئاو بىر و ژىر زەوى بکەن ئەوا خوینەر دەتوانىت بۆ خویندەنەوہيان بچىتە سەر لوتكەى چيايەك، ئەگەر چىرۆكەكان باسى خودا بکەن خوینەر ئەوہندە ئازادە دەتوانىت شەيتان بىت.

ھەولى نووسىنى چىرۆكى چارەنووس وەكو ھەولى مروقى ئاو دۆزەخ وایە كە بۆ چوونە ئاو بەھەشت دەيدات. ھەولى گۆرپىنى چىرۆكى چارەنووس وەكو ھەولى دروستكردى خودايەكى دىكە وایە. ھەولى ئەوہ مەدە چىرۆكى چارەنووسى خۆت وەك چىرۆكى چارەنووسى من بخوینىتەوہ، تەنھا لەو شوین و كاتەدا چىرۆكى چارەنووسى من و تۆ ھاوشیوہى يەكن كە چىرۆكنووسەكە من ياخود تۆى لەبىر چووه."

نامەى دووهم:

"لەو ساتەوهى ئاگرى عىشق بەردەبىتە پۆحى تۆ، لەو ساتەوهى ئاگرى عىشق لە دل و گيانى تۆدا هەلدەگىرسىت ئىدى دەبىت بۆ يەك ساتيش لەو ئاگرە غافل نەبىت، دەبىت بەردەوام باوەشىنى بکەيت، ئەگەر نا ئەو ئاگرە خامۆش دەبىت.

تۆ دەزانىت تا ئاسۆيى بىر بکەيتەوه زياتر و زياتر لە ئارامى مائناوايى دەکەيت... لە هەموو شوينىک مرۆڤ نيازى بە پىرىک هەيه چونکە بۆ هەميشە مرۆڤەکان نيازىان بە سەرھەلپىن هەيه. مرۆڤ بۆئەوهى سەرھەلپىت هىچ پىويستى بەوه نىيه قاجى لە زهوى دابرىت، ئەسلەن مرۆڤ کە بەرز بوويهوه ئىدى دەبىت سەيرى خوارهوه بکات تا بزانيت لەسەر چى راوهستاوه. بەلى ئەوه بزانه ئەو پليکانهيهى تۆ دروستى دەکەيت بۆ ئەوه نىيه بتگەيه نيته سەربان! ئاخىر ئەگەر مەقسەدى تۆ تەنھا ئەوهيه کە بگەيتە سەربان ئەوا هەر سەربانىک لە چەند لاوه ديوارى لە ژىردايه و تۆش بە يەکىک لەو ديوارانەدا سەرکەوهره سەربان، ئىدى پليکانه بۆچى؟! لەم مەسەلهيهدا سەربانىش شتىكى زياتر لە پليكى پليکانهکە نىيه.

لاف ليدان بە گەيشتنه سەربان شىرکە نەك عىشق.

هەولدان بۆ گەيشتنه سەربان لە ئاسمانپەرسىتى بەولاوه

شتىكى تر نىيه."

شکارعومەر

نامەى سىيەم:

"مرۆڤه مەزەنەكان ئەوانە نین هیزیان زۆره. ئەوانەش مەزن نین شوینکەوتەیان زۆره. ناتوانم باوەر بە گەورەیی زاناکان بکەم. لای من شوپشگێرەکانیش مەزن نین. تا ئەم ساتە نووسەرێکم بە مرۆڤیکی مەزن وەسف نەکردوو. هەر نووسەر نا، بەلکو بیریار و فەیلەسوف و فەقیه و عارف و شاعیرەکانش ناتوانم بە مەزنیان لە قەلەم بدەم.

بیریار نییە مرۆڤ مەزن بێت لەبەرئەوەی شتیك دەزانیت یاخود شتیك دەنووسیت یان شتیك دەلێت، ئەم شتانە زۆرجار مرۆڤ تووشی کێبەر دەکەن نەك مەزنی. کێبەر ئەگەرچی مانای گەورەیی هەیە، بەلام لە گەورەیی مرۆڤ کەم دەکاتەوه.

مرۆڤ بۆ ئەوەی مەزن بێت رێکخستنی پێویستە. بەلێ تۆ لە هەر جییهک و هەر سەردەمیکیادیت بۆ مەزن بوونت ئەوەندە بەسە گوفتار و پەفتارت دوو شتی جیاواز نەبن! شاعیر چۆن مەزن دەبێت ئەگەر ناسک نەبێت... عارفی بێ صەبر هەرگیز بوونی نییە... لە هەر جییهک دەرفەتی تێرمان نەبوو چاوەرێی مەبە بیراریک هەلبکەوێت.

ئەسلەن گەورەیی تەعبیرە نەك حەقیقەت".

نامەى چوارەم:

"نەكەیت هەروا بە سادەیی دۆستایەتی دروست بکەیت، ئەگەر قەرار بێت دۆستەکان ببنە دۆستی ژيانى تۆ ئەوا دەبیت هەلیانبزێت نەك توشیان بیت، بۆ هەلبژاردنی دۆستەکان تە مەروانە بۆ چاوی، نا هەرگیز بۆ چاوی مەروانە. بەلكو بۆ پۆحی بڕوانە. سەیری ئیمانى مەكە، سەیری پۆحی بکە. ئەوەی بۆ نیوانى تۆ و ئەو پێویستە پۆحە نەك شتى دى.

کوا شەو چاوی هەیه، کوا شەو پوخسارى هەیه، ئادەى ئیمانى شەوم پى نیشان بەدە. نا دەست هەلگرەو خۆت ماندوو مەكە چونكە كارى وا ناتوانیت، شەو ئەم شتانەى نییه. شەو تەنها پۆحى هەیه. بۆیه راست ناکەن كە دەلین شەو تاریکییه، نەخیر شەو تاریكى نییه، بەلكو شەو نوورە، بەلام پۆحى دەوێت نەك چاو، چاو هەرچەندىك بىنا بێت هیشتا سنوردارە، ئەگەر راستدەكەیت بپۆ بەر بە نوور بگرە! بۆیه ئەو كەسە بکەرە دۆست كە پۆحى مەزنە، ئەگەر هېچیش نەزانیت، بۆ ژيان ئەوەندە بەسە كە ئەهلى عیشق و مەعنەویەتە، ئەم ئەهله پێویست ناکات هېچ بزائن، باوەریان بە زانین نییه، عەمەل پۆحى داگیر کردوون.

گولێك شایەنى تۆى نییه نەكەیت بیدەیت لە یەخەت، تەنانەت بۆنیشى مەكە، بەلى قبولی بکە بە دۆست ئەگەر هېچى نەبوو تەنها پۆح نەبیت، بۆ دۆستایەتی پۆح بەسە".

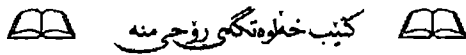
شکارعومەر

نامەى پینجەم، کۆتا نامە که من خویندمەوه:

"بەرلەوهى هەنگاو هەلبگریت سەیرىكى پینشەوه بکه، بریار نییه پینگه که هەمووى تەخت بێت، خو ئەگەر چوویت و هەر له دوورەوه بینیت پینگه که تا ئەوسەرى تەختە و بئى هەوراز و نشیوه ئەوا زوو لى لادە، ئەو جوړه پینگایه هی تو نییه، چونکه تو ئەهلی چیژو لەزەتەى، کوا تەختاییهکان چیژ به مروڤ دەبەخشن؟ ئەوه چالەکانن پرن له ناوى حەیات. تامى ژيان ئەو هتا لەسەر لوتکەى شاخەکان، تەنها ئەو تەیرانە له ژيان بىزارن که ناجولین (ئەو تەیرانەى له قەفەسدان) قەفەس زیندانە.

پرسیارى تامى ژيان له کەس مەکه، برۆ بیچەژە. ژيان وینەیهکی فۆتوگرافى نییه بۆ ئەوه گیرابیت سەیرى بکهیت، ژيان دەبیت وینەى تیدا بگرییت. له هەرجییهک تینوییتیت شکا ئەوه ژيان نییه، ئەوه فیلى ژيانە، له ئەسلدا ئەوه ژيانە که تینووت دەکات، بۆیه چیژیش هەر له تینووبووندايه، تەنانەت مروڤەکان لەو شوینەى ژياندا ئومیدیان هەیه که تینوون، بەلى ئومید و هیوا ناوى ژيانە، بۆیه ژيان لەو شوینە تەرە که ئومید بوونى هەیه، ژيانیش دەبیت تەر بیت ئەگەرنا هیچى لى ناچۆریت.

پراکه به دواى ژياندا... بەلى به دواى ژياندا پراکه، بەلام بۆ ئەوه نا کلۆيک بۆ سەرى خۆت پەیدا بکهیت، نا هەتا دەتوانیت به دوايدا پراکه بەلکو کلۆهکەت با بیبات، تا شتیک زیاترت پیوه بیت

قورستری، ناگاداربه مروقی قورس ژیان قورس دهکات".

_ مامۆستا زۆر سوپاس بۆئەوهی ئیزنت به من دا ئەم نامانە بخوینمەوه، وا کاتم درهنگ کردو حزیش ناکەم بەم حالهوه لهوه زیاتر تو بیئاقەت بکەم بۆیه ئەگەر ئیزن بدەیت من دەمهوئیت بپۆم.
 + شههram گیان بیئاقەتی چی خوشترین کاتەکانم ئەو کاتانەیه که تو و غەزالی هاو دەمیی دەکەن، بهلام ئەگەر دەپۆیت ئەوا ههولبده زوو وهلامی مهسهلهی پاسهوانییەکهی مهخزەنهکەم بدەیتەوه.
 _ بهسهرچاو مامۆستا گیان.

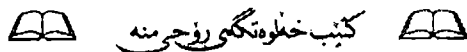
ئیدی دواى خودا حافیزی له مامۆستا و داده باخان له مالیان هاتمه دهرهوهو بهدهم پینگا پیرینهوه له قولایی دل و گیانمهوه زوبانی شوکر و حمد و سهنام کهوته جولەو زۆر سوپاسی خودام کرد بۆ ئەو کاره‌ی که به ویستی خودا بپریاره ببیت به نسیم، ته‌واو خوشحال بووم بهو کاره چونکه ههم شوینه‌که‌و ههم کاته‌که‌یشی زۆر گونجاوه له‌گه‌ل هه‌لومه‌رجی گشتی من، به تاییهت زۆر گونجاوه بۆ خه‌ریکبوون به خویندنه‌وه‌وه که ئەمه‌یان ئەوپه‌ری مه‌به‌ستی من بوو.

بۆ شه‌وه‌که‌ی دواى خواردنی نانی ئیواره له‌گه‌ل باوکم و دایکم بابه‌ته‌که‌م باسکرد، باوکم وتی کوپم کاره‌که خراپ نییه ئەگەر خۆت حەزت لێی بیت و له‌گه‌لی کیشته‌ نه‌بی من لاریم لێی نییه و بیکه‌یت باشه، به‌لام دایکم به ته‌واوی په‌زامه‌ند نه‌بوو له‌سه‌ر کردنی ئیشه‌که ئه‌ویش له‌به‌رئەوه‌ی کاتی ئیشه‌که شه‌وان بوو وه‌ منیش له‌و مه‌خزەنه به‌ته‌نهام، به‌لام هه‌رچۆنیک بیت له‌گه‌ل باوکم

شکار عومەر

دایکیشمان پازیکرد، بۆیه پۆژی دواتر وه لآمی پازیبوونم به کاره که له مامۆستا گه پاندهوه، مامۆستاش وتی شه هرام گیان سبهی نا دوو سبهی نه گهر خۆم حالم باشتەر بوو نه وه پیکه وه ده چین بۆ لای باوکی غه زالی، خو نه گهر منیش نه متوانی نه وه به غه زالی ده لیم بتبا بۆ لای باوکی و نه وهی که پیویسته پیکه وه قسهی لیوه بکه ن.

سو پاس بۆ خودا پاش دوو پۆژه که حالی مامۆستا ته واو باش بو بوو بۆیه ده مه و ئیواره بوو له گه ل مامۆستا چووین بۆ لای باوکی غه زالی که نه و کاته نه و له دوو کان بوو، که گه یشتینه به رده م دوو کانه که مامۆستا وتی کاتیکی باش هاتین چونکه کاک حاجی پاسه وانیشی لییه، چووینه ژووره وه و له پاش سه لامکردن و مه رحه بایکردن مامۆستا من و کاک محمدی باوکی غه زالی و کاک حاجی پاسه وانی به یه کتر ناساند، کاک محمد وتی کاک شه هرام باخان و مامۆستا نه کهره م تا ئیستا یه ک دوو جار له مال ئیمه باسی تۆیان کردووه به پراستی قسه کانی نه وان ته واو پراست بوو کو پیکه له به ردلان و له دلا شیرینی، ئیتر له قسه کانی باوکی داده باخانه وه بۆم ده رکه وت ته نها داده باخان نییه و میوانی مالی خوی خه جاله ت ده کات، به لکو نه م نه خلاقه ی داده باخان له باوکییه وه بۆی ما وه ته وه، له م کاته دا مامۆستا پرسی له کاک محمد نه ی تو خودا دایکی باخان چۆنه؟ باشتەر نه بوو؟ کاک محمد وتی وه لا ههروه کو خۆیه تی و جار جاره ش زیاتر لیی سه خت ده کات، به لام نه مپرو براده ریکم هاته لام و وتی باشتەرین پریگه چاره نه وه یه بیبه یته لای دکتۆری ده ره وه به تایبه ت بۆ ولاتی ئیران.

یه کسه ر پاسه وانه که "کاک حاجی" وتی خوی گه وره شفای
 بۆ بنیریت و په حمی پیبکات، به خودا کاک محمد گیان راسته له
 نه خوشخانه کانی ولاتانی دهره وه پزیشک و دهرمانی باشتری لیبه،
 به لام هر نهو خوییه لیبه که لیرهش هیه بویه من تهنا باوهرم
 به دوعا ماوه.

له گه ل کردنی نه م قسه یه ی کاک حاجی ماموستا نه کره م به
 جوړیک ته ماشایه کی منی کردو بزیه ک و چاوداخستنیکی کرد،
 ئیتر پاش نه وه ی قسه و باسمان کرد دهرباره ی ئیشه که و
 دیاری کردنی به رواری دهستپیکردنی من به ئیشه که، من و ماموستا
 هه ستاین و نه ویمان جیهیشت تا نهو جیهی ی ریمان یه ک بوو له گه ل
 ماموستا به دم برینی ریگاوه به مجوره قسه مان ده کرد:

+ شه هرام گیان نه وهش ئیشیکی خوش و باش ئیتر هر بۆ
 خوت بخوینه ره وه.

_ سوپاس بۆ خودا... به راست ماموستا که ی مه جالت ده بیئت
 خوم و دهفته ری پرسیاره کانم بین بولات و گوئی له وه لامه کانت
 بگرین؟

+ مه به ستت نهو دهفته ره یه که تایبه تت کردبوو به خویندنه وه ی
 نهو کتیبه ی نهو جاره کریبووت؟

_ به لئی نهو م مه به ستته، به لام به خودا دوا ی نه وه ی شه وه که له
 مال خوتان باسی کتیب و خویندنه وه و خوینهر و نووسه رت بۆ
 کردم جاریکی تر سه رله نوئی کتیبه که م خویندنه وه، به لام
 نه مجاره یان له خویندنه وه یدا گه یشتم به وه لامی هه ندیک له و

شکار عومەر

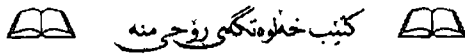
پرسیارانەى كه له خويندنهوهى جارى يه كه مهوه بۆم دروست بوو بوون كه چى له مجارى دوومه دا هه ندىك پرسىارى دىكه سهنگهريان له عه قلم گرتوووه و به گومان تهنگيان به ئيمانم هه لچنيوه.

+ من له خزمهتتدام شه هرام گيان، له بهرئهوهى داىكى باخان بهو حالى نه خو شيهوه ده تلپتهوه له ئىستادا بۆ يارمهتییان باخان زووزوو ده چپته لايان بۆيه برياره سبهى شهو هه ر خوُم له مالهوه بم، نه گهر تۆ بۆت ده گونجیت وهره بۆ مال ئيمه.

_ زۆر باشه، به لام باوه ر ناکه م به شه ويك و دووان واژت ئى بىنم.
+ ئەو کاته تازه باخانم گواستبوويهوه پاش ماوه يهك به تهواوى له گه ل غه زالى تىكه ل بووين و له يهك تىگه يشتين، نه ویش وهك تۆ وا بوو، به لام غه زالى داوايکرد له ههفته يه كدا يهك شهوى تايبه تمان هه بپت بۆ دانيشتن و قسه و باسى مه عريفى ده ربارهى چه نده بابه تىك كه لای ئەو زۆر زۆر ئالۆز بوون، بۆيه ئيتر زۆر بهى جارو به پيى مه جال له ههفته يه كدا شه ويك ده هات بۆ لامان بۆ لادى وه ئەو شه وانه باخانىش له گه لمان داده نيشت و زۆر به شدارى جدديشى ده کرد له قسه كانماندا.

+ دەى مامۆستا كه م لي ره دا پىگه ي قاچه كانى من و تۆ له يهك جودا ده بنه وه، بۆيه ده بپت لي ره وه خودا حافىزيت ئى بكه م، له سه ر ئيزنى خودا سبهى شهو يه كتر ده بينينه وه.

+ باشه شه هرام گيان لي ره دا له يهك جودا ده بينه وه، به لام ئاراسته ي رۆحمان پيچه وانه ي قاچه كانمانه چونكه نه وه تا قاچى

تۆ بهرەو لای سەرەوهی پێگاگە دەپوات، بەلام پۆخت بەرەو خوارەوه بۆ لای من دیت ھەرەك چۆن قاچەکانی من بەرەو خوارەوهی پێگاگە دەچن، بەلام پۆح بەرەو سەرەوه بۆ ھاودەمی تۆ دیت، بە خودات دەسپێرم نازیزەكەم، ئاگاداری خۆتە.

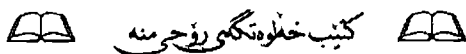
مەلی پێگەم گرت، بەلام ھەرەكو مامۆستا ئەكرەم وتی بە ھاودەمی لەگەڵ پۆحی ئەودا، تا مالهەو چەند جارێك وینەیهك تەواوی خەیاڵمی داگیر دەكرد ئەویش وینەهی پێكەوه دانیشتنی مامۆستا ئەكرەم و مامۆستاكەهی بوو، بە خۆم دەوت دەبیت ئەو مامۆستایەهی مامۆستا ئەكرەم چۆن پیاویك بووبیت وا مامۆستا ئەكرەم ئەوەندە خۆی بە شاگردو قووتابی ئەو دەزانیت، ھەرچۆنێك بێت گەیشتمەوه مالهەو، بەلام كات لایداوو لە بانگی ئیوارە بۆیە كاتیك چومە مالهەو نوێژم خویندو چوم بەرەو سفەرەكە، بەلام دايم سفەری ھەلگرتبوو تەنھا لە ناو قاپێكدا بڕێك خواردنی بۆ دانابوو، منیش دەستمكرد بە خواردنی و تا تەواوم نەكرد دەستم لێ ھەلنەگرت.

ئیدی پاش نزیکەى كاتژمێرێك دانیشتن لای باوكم و دايم، چومەوه بۆ لای كتیبهكان و دەستمكرد بە تەماشاكردن و خویندەوهی بەشێك لە سەردیپ و بابەتەكانی ناو ئەو دوو پۆژنامەییەى دواى جیابوونەوهم لە مامۆستا ئەكرەم لە بازار كڕیم، دواتر دەستمكرد بە خویندەوهی كتیبيكى تازە، باسى لە مەرگ دەكرد دواى خویندەوهی بەشێك لەو كتیبه بە خۆزگەى گەیشتن بە دانیشتنەكەى سەبەى شەو چاوهكانم لیكناو نووستم.

شەوی دووهم

"ئیمان و مه عریفه"

شەوی دواتر کاتیڤ گەیشمە نزیک کۆلانیەکی مامۆستا ئەکرەم دەنگی بانگیژێک کە موسلمانانی بۆ خویندنی نوێژ ئاگادار دەکردەو لە منارەیی مزگەوتەکەو هات، بۆیە چوومە مزگەوت نوێژەکەم خویند پاشان چووم بۆ مامۆستا هەرچەندە لە مزگەوت چاوم بۆ گێرا بەلام مامۆستام نەدی، گەیشتمە مامۆستا بینیم مامۆستا گوێی هەلخستوو بۆ ئەو دەنگی لە تەجیلەکی تەنیشتییهو دەردەچوو کە بریتی بوو لە قسەکردنی پیاویک هەرچەندە ئەم پیاو لە قسەکانیدا چەند وشەیهکی دەوت من نەمبیسستبوون، بەلام حالیبووم کە باسی "پەرۆردەیی مندالی دەکرد لە لایەن دایک و باوکەو"، کاتیڤ ئەو پیاو لە قسەکانی تەواو بوو مامۆستا تەجیلەکی کۆژاندەو و کاسیتهکی دەرکرد، جا کە مامۆستا وتی ئەمجارەش بەخیربێیت کاکە شەهرا م یەکسەر سەیرێکی دەستەکانی خۆم کرد بینیم دەستم بەتالە بۆیە کەوتەو بیرم ئەو زەرەفی دەفتەر و کتێبهکەمی تیا بوو لە مزگەوت لە تەنیشت پایەکە جیمهیشتوو، بەپەلە گەرآمەو بۆ مزگەوت "تا

ئەو سەردەمە بەشەوانیش دەرگای مزگەوت دانەدەخرا" چوومە ژوورەو زەرفەکە لە جیی خۆی نەمابوو چوومە حەوشەى مزگەوتەکە مام حاجییەك خەریکی ئاودانى ئەو چەند درەختەى ناو حەوشەکە بوو لێم پرسى مامە حاجى لە تەنیشت پایەکەى ژوورەو زەرفیكى لیبوو نەتبیینیوه؟ وتى با باوانەکەم ئەو من لامبرد خستە ناو تاقي دیوارەکەى ژوورەو، منیش سوپاسمکرد پاشان چووم هەلمگرت و گەرامەو بوو مال مامۆستا ئەکرەم.

+ چى بوو؟ وابزانم كە جارى يەكەم هاتیتە ژوورەو ئەو زەرفەت پى نەبوو.

_ راست دەکەیت مامۆستا گيان ئەم زەرفەم لە مزگەوتەکە جیمهیشتبوو چووم هینامەو.

+ شەھرام گيان ئەى دەنگوباسى مالهو دایەو باوہ چۆن؟ خۆت چۆنیت لەگەڵیان، خۆ گەڵەیان لیت نییە؟

_ سوپاس بوو خودا زۆر باش و سەلامەتن، منیش خراپ نیم لەگەڵیان، هەرچەندە "دايك و باوكم فیریان نەکردم لەگەڵ کتیب چۆن مامەلە بکەم، بەلام کتیب فیرى کردم چۆن لەگەڵ ئەوان مامەلە بکەم".

دواتر بە خۆم و زەرفەکەو چوومە تەنیشتی مامۆستاو لای چەپیەو دانیشتم دەفتەر و کتیبەکەم لە زەرفەکەدا دەرھیناو دەفتەرەکەم دایە دەست مامۆستا ئەکرەم ئەویش کردییەو دەستی کرد بە خۆبندنەوێ پرسیارەکان، بەلام بە دەنگیكى نزم،

شکارعومەر

منیش کتیبه که "کتیبه بهرگ ره شه که" م به دهسته وه بوو
 لاپه ره کانیم هه لده دایه وه و ده گه پام به دوا ی ئه و ده قانه دا که له
 کاتی خویندنه وه دا به قه له م له ناو دوو نیوه که وانه دا دیاریم
 کرد بوون.

له نا کاو ماموستا ئه کره م دهنگی بهرز کرده وه و وتی:

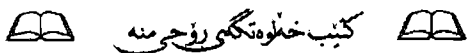
ئای له م پرسیاره چهنده مهزنه "ئیمان گه وره تره یان
 مه عریفه؟" منیش به بزیه که وه وتم بوچی ماموستا پرسیاره کانی
 ترم بچووکن، ماموستاش به ده م بزیه کردنی که وه سه ری داخسته وه و
 ده ستیکرده وه به خویندنه وه ی پرسیاره کان، پاش ئه وه ی له
 خویندنه وه ی پرسیاره کان ته واو بوو وتی:

+ شه هرام گیان من ترسیکم هه یه، به لام خودا یار بیئت ئه و
 ترسه یش ناهیلین.

_ ماموستا چ ترسیک؟

+ له بهر گه وره یی پرسیاره کانت ترسی ئه وه م هه یه توانای
 تیگه یشتن له وه لامه کانیته نه بیئت، به لام بوئه وه ی وه لامه کان به
 پرونی بگات به تو وه باش لییان حالی بییت، به وجوره ناکه ین که
 دانه به دانه ی پرسیاره کان به دوا ی یه کدا وه لام بده ینه وه،
 له بهر ئه وه ی پرسیاره کان له چهنده پرویه که وه پرسیارکردن له
 ئیمان ده بیئت وه لامه کانیش به شیوه یه کی گشتی له و چهنده پروه وه
 بیئت.

شه هرام گیان ئه مشه و چهندیك توانا و که لکمان بوو هه لبه ته

به سوود وهرگرتن له نووسین و ئەزمونی ئەو ژیره پیاوانەى دەربارەى ئیمان نووسیویانە و وتویانە بۆ شەنوکە و کردنى بابەتییكى وەكو ئیمان من و تۆش پێكەوه قسە و باسى خۆمانى لێوه دەكەین.

— بەلام مامۆستا نازانم بۆچى تا ئیستا هەر نووسینیكم دەربارەى بابەتى ئیمان خویندبیتەوه یان هەركەسیك دەربارەى ئیمان قسەى بۆ کردبیتم یەكسەر له ناو خۆمدا هەستم بە شپىزەهیی و ئالۆزى كردوو و هەستەكانم پەرش و بلاو بوون تا دەرئەنجام ئەم ئالۆزى و شپىزەبوونە ناوەکیە و پەرشبوونی هەستەكان بوونەتە دیوار و رێگر لەبەردەم تیگەیشتم لە بابەتى ئیمان؟

+ شەھرام گیان شتیك دەتوانیت لێى تیبگەیت كە بتوانییت ئەو شتە پیناسە بكرییت واتە مروڤەكان لەو شتە تیدەگەن كە مروڤەكان خویان توانای پیناسەکردنى ئەو شتەیان هەبییت، بەلام غەزالی گوتەنى "بەهەله لیم تینەگەیت مەبەستم غەزالی بىراى باخانى خیزانم نییه" بەلكو مەبەستم لە ئیمامى غەزالییە ئەو ئیمامى غەزالییەى وەستا دارتاشەكە زۆر خاترى ئەوى لەلا بوو، ئەو ئیمامە دەلیت (ئیمان پیناسە ناکریت، بەلكو ئیمان شتیكە دەبییت بیچەژى) بەو ئومیدەى ئەم قسە و باسەى خۆمان كە دەربارەى ئیمان دەیکەین تۆ بە پیناسەى ئیمان لێكى نەدەیتەوه، چونكە ئیمان پیناسەى نییه، تەنانەت خودا لە قورئاندا بە رەھایی

شکار عومەر

پیناسە ی ئیمانێ نه کردوو به لکو خودا له ناو ئایه تهکانی قورئاندا دهیهوئیت بههوی کیشانی وینهی ئیمانداره وه ئیمه چیژی ئیمان بکهین بویه ههتا ئه وهخته ی تو به نیازی دهستکهوتنی پیناسه ی ئیمان بیت ئهوا بهو جوړه ی خوټ وتت شپرزو ئالۆز نه بیت وه له گه ل چه شتنی چیژی ئیماندا پرو به پروی گرفت ده بیته وه .

کاکه شه هرام له ناو ئه و پرسیارانه دا که له تیانوسه که ی خوټدا نووسی بووت پرسیاریکی تیا بوو، نه گهر به وه لامدانه وه ی ئه و پرسیاره دهستی بکهین له وانیه دهستی کیکی زور باش بیت بو ئه م بابه ته .

__ مامۆستا کام پرسیاره یان؟

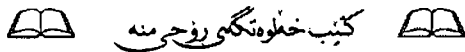
+ کاکه شه هرام ئه و پرسیاره ی تیایدا داوای وینه ی ئیمان ت کردوو و ده تهوئ وینه ی ئیمان ببینیت .

__ به ئی ... به ئی ... ده زانم کام پرسیاره ده ئییت .

+ شه هرام گیان یه کیك له ئه دیب و گه وه عارف و شاعیره کانی میله ته ی کوردی خو مان له ری ئی نووسینی جوړیک له شیعره وه ئه و پرسیاره ی تو ی وروژاندوو دواتر هه ر بهو شیعره زور به زویی و به پرونی وه لامی داوه ته وه .

__ بمبوره ... به لام مامۆستا ئه وه مان له یاد نه چییت که ئیمه ریك کهوتین له سه ره ئه وه ی سه ره تا له پروگه ی ده قه دینییه کانه وه باس له م بابه ته بکهین نه ک له زمانی ئه ده ب و شیعره وه .

+ شه هرام گیان منت ته واو خو شحال کرد کاتیك ده بینم بهو

پادهیه ورد له گهڵ بابته که دا ده پۆیت، به لām من وتم شیعره که ی ئەم شاعیره جوړیکی تایبته و سه رسوپهینه ره له شاعر که ده توانم بلیم جاریکی تر نووسینه وهی دهقه قورئانییه کانه له ناو شیعردا، به ده ره له وهش له باسیکی وه کو ئیماندا یان راستر بلیم له کیشانی وینه ی ئیماندا زۆرینه ی جار شاعیره کان وینه کیشیکی سه رکه وتوون و وینه ی شاعیره کان جوانتر و به چیژتره، ئەم شاعیره له م کتیبیدا که ده لێن له یه کیک له زانکو ئیسلامیه جیهانییه کانیش ده خویندریته له بابی ئیماندا ئەم شیعره ده لیت:

ته عریفی ئیمان، شه رعنه تالبی

ته صدیقه و ئیزعان، قوبوولی قلبی

واته ئەگه ره به دوای ئەوه وهی یان تالبی ئەوهی که واتا و مانای ئیمان تیبگهیت یان عه ودالی وینه ی ئیمانیت (شه رعنه تالبی) ده ی ئەوه بزانه که ئیمان (باوه رو وه رگرتنی ده).

واته ئەم ئیمانه که به ته صدیق و باوه ر ته فسیرمان کردووه ناکریت حسابی بکهین به مه عریفه یان به مه عریفه له قه له می بدهین یان ئەگه ره پونتر بلیم به دهستهینانی مه عریفه ناکاته به دهستهینانی ئیمان چونکه مه عریفه خوی به ته نیا بابته تیکی جیاوازه و مه سه له یه کی تره، هه ره ئەم قسه یه "مه عریفه شتیکی دیکه یه و ئیمان نییه" شاعیر به م چه ند دیره پیمانی ده لیت:

له بابی عولووم مه عاریف حساب

نییه، بوچ؟ که تیر له ئەهلی کیتاب

شکارعومەر

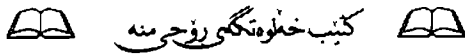
(عرفوا ان خير المنذرين)

رسول، وقد كانوا كافرين)

چونکه کۆمه‌لیکمان هه‌بووه له ئەهلی کیتاب که زانیویانه (مه‌عریفه‌یان) به‌وه هه‌بووه موحه‌مه‌د ره‌سولی خودایه و ئەو زاته‌یه که پیغه‌مبه‌رانی پیشوو مژده‌یان داوه به‌ په‌وانه‌کردنی، وه‌لی لای خودا به‌ کافریش واته‌ بی‌باوه‌ر حساب‌کراون. جا ئەگه‌ر ئیمان ته‌نها بریتی بوایه له مه‌عریفه و زانین ئیدی ده‌بوایه ئەوانه به‌ موسلمان حساب بکرا‌نایه، که چی خودا به‌ کافر و بی‌باوه‌ر ناوی بردوون.

بۆیه که ده‌لێین ئیمان یه‌عنی (ته‌صدیق و ئیزعانی قه‌لبی)، ئەوا لی‌ره‌وه‌یه که ئیتر مه‌عریفه شتیکی تره‌، بابه‌تیکی تری جیاواز له‌ بابه‌تی ئیمان یان ئەگه‌ر مه‌عریفه زانین و ناسین بی‌ت ئەوا ئیمان شتیکی دیکه‌یه‌و کاری ده‌.

ئیمان ئەو ته‌سلیم‌بوونه قه‌لبیه‌یه که وتمان نه‌ک ئەوه‌ی ئیمان بریتی بی‌ت له مه‌عریفه و زانین، چونکه ئەگه‌ر بریار بی‌ت ئیمان مه‌عریفه و زانین بی‌ت، که‌واته ده‌بی‌ت هه‌ر تاکیکی خاوه‌ن ئیمان خاوه‌نی مه‌عریفه‌ش بی‌ت خاوه‌نی زانین بی‌ت "شتگه‌لیکی زۆر بزانی‌ت" شه‌ه‌رام گیان ئەگه‌ر ئی‌مه‌ وا له ئیمان تی‌بگه‌ین که هه‌رکه‌سیک مه‌عریفه‌ی زیات‌ربوو ئەوا ئیمانیشی زیات‌ره یان هه‌رکه‌سیک کتییی زیات‌ر خوینده‌وه ئیدی ئیمانیشی له‌وانی دی زیات‌ره ئەمه‌ تی‌گه‌یشتیکی دروست نییه چونکه ئەگه‌ر به‌م تی‌گه‌یشته‌ن بی‌ت من ئیمانم له‌ دایکم زیات‌ره‌ که من هه‌رگیز ناتوانم

باوەر بەمە بکەم، وە لە واقع و میژووی موسولمانانیشدا بە سەردەمی پیڤەمبەریشەووە وەها شتێک بوونی نییە، شتێک کە دەبێت تاک بە تاکی ئیمانداران خاوەنی مەعریفە بن.

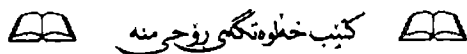
بۆیە ئەگەر ئیمانداربوون یەعنی ئەوەی بوون بە خاوەنی مەعریفە دەی کەواتە ئەو دابەشکارییە چییە بۆ ئیماندار کراوە لای بیریاران و پۆشنفکرانی ئایینی، ئەگەر ئیئمه ئەوەمان قبول بێت کە بوون بە خاوەنی مەعریفە و مەعریفەخوازبوون دەکاتە ئیمانداربوون وە ئەمەش بە راستترین پیناسەیی ئیمان لە قەڵەم بدەین ئەو وەختە هەر ئینسانێک خاوەنی مەعریفە نییە دەبێت بە بیباوەری لە قەڵەم بدەین کە راستی ئەم مەسەلە هەرگیز بەمجۆرە نییە چونکە نەبوونی مەعریفە لای ئینسانێک نەک هەر نیشانەیی بێ ئیمانی ئەو ئینسانە نییە، بەلکو ئەمە جوړیکە لە جوړەکانی ئیماندارێ.

بۆیە ئەو دابەشکارییە بۆ ئیماندارێ کراوە یان ئیماندارێ دابەشکراوە بۆ چەند جوړیک یان چەند پلەیهک ئیئمه ناتوانین رەد دی بکەینەووە و قبولمان نەبێت، چونکە بە تێرمان و تیگەیشتمان لەو نایەتانهش کە باسی بەهەشتمان بۆ دەکەن دەگەینە ئەو راستیەیی کە تەنانەت لەویش لە (بەهەشت) حسابی جیاوازی کراوە بۆ ئیمانداران، بۆیە ئەسڵەن ئەووە خوازی گەورە خۆیەتی ئەووە قورئان و نایەتەکانی ناویەتی ئاگاداران دەکاتەووە لەم جوړاوجوړیەیی ئیماندارێ.

شکار عومەر

جا چەندین ئایەت لەو ئایەتانەى قورئان کە باس لە ئیمان دەکەن جارىکى تر ئەوەمان پێدەلین کە ئیمان تەصدیق و باوەرپى قەلبییە، نەك ئەوەى ئیمان بریتى بێت لە مەعریفە و زانین، بەلکو ئەوە عەقیدەى بریتى لە مەعریفە و زانین ئەوە عەقیدەى بریتى لە تیگەیشتن و حالیبوون تەنانهت زۆر جار ئەم حالیبوونەش تەنها حالیبوونیک و تیگەیشتنیکى عەقلىیەو بەس تەنها زانینیکى ساردوسپەرەو تەواو زانینیکە کاریگەرى ئىجابى لەسەر ئەخلاق و دل و دەروون دروست ناکات، زانینیکە مروّف گەرم ناکاتەوہ بۆنمونە هەندیکجار عەقیدە فەلسەفەکان لەم جوړەن بۆیە مروّف خاوە دەکەنەوہ، ئەمە لە کاتیکدا ئەوەى قورئان باسى دەکات ئیمانە نەك عەقیدە.

دەکریت بە ئیماندار حساب نەکردنى ئەو ئەهلى کىتابانە لەلایەن خوداوە لەو پوانگەىەوہ بووبیت کە لە ناخى دلایانەوہ رقیان لە موحمەد بووہ رقیان لە پێساکانى ئایینى ئىسلام بووہ واتە عیلم و مەعریفە و تەصدیقیشیان بە موحمەد هەبووہ، بەلام لەگەڵ ئەمەشدا رقیشيان لیبووہ و بەرەرهکانیان کردووہ بۆیە لەلایەن خوداوە بە خاوەن ئیمان حىساب نەکراون، جا شەھرام گيان ئەمە بە تەنیا خەبەرىک نىیەو بەس، بەلکو ئەمە ئەو خەبەرىە کە راجلەکانیک بە ئیمانداران دەکات و پێیان دەلێت ئیمانداربوون تەسلىمبوونى دل و هەروەها موحبیبەتیکى رۆحى و قەلبىیە بۆ موحمەد و ئەو ئایینەى لای زاتى خوداوە هیناویەتى، لە پوانگەى

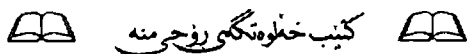
ئەم تەسلیمبوون و موحیببەتە رۆحیەوہیە کە فەرموودەکان شایستەیی تیفکرین و قوولبوونەوہن واتە دەبیئت بە پرستەییەکی ئاسایی و سادەیی وەرئەگرتن کاتیک پیغەمبەر دەفەرمویت "ئیمانی تەواو نییە ئەو کەسەیی منی لە فلان و فلان و فلان خۆشتر نەوێت".

گەر جاریکی تر میژوو بخوینینەوہ بەوہ دەگەین کە حەکیمەکان و ژیرە پیاوہکان و ئیمان مەزنەکان ھەر ئەوانە بوون کە نەفەسیکی عیشقی و حویبانە لە ئیمانیاندا ھەبووہ ئەمە جگە لەوہی لای کەلە عارفەکان ئیمان و عیشق وەک دوو شتی جیا لەیەک حساب نەکراون و ھەر یەک شت بوون، بەلام شەھرام گیان بزانی من نامەوێت ئەوہ بلیم کە عارفەکان دوورن لە عەقل و فەیلەسوفەکانیش لە عیشق دوور، نا ھەرگیز ئەمە قەسەیی من نییە چونکە نە عارفیکمان ھەیە پۆژیک لە پۆژان گومانیک نەبووبیئت نە خاوەنی فەیلەسوفیکیشین پۆژیک عاشق نەبووبیئت تەنانەت عارف بوون و فەیلەسوف بوون و بوون بە حەکیم بەی ئەو دوو حالەتە لە شتە موستەحیلەکانە.

شەھرام گیان درەختی ئیمان و ھەموو ئەو لقانەیشی پیوہیەتی تیکرا بو گەیشتنی ئیماندارەکەییە بە سەعادەتی رۆحی و خۆشحالبوونی مەعنەوی و حەقیقی، ئەوہش بلیم مروؤ بە غەیری ئیمانیش دەتوانیئت بگات بە سەعادەت و کەیفخۆشی، بەلام ئەو سەعادەتی مروؤ لە غەیری ئیمانەوہ پیی دەگات شتیکی

شکار عومەر

پۆحی نییه واته ئه و سه عاده ته نییه که تا به قا و تا ئه به د هه ر
 سه عاده ت بیته، به لکو ئه مه که یفخو شبوونی به شه نه فسانیه که ی
 مرو فقه هه لبه ته هه موو به شه نه فسانیه که یشی نا، به لکو له ناو
 نه فسیشدا ئه و به شه ی که ته واو چلیس و قیزه ون و به دخووه واته
 ئه و به شه ی نه فس که خو شیه کانی کورت خایه ن و فانی و
 له ناو چوون نه ک هه ر فانی و له ناو چوون، به لکو له ئاخیره تداو له
 وه ختی حساب و کیتابدا ئه و خو شیانه ده گو پین و ده بنه ئازاری
 چه یاشکی نه ری مرو فقه. بویه ئیمان به ته واوی ئه و مه عنایه ی له ده قه
 ناز لبووه کاندا به یان بووه پایه یه کی هه ره گه وه و بنچینه یی
 کاملکه ری پۆحی مرو فقه جا ئه و وه خته ی ئیمانداریک له گه ل
 هه نگاوانه ئیمانیه کانی ناگات به له ززه تی کاملبوونی رۆحی
 ئه وه یان هه نگاوه لگرتنه ئیمانیه کانی زور کور تخایه نن یا خود
 نه وه کو هه ر هه نگاوه کانی کورت و چکوله ن، به لکو پی ده چیت
 هه نگاوه کان هه ر ئیمانی نه بن و لادان بن له و مه عنایه ی ئیمان که
 بو که مانی رۆحی مرو فقه، وه به شیکی دیکه ی قسه که ئه وه یه نه گه ر
 مرو فقه عه مه ل و کرده وه کانی خو ی به پیی ده ستوور و پرسیا
 ئیمانیه کان پیک نه خات و پراکتیک نه کات ئه وا ئه و مرو فقه له
 ئیمان تر از او ه یان ئه گه ر شیاو ی وتن بیته "له و ساته دا ئه و مرو فقه
 له ئیمان خالییه" جا چو ن ئیمان و پر بوونی مرو فقیک له ئیمان وه ک
 پایه یه کی کاملبوونی رۆحی حسابی بو ده کریت به و جو ره ش
 خالی بوونه وه ی مرو فقه له ئیمان یه کی که له پایه سه ره کی و

بنچینه ییه کانی کاملبوونی به شه چلیس و قیزه ون و به دکاره که ی مروڤه، به دهر له مهیش ئیمان نهک هاوکارو یارمه تیدهری مروڤه بو گه یشتن به که مائی روڤی، به لکو نه وهش ریوایهت کراوه که ئیمان دابهش ده بیئت به سهر گشت پارچه کان و نه ندامه کانی جهسته ی مروڤدا.

له م کاته دا ده نگیک له مناره ی مزگه وته که وه هات، هاواری ده کرد:

ئاگاداری ... ئاگاداری ... مندالیکی پینچ سالان که جلیکی شینی له بهردایه ون بووه رحمهت له وه ی دهیدوزیته وه و دهیهینیتته وه بو مزگه وت "خوای گه وره چاکه ی چاکه کاران ون ناکات". سیجار به سه ریبه که وه نه م ئاگاداریه وت رایه وه.

ماموستا وتی: کاکه شه هرام ههسته با برۆین نه وهنده ی له سهر ئیمه نه رکه نه م چهند کۆلانه ی دهو رو به رمان بگه پین.

هه رچهنده کاره که به لامه وه زۆر ئاسایی نه بوو ئاخر من چه ندین جاری دیکه نه مجۆره ئاگاداریانه م له مزگه وته کانه وه بیستبوو، به لام هه یچ گویشم پین نه دابوو، هه رچۆنیک بیئت وتم: زۆر باشه ماموستا با برۆین، ئیتر هه ستاین و له ئاوی نه و ته رمۆزه چوارده ور فافۆنه ی که له به شی خواره وه ی ژووره که دانرابوو هه ریبه که و جامیک ئاومان خواریده وه و به ره و ده ره وه چووین له به رده رگا که وه به لای راستدا به ریکه وتین تا چوار بو پینچ کۆلان روشتین، به لام وه ک شتییک نه منیش و نه ماموستاش ورته مان لیوه

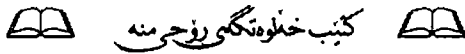
شکارعومەر

نەدەهات و بە بێدەنگی و چاوگیرانەوه پێمان دەکرد تا ئەوێ لە ناوهراستی کۆڵانیکیدا بووین دەنگیک لە منارەیی مزگەوتەکەوه هات، دەیوت:

ئاگاداری ... ئاگاداری ... منداڵەکە دۆزرایەوه "خوای گەوره جەزای هەموو لایەک بداتەوه" دووجار ئاگاداریەکە وتراوە، لەم کاتەدا مامۆستا لەگەڵ بەرزکردنەوهی چاوهکانی پووه و ئاسمان زۆر بە دەنگیکێ نزم و لەسەرخۆ سوپاسی خودای کرد، ئیتر بە دایکی شادەوه بەرهو مالهوه گەراینەوه کە گەیشتیئەوه مالهوه بەرلهوهی بچینەوه بۆ ئەو ژوورهی کە پیشتر لێی دانیشتبووین لەسەر داوای من لە ناو چیمەنی حەوشەکەدا کەمیک دانیشتین و مامۆستاش چوو لە ژوورهوه دوو پەرداخ شەربەتی میوژی هینا و خواردمانەوه، دواتر من وتم:

_ دەزانیت مامۆستا ئەمە بۆ یەکەم جارە بە گوێگرتن بۆ باسی ئیمان تووشی ئەو ئالۆزی و تیکچوونە نەبم کە پیشتر تووشی دەبووم تەنانەت ئەمجارە حەز و شەوقیکێ زیاد لە پادەم تیا دروست بووه بۆ گوێببستبوونی ئەو قسانە، باوەر بکە مامۆستا لەبەر حەز و تامەزرۆیم بۆ قسەکان دەمویست پیت بلیم با نەچین بۆ گەپان بەدوای منداڵەکەدا بەلام شەرم دەکرد پیت بلیم.

+ شەهرام گیان چۆن باسکردنی ئیمان پێویستە لەسەرمان گەپان بەدوای ئەو منداڵەشدا هەر بەو جۆرە بوو جا لەگەڵ ئەوێ بەهۆی گەپان بەدوای منداڵەکەدا ئیسراحەتیکیشمان کرد خوێ لە

خویدا کارهکه بهشیک بوو لهو ئیمانیهی باسمانکرد بویه جوان نییه کهسیک که کوپرو نابینایه داوا له کهسیکی تر بکات وینهیهکی بو بکیشیت بۆئهوهی لیی وردبیتتهوه، له دهستیشمان دهرنهچوووه ههرکاتیک توۆبتهویت دهست به باس و خواسی ئیمان دهکهینهوه.

_ جا ماموستا گیان مهگهر له ئیسته گونجاوتر ههیه، زۆرم پیخوشه ههر ئیسته دهست پیبکهینهوه نهگهر توۆپیت باش بیته.

ئیتز نهوه بوو چووینهوه ژوورهوهو ماموستا وتی:

باسمان لهوه دهکرد ئیمان یهکیکه له پایه بنچینهیهکانی کاملبوونی پۆچی مروّف جا شههرام گیان ئەم مهسهلهی سهرقالبوونی ئیماندار به کاملکردنی پۆچی خویهوه بابهتیکی زۆر داواکراوه و به قیمهته بویه نهگهر به وردی میژووی مروّفایهتی ئیستهشی لهگهڵداییت بخوینینهوه "مهبهستم گشت مروّفایهتییه به ههموو ئایینهکانهوه" ئەوا دهگهین بهوهی زۆربهی حهکیمهکان و مروّفه پۆحانییه مهزنهکان بههوی بهگهورهزانیی کاملبوونی پۆچی خویان و سهرقالبوونیان بهم کارهوه دهستیان ههلگرتوووه له کۆمهلیک له پوکنهکانی دیکه ی ژیانی خویان و فهرامۆشیان کردوووه و به چاوی بایه خداریهوه بویان نهپوانیوه، تا ئەوهی خودا لهم بابهتی خوگه یانندن بهکه مالی پۆچی راستهوخو ئیماندار ناگادار دهکاتهوهو وریایی دهواتی ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا عَلَيْكُمْ أَنْفُسَكُمْ﴾ (١٠٥ المائده) "ئهی خاوهن ئیماننهکان ناگاتان له

شکارعومەر

کردهوه و ئیمانی خۆتان بیټ "خودا به تهواوی مهعنا به ئیماندار دهفرمویت ئاگاداری ئیمانی خۆت به.

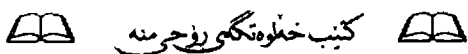
منیش لهم کاته دا به پهنجه ئاماژه م کرد بو یه کیك له وینهکانی سهر دیواری ژوره که، نهو وینهیهی که بریتی بوو له پوخساریکی تهواو پر سام و ههیهت وه له ژیر وینه به دهست کیشراوه که ی پوخساره که دا په یامیکی چهند دپری نووسرابوو له ژیر په یامه که شدا لای چه په وه له ناو دوو نیوه که وانهدا نووسرابوو سه عیدی نوورسی، وتم:

- ماموستا بیرت ماوه جاریکیان به منت وت یه کیك لهو پیاوه مهزناهی که به هوی په یامه کانیه وه فریای من کهوت و گۆراندکاری پوچی مهزنی به سهر مندا هیئا ئهم پیاوه بوو، دواتریش ئه وهت فرموو که کووی نووسین و کۆششی ئهم پیاوه به مه بهستی پزگارکردنی ئیمانی خه لک بوو؟
+ به لئ کاکه شه هرام زۆر باشم له بیره.

_ به لأم ئه وهتا خودا به ئیمانداران دهفرمویت "ئاگاتان له ئیمانی خۆتان بیټ"؟

ئیتیر ماموستا سهیریکی وینه که ی کردو به پرویه کی شادی به خشه وه سه ره له قهیه کی کرد، پاشان وتی:

به لئ ئهم پیاوه پر له ئیماننه ئه وهنده له خه می پزگارکردنی ئیمانی خه لکدا بوو که زۆر وهخت به قووتابیهکانی دهوت "به هه شتیش پله به پله و مه قام به مه قامه جا یه کیك له به ندایه تی

و عیبادهته جوانهکان ئهوهیه ئیماندار له نزمترین پلهو مهقامی بههشتدا شوینیک بۆ خۆی مسه و گهر بکات، بهلام دواتر لهبری ههولدان بۆ برینی مهقامهکان و خوگه یاندن به بهرزترین مهقامی بههشت، دهستی یارمهتی و بهرپرسیاریتی رووهو دۆزهخیهکان درێژ بکات و دهستیان بگریت تا دهیانگهیهنیته خوارترین مهقامی بههشت و له دۆزهخ پزگاریان دهکات" جا به تیفکری و وردبوونهوه لهم پهيامهوه لهم ئهرکه ئهوهمان بۆ دهردهکهویت ئهه کاره خۆی له خۆیدا برینی مهقامهکانی بههشتیشه، بهلام شههرام گیان خهريکبوونی ئهه پیاوه به پزگارکردنی ئیمانی مروقهکانی دیکهوه بریتی نییه له وازهینان له ئیمانی خۆی، نا، بهلکو به ویستی خودا ئهه پیاوه ههر به زوویی خۆی له نووری ئیمان پرکرد ئهوهنده پر که نووری ئیمانی ئهه بهسه بۆ نوورانی بوونی ههر قهومیك ئهگهر خۆیان بیانهویت.

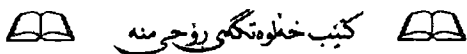
شههرام گیان ئهوهمان باسکرد ئیمان یهکیکه له پایه بنچینهیهکانی کاملبوونی رۆحی ئینسان وه بهر لهمیش ئهوهمان وت که ئیمان و مهعریفه یهك شت نین، بهلکو ئیمان بۆخۆی بابتهتیکه و مهعریفهش بابتهتیکی دیکهیه، بهلام یهك نهبوونی ئیمان و مهعریفه ناکاته ئهوهی ئهه دووانه دژو پیچهوانه ی یهكدی بن، بهلکو له زۆر قوناغدا ئیمان پیویستی به مهعریفه ههیه، ههرهك چۆن "ئاو" و "شهرهت" یهك شت نین، بهلام بۆ دروستکردنی شهرهت ئیلا پیویستمان به ئاو ههیه "ئهلن بهبئ بوونی ئاو

شکارعومەر

شەریەتیك بوونی نییه " جا ئەوێه راستە كە ئیمان و مەعریفە یەك شت نین، بەلام پەیوهندییەکی تەواو بەهێز لە نیوانیاندا بوونی هەیە بۆیە ئیماندارێکی خاوەن مەعریفە كە شانەبەشانی ئەو مەعریفەیی هەیەتی بالای ئیمانی خۆی بەرز دەكات لای خودا زۆر قبولتر و لەپێشترە لە ئیماندارێکی خالی لە مەعریفە، تەنانەت ئەو پرسیارەشمان هەیە كە چۆن عیلمی بێ ئەمەل باخی بێ بەرە هەر بەو جورەش ئەمەلی بێ عیلم و كردهووی خالی لە مەعریفە و نییەت نزیكە لە مایەپووجی.

— مامۆستا ئەگەر ئیمان و مەعریفە پەیوهندییەکی بەهێز لە نیوانیاندا یە و لە زۆر قوناغدا ئیمان پێویستی بە مەعریفە هەیە، كەواتە مەعریفە خۆی چییە؟

+ شەھرام گیان لەبری ئەوێه راستەوخۆ پیناسەیی مەعریفە بکەین باشترە پێشتر باس لە سەرچاوەکانی مەعریفە بکەین، ئەوانیش بە شیوێه گشتیەکی بریتین لە دووان واتە دوو سەرچاوەیی مەعریفەمان هەیە "یەكەمیان: بریتییە لە هەستەکان" وە "دووەمیان: بریتییە لە عەقل و پۆح" لە ناو فەیلەسوفەکانیشدا لایەنگر و شوینکەوتەیی هەریەکیك لەم دوو بۆچوونە بوونیان هەیە واتە گروپیك لە فەیلەسوفەکان باوەریان وایە ئەوێه هەستەکان بوونەتە سەرچاوەیی مەعریفە بۆ مروۆ بەو واتایەیی "مروۆ لە پێی هەستەکانەوێه دەتوانییت بپیته خاوەنی مەعریفە" بۆنمونه (ئەو كاتەیی مروۆ دەستی بەر ناگر دەكەوێت ئیدی لەو ساتەوێه دەپیته

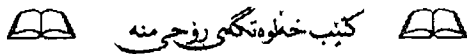

خاوهنی ئەو مهعریفهیهی ئاگر و گهرمی دەست دەسوتینیت) وه هەندیک له فهیلهسوفهکانی ناو ئەم گرووپه بهرامبەر به بایهخی ههستهکان تا ئەو رادهیه تووشی سهرسورمان بوون که دهلین ههستهکان تاکه سهراچاوهی مهعریفهن. بهلام له ههمان کاتیشدا کۆمهال و گروپیککی دیکه له فهیلهسوفهکان بۆچوونیان وایه "عهقل و روح سهراچاوهی مهعریفهن" ههراچهنده ئەمان بههۆی ئینساف و میانرهویبانهوه بایهخ و کاریگهری ههستهکان له پرۆسهی بهدهستهینانی مهعریفهدا رهد ناکهنهوه، بهلام مهعریفهی راستهقینه به بهرهمی چالاکییه عهقلیهکان و ئەزموونه رۆحیهکان دهزانن چونکه مهعریفهی راستهقینه ئەوهیه ئەگهر ههر خهسلت و تایبهتمهندیهکیشی ههبت دواچار دهبت شایهنی ئەوهی ههبت مروّف لیی تیبگات ئەمه له کاتیکدا بهشیک له شته جهوههری و وجودیهکان ههروا شتانیکی ساده و بهرجهسته نین تا من بيم له پئی ههستهکان و مهعریفهی ههستییهوه کهشفی بکه، بۆنمونه مهعریفه ههستییهکان چییان پیدهکریت بۆ ناساندنی خودا؟! ههستهکان جگه له دهستهوسانی لهبهردهم عیشقدا چی دیکه دهتوانن؟! واته ههستهکان له کاتیکدا خویان بهرجهستن ئیدی بئ توانان له ناست کهشفکردن و ناساندنی راستهقینه مهعنهوی و عهقلیهکاندا، بهلام دهتوانین ئەوه بلین چۆن له نیوان ئیمان و مهعریفهدا پهیوهندی ههیه له نیوان مهعریفهی ههستی و مهعریفهی عهقلی و رۆحیشدا پهیوهندی ههیه پهیوهندییهکهش بهم شیوهیه "ههستهکان کهرستهی مهعریفه دروست دهکن دواتر

شکارعومر

عقل و هوش و بیرکردنه وه ئه وه که رهستانه دهکهن به شتیکی پرون که بریتیه له مهعریفه " واته ههستهکان به تهنه له توانایاندا نییه ببنه دایک و مندالیک بخنه وه ناوی مهعریفه بیته بویه مهعریفه راسته قینه زیاتر نزیکه له عهقله وه، ههندی کجار مهعریفه عهقلیش هه رچهنده له دایک بووی عهقل و ژیرییه، به لام بوئه وهی لی تیبگهین و که شفی رازهکانی بکهین تهنه ئه وهنده بهس نییه عهقل و بیرکردنه وهی بو بخرینه کارو تهواو، به لکو لهم حالته دا ده بیته مروژ به شتیکی دیکه هه ولی که شفکردنی رازهکانی ئه م جوړه مهعریفه به دات ئه وه شتهش بریتیه له ئه زموون "تجروبه" وه ئه زموون جگه له وهی و امان لیده کات بزانی، باشیییه کی دیکه شی هیه ئه ویش ئه وهیه فییری ناسینی شمان دهکات واته هه رکه سیک ته ریه تهی ئه زموون بکاته ریگه ی خوی وه ببیته پیاده ی ئه وه ریگه یه ئه وه تهنه شتهکان نازانیت، به لکو شتهکانیش ده ناسیت، که زانینی بی ناسین تا ئه و په ر جیاوازه له گه ل زانینی ناسینی له گه لدا یه " چهنده زورن ئه وه مروژانه ی دهزانن خودا هیه، به لام نایناسن له کاتی کدا ئامانج له دروستکردنی مروژ بریتیه له ناسینی خودا" بویه چه ند شتی ک هه ن تهنه ئه وهنده بهس نییه تو بیاتزانیت، به لکو ده بیته بیشیان ناسیت، ریگه ی ناسینیش پیشترومان بریتیه له ئه زموون "خویندنه وهی چه ن دین کتیب ده رباره ی عیشق ئه وهنده ی ساتیک عاشق بوون رازهکانی عیشقت بو که شف ناکات".

شه هرام گیان ئه گه ر ئیمان بریتی بیته له سه ربانی ک وه

مه‌عریفه‌ش په‌یژه‌که‌ی بیټ‌ئ‌وا بو‌ چ‌و‌ونه‌ سه‌ربان‌ ئ‌ه‌وه‌نده‌ به‌س‌ نییه‌ بزانیټ‌ په‌یژه‌یه‌ک‌ بوونی‌ هه‌یه‌، به‌ل‌کو‌ ده‌بیټ‌ پیایدا‌ سه‌ربکه‌وټ‌ چونکه‌ ئ‌یمان‌ له‌ سه‌روو‌ مه‌عریفه‌وه‌یه‌، وه‌ وردترین‌ و‌ گرنگترین‌ خال‌ له‌م‌ بابه‌ته‌دا‌ ئ‌ه‌وه‌یه‌ هه‌موو‌ په‌یژه‌یه‌ک‌ به‌ که‌ل‌کی‌ ئ‌ه‌وه‌ نایه‌ت‌ پیایدا‌ سه‌ربکه‌وټ‌، په‌یژه‌ی‌ وا‌ هه‌یه‌ ئ‌ه‌وه‌نده‌ نامه‌حک‌م‌ و‌ بی‌که‌ل‌که‌ ئ‌ه‌گه‌ر‌ بچ‌یه‌ سه‌ری‌ نه‌ک‌ ناتگه‌یه‌نیټه‌ سه‌ربان‌، به‌ل‌کو‌ به‌ شی‌وه‌یه‌ک‌ ده‌تخاته‌ خواره‌وه‌ له‌ پهل‌ و‌ پوټ‌ ده‌خات‌ بو‌یه‌ ئ‌یدی‌ نه‌ک‌ چ‌و‌ونه‌ سه‌ربان‌، به‌ل‌کو‌ به‌ خه‌یال‌کردن‌ و‌ به‌ ناو‌بردنی‌ سه‌ربانی‌ش‌ قه‌لس‌ ده‌بیټ‌، کاتی‌ک‌ ژیره‌ پیا‌وه‌کان‌ و‌ عارفه‌کان‌ ده‌ل‌ین‌ "مروټ‌ با‌ سه‌یری‌ خوارده‌نه‌که‌ی‌ بکات‌" ئ‌ه‌وا‌ ده‌بیټ‌ ئ‌ه‌وه‌مان‌ له‌ یاد‌ بیټ‌ مه‌عریفه‌ش‌ خورا‌که‌ وه‌ هه‌موو‌ خورا‌کی‌کیش‌ به‌رله‌وه‌ی‌ بی‌خوټ‌ چ‌ه‌ند‌ هو‌کاری‌ک‌ هه‌یه‌ بو‌ ئ‌ه‌وه‌ی‌ بزانیټ‌ پا‌که‌ یا‌خود‌ پی‌س‌.

کا‌که‌ شه‌ه‌رام‌ پرسیا‌ری‌ک‌ له‌ پرسیا‌ره‌ زو‌ر‌ گرنگه‌کان‌ که‌ ده‌بیټ‌ له‌م‌ ساته‌دا‌ بکریټ‌ و‌ وه‌لام‌ بدریټه‌وه‌ ئ‌ه‌و‌ پرسیا‌ره‌یه‌ که‌ خوټ‌ له‌ ناو‌ ده‌فته‌ره‌که‌دا‌ نوسیوټه‌، ده‌ل‌یټ‌ "له‌ ئ‌ه‌م‌رودا‌ یان‌ ده‌بیټ‌ ئ‌یمان‌داری‌کی‌ ته‌قلیدی‌ و‌ کلاسیکی‌ بیټ‌ (دوور‌ بیټ‌ له‌ مه‌عریفه‌) یا‌خود‌ ده‌بیټ‌ خاوه‌ن‌ مه‌عریفه‌ بیټ‌ و‌ دوور‌ بیټ‌ له‌ ئ‌یمان‌، ئ‌ه‌مه‌ بو‌چی‌؟" شه‌ه‌رام‌ گیان‌ راستییه‌که‌ی‌ ئ‌ه‌وه‌یه‌ که‌ ئ‌یمان‌داربوون‌ دا‌وا‌ی‌ مه‌عریفه‌ ده‌کات‌، به‌لام‌ پرسیا‌ره‌که‌ ئ‌ه‌وه‌یه‌ "کام‌ مه‌عریفه‌؟".

تی‌گه‌یشتن‌ له‌ هه‌رشتی‌ک‌ مه‌رج‌ نییه‌ یه‌کسان‌ بیټ‌ به‌ خودی‌ شته‌که‌ بو‌یه‌ ئ‌ه‌گه‌ر‌ وا‌ تی‌گه‌یشتین‌ بوون‌ به‌ ئ‌ه‌لی‌ مه‌عریفه‌ و‌ ده‌ستخستنی‌ مه‌عریفه‌ پی‌ویستی‌ به‌ له‌ده‌ستدانی‌ ئ‌یمان‌ه‌ یان‌

شکارعومەر

ئیمانداربوون پئیوستی به دسته لگرتنه له مه عریفه نهوا تیگه یشتنی ئیمه له جیی خۆیدا نییه نهک نهوهی خودی بابه ته که به مجوره بیّت.

جا بوئه وهی وهلامی نهو پرسیارهی سه رهوه بدهینه وه که ده لئین "ئیمانداربوون و برینی مه قامه ئیمانیه کان داوا ی مه عریفه ده کات، به لام پرسیاره که نهوهیه کام مه عریفه؟" نهوا ده بیّت پیشتر شتیکی دیکه روون بکهینه وه، ئه ویش نهوهیه نه گهر به وردی له ژیان ی مه عریفی رابمیین و خویندنه وهیه کی به دیقه تانه بو ژیان ی مه عریفانه بکهین ده گهین به و راستیه ی که بنچینه و بناغی ژیان ی مه عریفی دوو پایه یه، ئه وانیش بریتین له (عه قلا نییه ت و مه عنه ویه ت) یا خود ده توانین بلین پایه سه ره کییه کان ی مه عریفه بریتین له (عه قل و روح) به لام له ئیستادا مروقه کان مه عریفی خو یان پارچه پارچه کردوه واته نه مرو مروه کان بو ژیان ی مه عریفی یان ته نها پشت به یه کی که له دوو پایه یه ده به ستن که نه مه هه له یه کی گه وره ی مه عریفیه مرو قایه تی تییکه وتوه، به لام له مه هه له یه گه وره تر بریتیه له هه له کوشنده که ئه ویش نهوهیه هه ردوو پایه سه ره کییه که "عه قلا نییه ت و مه عنه ویه ت" وه لا بنریت و مرو قه خو ی ته رخا ن بکات بو خزمه تی به شه ناژه لیه که ی خو ی له پئی مه عریفه ی نه فس و روژینه وه. نه م به ش به ش بوون و پارچه پارچه بوونه مرو قه به هیلاک ده بات ته نانه ت هه ندیک جار مرو قه تووشی رهنج به خه ساری ده کات.

— بمبوره ماموستا، نه گهر بکری نه م به شه ی قسه کانت زیاتر

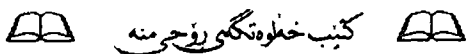
پوون بکه یته وه.

+ شه هرام گیان بۆنمونه به تهنه قبولکردن و پشتبهبستن به
 مه عریفه ی عه قلی و فهلسه فی بۆ بنچینه و بناغه ی ژیان ی مه عریفی
 کاریکی زۆر ژیرانه نییه، چونکه له تهمه نی مه عریفی مروّقا گری
 کویره ی وها دروست ده بیئت ئەگەر بمانه ویئت به تهنه به
 مه عریفه ی عه قلا نی و فهلسه فی بیکه ی نه وه ئەوا به هه له دا چووین،
 بۆیه ده بینین پیاوی عه قلا نی و فهیله سوفی وا هه بووه به یه کجاری
 دهستی له مه عریفه هه لگرتوووه و وازی ئی هی ناوه چونکه ئەم
 وایده زانی تهنه مه عریفه عه قلا نی و فهلسه فی هه کان ده بنه دهوا بۆ
 گشت ده ردیک، به لام له راستیدا هه ر ده ردیک ده وای خو ی هه یه.
 ئەم قسه یه تهنه بۆ مه عریفه ی عه قلا نی و فهلسه فی راست نییه،
 به لکو بۆ مه عریفه ئیمانی و رۆحیه کانیش هه ر راسته، واته چون به
 تهنه مه عریفه عه قلا نی و فهلسه فی هه کان بهس نین بۆ قوناغه کانی
 ژیان ی مه عریفی مروّقه ئەوا به هه مان شیوه به تهنه مه عریفه ئیمانی
 و رۆحیه کانیش بهس نین بۆ قوناغه کانی ژیان ی مه عریفی مروّقه،
 چونکه گری کویره ی عه قلی وا هه یه ئەگەر هه موو مه عریفه ی
 ئیمانی و رۆحی بینیت توانای کردنه وه ی ئەو گریه ی نییه، بۆیه
 ئەوه راستیه کی حاشا هه لئه گره که ئیمه له ژیان ی مه عریفماندا
 بۆ پرکردنه وه ی فهراغه رۆحیه کان نیازمه ندین به مه عریفه ی رۆحی
 وه ک چون بۆ فهراغه عه قلیه کانمان نیازمان به مه عریفه ی عه قلی
 هه یه.

شکار عومەر

له مهعريفه دا ئهوه تهنها مهعنهويهت نيبه فریای مروّڤ دهكهويّت وه فيكریش به تهنها له توانایدا نيبه مروّڤ بزگار بکات، بهلکو "فيکر و مهعنهويهت" پیکهوه دهبن به کهشتی نهجاتدهری مروّڤ، ئهگهر مروّڤ هه ران بخوات و واز له ئاو بینیت ئهوا پوژیک له تاو تینویتییدا دهخنکیّت وهکو چوّن به تهنها خواردنهوهی ئاو و وازهینان له نان مروّڤ دهکاته دیلی برسیتی و دهیکوژیت. بویه نه فهیلهسوف پهروهردهکردنهکهی پوژئاوا فریای مروّڤایهتی دهكهويّت نه فهقیه پهروهردهکردنهکهی پوژمهلات، بهلکو مروّڤایهتی پیویستی به حکیم هیه واته دهبیّت نان و ئاوهکه هه بۆ پوچی مروّڤهکان بیّت وه هه بۆ عهقلیشیان، جا وهها مهعريفهیهکیش که هه بۆ عهقل بیّت وه هه بۆ پوچ پییدهوتریّت حیکمهت، بویه بهدهر له مهعريفه ئهگهر بۆ لایهنهکانی دیکهی مروّڤایهتیش برونین ئهوا دهبینین مروّڤهکان تهنها به عهقل پیش ناکهون ههروهکو چوّن به تهنها عیشقیش نابیته پیشخهری مروّڤ که ئهمه دیسانهوه ئهوا راستیههمان پیدهلیّت مروّڤایهتی پیویستی به حکیم هیه چونکه حکیمهکان به ئهنازهی عاقلبوونهکهیان عاشقیشن.

جا شههرا م گیان پیشتر وتمان ئیمانداربوون داوا له مروّڤ دهکات شوین مهعريفه بکهويّت و مهعريفه بهدهست بینیت، بهلام پرسیارهکه ئهوه بوو کام مهعريفه؟ جا ئیسته دهتوانین بلین ئهوه مهعريفهیهی که تهنها مهعريفهیهکی عهقلی نیه وه ئهوه مهعريفهیهش که تهنها مهعريفهیهکی پوچی نیه، بهلکو له بازنهی

ئیماندا داوا له ئیماندار دهکریت بییته شوینکهوته و کارپیکه‌ری مه‌عریفه‌یه‌ک که هه‌م پو‌حیه و هه‌م عه‌قلیش، واته ئیماندار پی‌ویستی به‌حیکمه‌ت هه‌یه.

ئه‌گه‌ر مه‌عریفه‌یه‌ک ته‌ن‌ها بریتی بی‌ت له زانین که به‌شیکی زو‌ری مه‌عریفه‌ی ئه‌م سه‌رده‌مه "سه‌رده‌می مو‌دی‌رنه" وه‌هایه ئه‌وا پو‌ح و گیانی مرو‌قه‌ تیر ناکات، به‌لکو مه‌عریفه‌یه‌کی له‌م جو‌ره ته‌ن‌ها ده‌بی‌ته خو‌راک بو‌ عه‌قلی ئامرازی وشک.

))) مه‌عریفه‌یه‌ک ده‌بی‌ته خو‌راک بو‌ عه‌قل و پو‌ح که مه‌قامی زانینی جیه‌یشتبیت و کاری ناسین بو‌ مرو‌قه‌ ئه‌نجام بدات، له راستیدا ئیمانیش هه‌ر ئه‌مه‌یه، واته "به ئیمان شته‌کان ده‌ناسرین، به ئیمان ونبووه‌کان که‌شف ده‌بن، به ئیمان نادیاره‌کان دینه پیش چاو" که‌سیکی وه‌کو مه‌نصوری چه‌للج له پئی ئیمان‌ه‌وه "که ئیمان و عیشق لای عاریفه‌کان یه‌ک شته" شتانیکی وای بو‌ که‌شف بو‌بوو کاتی‌ک قسه‌ی لیوه ده‌کرد ئه‌وانی تر به بی ئیمان ناویان ده‌برد، بو‌یه زو‌رجار ئیمانداره‌کان "عاشقه‌کان" گه‌وره‌ترین گرفتیان ئه‌وه‌یه مرو‌قه‌کانی دیکه لییان تیناگه‌ن چونکه ئیمان چاوی قه‌لبی ئیماندار ده‌کاته‌وه له کاتی‌کدا چاو لای مرو‌قه‌کانی دیکه ته‌ن‌ها ئه‌و دوو چاوه‌یه که به‌سه‌ری مرو‌قه‌وه‌یه. (((

جا کاتی‌ک باسی ئیمان ده‌کریت و له‌گه‌ل‌یشیدا مه‌عریفه‌ به‌ زیادکهری ئیمانی ئیمانداره‌کان باس ده‌کریت، ئه‌وا چه‌تمه‌ن ده‌بی‌ت ئه‌و مه‌عریفه‌یه بی‌ت که بریتی‌ه له ناسین نه‌ک ئه‌و مه‌عریفه‌یه‌ی ته‌ن‌ها زانینه‌و به‌س. چونکه چو‌ن مه‌عریفه‌ ده‌وری

شکارعومەر

زیادکردن و پالڤتهکردنی ئیمان دهگیریت، ئەوا زۆر ئەگهريکی کراوه و مومکینه که هەر مهعريفه دل له ئيمان خالی بکاتهوه یاخود دل پر بکات له وهسوهسه و گومان، ههلبهته ئەم مهعريفهيه ئەوهيه که بریتيه له زانینی پروت، ههندیكجار مهعريفهيه که خوارتره لهميش، کهواته ئيمان بریتی نییه له زانین بهلکو بریتيه له ناسین بویه باوهپری بی ناسین شتیکی بی بههایه له ئاست ئەو باوهپری که ناسینی لهگهڵدایه.

مرۆڤ له هەر مهقامیکی ئیماندا بیټ نابیت ئەو راستیه لهیاد بکات که "گۆرانی مهعريفه و سهرحاوهی مهعريفه گۆران له بوونییهتی مرۆڤدا دهخولقیینیت" بویه بۆ گهیشتن به مهقامی سهرووتر مرۆڤ پیویستی به مهعريفه ههیه، کهواته دهبیټ لهویوه دهست پیبکهین که مهعريفه مان زیاد بکهین، بهلام ههومان لهسهر ئەوه کۆکن که خودی مهعريفه بابەتیکی چەندیتی نییه، بهلکو مهعريفه وهستاوه لهسهر چۆنیتی، بویه ئەوه گرنگ نییه ئیمه بهردهوام سهرقالی زیادکردنی مهعريفه بین، بهلکو گرنگ ئەوهيه بهردهوام سهرقالی زیادکردنی ئەو جۆره مهعريفهيه بین که رۆح و عقلی ئیمه موحتاجیهتی، ههموومان دهركی ئەوهمان کردووه و ئەوه دهزانین که کتیبخانه و شوینی کتیب فروشهکان پرن له کتیب وه ئەوهيش دهزانین ئەم کتیبانه زۆرینهیان بریتین له مهعريفه، بهلام گرنگی بابەتهکه لهویدایه ئایا له ناو ئەم گشت کتیبه‌دا و له ناو ئەم ههمووه مهعريفهيه‌دا کامه‌یان ئاویکی لیده‌چۆپیته بن درهختی عقل و ئیمانی من.

_ مامۆستا ئایا تهنها به نووسراو واته تهنها به وهی له ناو
 کتیبهکاندا نووسراوه و تۆمار کراوه دهوتریت مهعریفه؟
 + شههram گیان ئه مهی تو دهیلئیت مهرج نییه، چونکه دهکریت
 مهعریفه به شیکێ زۆری ئه و خه بهرانه بیته که من و تو له
 پینگهیهکی جیاواز له پینگهی کتیب خۆیندنه وه دهیبیستین
 یاخود دهکریت مهعریفه بریتی بیته له وینهیهک، جا له بهرته وهی
 ئه و خه بهر وهی من به تو یاخود تو به منی دهدهیت هه ندیکجار
 بریتیه له مهعریفه ئه و ده بیته ناگادار و وریای ئه و مهعریفانه بین
 که پیمان دهدریت، چونکه مهعریفه وهک ئه و پریشکه ئاوه نییه که
 بهر جله کانت دهکه ویت، به لکو مهعریفه وهک ئه و چۆره ئاوه وایه
 که دهیخۆیته وه، پریشکیک ئا و ته نانهت ئه گهر زۆر پیسیش بیته با
 بهر پۆشاکه کیشته بکه ویت تهنها ئه وه ندهیه پۆشاکه کهت پیس
 ده بیته دواتر زۆر به سانایی ده توانیت پۆشاکه کهت پاک بکه یته وه،
 به لام چۆرێک ئاوی پیس که دهیخۆیته وه ئه گهری ئه وهی لیده کریت
 تووشی چه ندين نه خۆشیت بکات، ته نانهت له هه ندیک جۆری
 نه خۆشیدا ئه گهری کوشتن له ئارادایه. بابتهی مهعریفهش به
 تایبتهت ئه و مهعریفهیهی په یوه ندی به ئیمانی مروقه وه هه یه
 به ته وای هوشیوهی نمونهی ئه و چۆره ئاوه یه، بویه هه موو
 مهعریفهیهک شایه نی وه رگرتنی نییه.

وه ئه و مهعریفهیهی ناومان برد به حکمهت "مهعریفه ی
 عقلی و رۆحی" تهنها فیرمان ناکات، به لکو پهروه رده شمان
 دهکات، ههروه ها ئه و ته رتیبه ی له نیوان پهروه رده و فیرکردنیشدا

شکار عومەر

ههیه "پهروهه پاشان فیڕکردن" ئەم مهعریفهیه خۆی پێکی دهخات، بۆنونه عارفیک بهرلهوهی بیهته عارف شتیکی وهگرتهوه "مهعریفهیهکی وهگرتهوه" دهبارهی مهقامهکانی تهریقته و عیرفان، ئەم وهگرته جۆش و خرووشی پیداوه تا وای لیڤدوه سهرقالی بپینی مهقامهکانی تهریقته و عیرفان بیته، ئیدی که مهقامی یهکه که بریتیه له "مهقامی تهوبه" ی بپری ئەوا به تهوایی له مهسهلهی تهوبهکردندا پهروهه دهبیته "دهبیته کهسیک که تهوبه ی کردوه" جا ئەمه له تهرتیبی "پهروهه وه فیڕکردن" دا بریتیه له بهشی یهکه که پهروهه کردنه، پاش ئەمه نۆره دیته سهه بهشی دووه که فیڕکردنه، بهلام ئەوه شتیکی پرونه ئەگه کهسیک به عهملی ئەزمونی تهوبهکردنی کرد ئەوا به چاکیش ئەوه فیڕدهبیته و دهزانیته تهوبهکردن چیه. ئەم تهرتیبه "پهروهه پاشان فیڕکردن" ههوا شتیکی ساده و کهم قیمهت نییه، چونکه ئەگه بیتوو پیچهوانه بیتهوه واته "فیڕکردن پاشان پهروهه" ئەوا تووشی گهورهترین دهردهینهوه و پیوهی دهتلیینهوه که بریتیه له بی پهروههیی و پهروهه پووچی، ئەمه ئەو دهردهیه بهشیک له ولاته به پوالت پێشکهوتووکان پیوهی دهتلیینهوه.

بهدهرلهوهی وتمان، ئیمان نووره و نووری ئیمانیش لهو دلانهدا دهردهوشینهوه که خاوهن دله که به بیداری ژیان دهکات، ههلبێژاردنی تهریقتهی بیداریش واته شوینکهوتنی مهعریفه و باوهربوون به مهعریفه، بهلام ههه مهعریفهیهک پێگای گهیشتن به

 کتیب خملوه نگی رۆحی منه

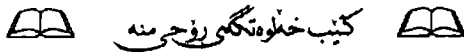
خودا دور بکاته وه ئه وه مه عریفه یه که به که لکی رۆخی مروۆ نایهت، چونکه مروۆ هه ر له سه ره تا وه به هۆی جههل و نه زانییه وه له خودا دور که وه ته وه، جا ئیتر ئه وه چ مه عریفه یه که رینگای گه رانه وه مان بۆ لای خودا ئی دریز ده کاته وه، ئه وه مه عریفه یه مروۆ له غه فلهت و بئ ناگایی دینیهت دهره وه و به یه کجاری باری غه فلهت له سه ر کۆلی مروۆ داده گریت و ئه وه مروۆ ده خاته سه ر سه کی عیشق و ئیمان، ئه وه مه عریفه یه که مروۆ دینیهت دهره وه له باز نه ی نایه تی (لم تقولون مالا تفعلون) واته مه عریفه بریتی نییه له قسه ی زل زل، مه عریفه یه که نه گه ر مروۆ فیری بتشکینی نه کات هه ر وازی ئی به ی نریت چاکتره، نه گه ر دین بۆ ئه وه هاتوو وه مروۆ له کۆیلا یه تی پرگار بکات و بیکات به مروۆ فیککی نازاد و سه ره به رز، ده ی هه یچ دینی که نییه به بئ مه عریفه توانای نه انجامدانی ئه م کاره ی هه بیته، ئه سه له ن نایینی بئ کتیب نایین نییه هه لبه ته به حساب کردنی وه حی به کتیب، دوا جار کاری مه عریفه بریتی نییه له به خته وه رکردنی مروۆ به لکو مه عریفه رینگاکانی به خته وه ری نیشانی مروۆ ده دات، به لام له گه ل ئه م گشته باشییه ی مه عریفه هه یه تی، ده بیته له وه ش به ناگابین که چۆن فه یله سو فه کان ده لێن "که می که فه لسه فه عه قلی مروۆ په ک ده خات، به لام قولبو ونه وه له فه لسه فه دا عه قل به ره و که مال ده بات" ئه م قسه یه ی فه یله سو فه کان له سوننه تی عیلم و مه عریفه شدا به هه مان شیوه یه چونکه هه ندیک جار نه زانیینی عیلم و مه عریفه بۆ مروۆ یارمه تیده رتره له وه ی ته نها نه ختیکی که م بزانیته.

شەوی سێیم

"شێعر و شاعیر"

دوای چەند پوژتیک گەیشتم بەو بەروارەى کە بریار بوو بۆ شەوێکەى بچم بۆ مەخزەنى دوکانەکەى باوکى غەزالی و وەکو پاسەوان بمیئەوه، راستییەکەى مانەوهى شەوانەم لەو مەخزەنە هیچ سەختییەکی تێدا نەبوو تەنانەت هەندیکجار بە خۆم دەوت "ئەسلەن ئەم مەخزەنە پێویستی بە پاسەوان نییە" بەلام باوکى غەزالی پیاویکی کار مەحکەم بوو بۆیە من و کاک حاجى بۆ پاسەوانى مەخزەنەکە دانابوو، ئەم ئیشتە بۆ من نەک هەر سەخت نەبوو، بەلکو مانەوهى شەوانەم لە مەخزەنەکە ئەوەندە پێخۆش بوو هەندیکجار ئەو شەوانەیش کە نۆرەى کاک حاجى بوو پێم دەوت ئەمشەو تۆ مەیه من لە مەخزەن دەمیئەوه، ئەم حەزەى من بۆ مانەوه لەو شوینەدا بەشیکی هۆکارەکەى بۆ ئەوه دەگەرایەوه لە سروشتى مندا حەزى زۆر هەبوو بۆ تەنهایى بە تايبەت لەو قوناغەى تەمەندا کە زۆر پێویستم بە تەنهایى بوو.

ماوەیهک بەسەر مانەوهى شەوانەمدا لە مەخزەنەکە تێپەری

کرد لەو ماوه تیپه‌په‌یوه‌شدا جاروبار غه‌زالی ده‌هاته لام و تا دره‌نگانیکی شه‌و بو‌ خو‌مان پێکه‌وه‌ داده‌نیشته‌ین و قسه‌وباسمان ده‌کرد، له‌و شه‌وانه‌شدا جارێکیان مامۆستا نه‌کره‌م هاته لامان تا کاتی نوێژی به‌یانی نه‌خه‌وتین بێک باس و خواسی نه‌ده‌بیمان پێکه‌وه‌ کرد.

ئێواره‌یه‌کیان که‌ گه‌یشتمه‌ مه‌خزه‌نه‌که‌ و چومه‌ ژووره‌که‌ی خو‌م و کاک حاجی، له‌سه‌ر لیواری په‌نجه‌ره‌ی ژووره‌که‌ بینیم زه‌رفیکی نامه‌ دانراوه‌ که‌ نزیک بوومه‌وه‌ و ته‌ماشام کرد بینیم زه‌رفی نامه‌که‌ هه‌شتا نه‌کراوه‌ته‌وه‌ واته‌ به‌ که‌پسکراوی دانرابوو، به‌لام وازم ئی هه‌ناو وتم له‌وانه‌یه‌ بو‌ کاک حاجی دانرابه‌یت با من ده‌ستکاری نه‌که‌م، ئیتر چووم ته‌ماشایه‌کی ناو مه‌خزه‌نه‌که‌م کردو گه‌رنامه‌وه‌ بو‌ ژووره‌که‌، نه‌مزانی هۆکاره‌که‌ی چی بوو به‌و ئێواره‌یه‌ خه‌وم ده‌هات هه‌رچه‌نده‌ وایستم به‌سه‌ر خو‌مدا زال بم و نه‌خه‌وم هه‌رچیم کرد نه‌متوانی بۆیه‌ وتم با وه‌نه‌وزیک بده‌م، به‌لکو‌ خه‌وه‌که‌م بپرات، ئه‌وه‌بوو نزیکه‌ی کاتژمێرێک خه‌وتم، به‌لام خه‌ونیکم بینی له‌و خه‌ونه‌مدا "منداڵیکی ساوا هاته‌بوویه‌ قسه‌و ده‌یوت ئه‌و نامه‌یه‌ بو‌ تو‌ هاته‌وه‌" منداڵه‌که‌ سی‌جار ئه‌م قسه‌یه‌ی دووباره‌ کرده‌وه‌، له‌م کاته‌دا له‌ خه‌وه‌که‌م راپه‌ڕیم و به‌خه‌به‌ر هاته‌مه‌وه‌، به‌لام هه‌ستم به‌ ترسیکی زۆر ده‌کرد بۆیه‌ نه‌مده‌وی‌را زه‌رفی نامه‌که‌ بکه‌مه‌وه‌ به‌ خو‌یشم ده‌وت باشه‌ ئه‌گه‌ر بو‌ بینینی ئه‌م خه‌ونه‌ نه‌بوایه‌ که‌ی ئیسته‌ به‌م سه‌ره‌تای شه‌وه‌ کاتی خه‌وه‌، ئیدی پاش که‌می‌ک

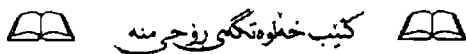
شکار عومەر

بپارمدا زهرفی نامهکه بکهمهوه، که کردمهوه بینیم کاغهزیکى نووسراوی تیدایه بویه منیش دهستم کرد به خویندنهوهی، نووسرابوو:

)) "پیاویک دهستی نزاو پارانهوهی پرووه و خودا بهرز کردهوه، داواى له خودا کردو وتى خوايه من نامهویت بيم به فریشته، بهلام له مروقبوونی خویشم وهپرس و بیزارم، بویه خودا بمگهیهنهره پلهیهک خوار فریشتهبوون و پلهیهک سهرو مروقبوونیشهوه. خودا فەرمووی ئەهێ پیاو تو داواى بهرپرسياریتییهک دهکەیت له توانای خۆت زیاتره، راگه‌یشتن بهم بهرپرسياریتییه ته‌نها به‌شیک له ئافره‌ته‌کان ده‌ره‌قه‌تی دین.

پیاوهکه وتی دهی باشه خودا نه تاقهتی شاعیربوونم ماوه نه‌ه‌زیش ده‌که‌م له‌مه‌ودوا بيمه وشه‌ی ناو دیره شیعری شاعیره‌کان، له تو داواى ئەوه ده‌که‌م ئیدی بمکه به ئیلهامی شیعەر و پو‌حی پینووسه‌که‌ی شاعیرم پین ب‌جولینه. خودا فەرمووی ئەهێ ئادەم داوا مه‌که ببیته‌ه‌وا.

پیاوهکه وتی ئەهێ خودا له‌خه‌لوه‌ت و چوونه‌ ناو باوه‌شی خه‌لوه‌تگا بیزار بووم، من ده‌مه‌ویت بمکه‌یت به‌ خه‌لوه‌تگاوه‌ خه‌لوه‌تکیشه‌کان بینه‌ ناومه‌وه و به‌ بیداری زیکری تو ب‌کن. خودا فەرمووی ئەهێ پیاو ئیمه‌ هەر له‌ پو‌ژی قالوبه‌لاوه‌ ئەوه‌مان ب‌راندووه‌ته‌وه که تو خه‌لوه‌ت نشینیت و ئافره‌تیش خه‌لوه‌تگا، جا ئیوه‌ی پیاوان هەر کاتیک به‌ ناوی نوور خوتان شو‌ری ئەوا بو‌تان

ههیه بچنه ناو ئەو خەلۆه تگایه وه.

پیاوه که وتی دەوی باشه خودا ئەمجاره یان داوایه که دهکه م دلم مهشکینه و بفرموو قبول، لیت داوا دهکه م ئیدی نه جاتم بده له وهی پهروه رده بکریم، بمکه ره پهروه رده کار. خودا فرموی ئەی باوک داوا مه که ببیته دایک.

دواینجار پیاوه که وتی دەوی باشه خودا، به لام شتی که ههیه چهز دهکه م پیتی بلیم ئەویش ئەوهیه من پیاوی که دهناسم (ههچهنده پیاو بوو، به لام فریشتهش بوو! ههچهنده پیاو بوو، به لام گهوره ترین ئیلهام بوو بۆ پینووس به دهستهکان! ههچهنده پیاو بوو، به لام گهوره ترین خەلۆه تگای ئەخلاق بوو بۆ گشت مرۆقایه تی تهنا ته دایکان و ئافره تانیش له ناو باوهشی ئەخلاقی ئەودا خەلۆه تیان دهگرت و به خەلۆه نشینی زیکر و یادی تۆیان دهکرد! ههچهنده پیاو بوو، به لام تهنا ته ئافره تانیشی پهروه رده دهکرد!) خودا فرموی مهگه ر تۆ باسی ئەو پیاوه ناکهیت که له باوهشی ههلیمه ی سه عدیهدا گهوره بوو؟ پیاوه که به شه رمه زارییه وه مه نزلگای نزای جیهیشت"))

له دوا ی خویندنه وهی نامه که جهسته م به ته واوی گه رم داگیرابوو، نه مده زانی ئەم نامهیه له لایه ن کیوه نووسراوه تهنا ته به ته واویش له وه دلنیا نه بووم ئایا بۆ من نیردراوه یا خود بۆ که سیکی دیکه، ئیتر ئەو شه وه ههچهنده نیوه ی کتیبیکیشم خویندنه وه، به لام هه موو خه یالم گریدرابوو به و نامهیه وه، به یانی

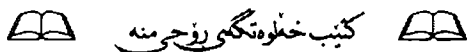
شکار عمر

که مه خزه نه کهم جیهیشت نامه که یشم له گه ل خۆم برده وه بۆ ماله وه
له ماییشه وه دوو جاری تر خویندمه وه.

ئیواره کاتیگ گه پامه وه بۆ مه خزه نه که وه کو شتیگ زۆرم په له
بوو ده موت با زوو بگمه لیواری په نجه ره ی ژوره که بزانه هیچی
تری لی دانه نزاره که گه یشتیم بینیم زه رفیگی دیکه ی نامه له هه مان
شوین دانراوه! زۆر به خیرایی بهر له هه رنیشیک زه رفه کهم کرده وه
و بینیم کاغه زیک ی نووسراوی تیدایه منیش دستم کرد به
خویندنه وه ی، له کاغه زه که دا نووسرابوو:

(("نافرهت ئەو ئاوه یه ئەگەر نە یگه ینی له تینویتی دا
ده خنکیین، بۆ ئەوه ی ئادهم نه خنکییت خودا گه یان دییه سه ر
کانییه که به ناوی هه وا، به لام نافرهت ئاویکی بۆنداره و بۆنی
هه یه، بۆیه ئەگەر بیته وه به نه زانی ده ست ببه ین بۆ شووشه ی ئەو
بۆنه ئەوا شووشه که به رده بیته وه و ده شکیت ئەگەر شووشه که یش
شکا ئیدی بۆنه که بلا و ده بیته وه و مرو قایه تی مه ست ده کات.

نافرهت ئاویکه زۆر له وه پونتر و زولآلتر و پیگه یه نه رتره که
هه موو دره ختیگ شایسته ی ئەوه ی هه بییت لیی بخواته وه، دره ختی
وا هه یه به خواردنه وه ی ته نها دلۆپیک له م ئاوه گه لا کانی
سه ره نوئی سه وز ده بنه وه و یه ک پارچه ده بنه سیبه ری مو حیببه ت،
به لام دره ختی واش هه یه نه ک یه ک دلۆپ، به لکو ئەگەر چوار وه رزه
له م ئاوه ی بده یتی هه ر زه و هه ر زه، بۆیه وه ها دره ختیگ
شایه نی ئەوه ی نییه له م ئاوه بخوات.

ئافرهت ئەو ئاوهیه ئەگەر ویستت شارستانییه تیک له گهشهی
 پوچی بوهستی نیت یاخود ئەگەر ویستت پوچی هەر مروۆتیک
 دهریکهیت له جهستهیدا، یان ئەگەر ویستت هەر پیغه مبهریک له
 پیغه مبهربوون بخهیت ئەوا ئەم ئاوهی ئی بگرهوه و لهم ئاوه بی
 بهشیکه، بهئێ ئافرهت ئەو ئاوهیه نایه لیت پینووسه کهی من وشک
 بیتهوه" (.

ئیدی ئەم نامانه به تهواوی سهرقالیان کردم، ئەو شهوهی
 نامهی دووهم، تهنانهت نهمتوانی له سێ لاپه ره زیاتر کتیب
 بخوینمهوه، هه موو خهیا ل و بیرم لای ئەوه بوو نووسه ری ئەم
 نامانه کیه؟ بوچی لهم ژوورهدا داده نریت؟ مه بهست چیه له
 باسکردنی ئافرهت له نامه کاندای؟

ئه مشه و کۆتا شهوم بوو له نۆره کهی خووم بو پاسه وانی
 مه خزنه که واته سبهی شهو نۆره ی کاک حاجی بوو، به لام
 له بهرئه وهی نه وه ک سبهی شهو نامهی تر لیره دابنریت بویه به کاک
 حاجیم وت سبهی شهویش تۆ مهیه من خووم له مه خزهن دهیم،
 به لام سبهی شهو که هاتمه وه هیچ نامهیه ک بوونی نه بوو، به خووم
 دهوت له وانهیه ته نها له و شه وانه دا دابنریت که نۆره ی پاسه وانی
 خوومه. بو به یانیه کهی مه خزهنم جیهیشت و چوومه وه ماله وه،
 دواتر پیش عه سر له مال هاتمه دهره وه به نییه تی سه ردانی کردنی

شکار عومەر

مامۆستا ئەکرەم، چۆمە مال مامۆستا ئەکرەم لە دواى سەلام و ئەحوال پرسینى یەکتەر، نەختیک دانیشتن مال مامۆستا زۆر بێدەنگ و کپ بوو، پرسیارم لە مامۆستا کرد:

_ ئەى دادە باخان لە کوێیە؟

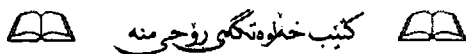
+ شەھرام گیان دکتۆر ئاگادارى کردوو لەم چەند پۆژەدا مندالی دەبیّت، بۆیە ئەویش چوووەتە مال دایکى و ئەم چەند پۆژە لەوى دەمیّنیتەو.

_ دەى خیری تیاى، سوپاس بۆ خودا که دایکى دادە باخان لە نەخۆشیەکەى خۆیشى چاک بوووەتەرە و دەتوانیت لەم کاتى مندالبوونەى دادە باخندا چاودیرى دادە باخان و مندالەکەتان بکات.

+ سوپاس بۆ خودا، بەلام شەھرام گیان دوعای خیرمان بۆ بکە چونکە باخان زۆر ناساغ و ماندوو بە هوى دووگیانییەکەیهو.

پاش کەمیک دانیشتن مامۆستا کتیبیکى هەلگرت، وتى:

+ شەھرام گیان ئەمە گوڤاریکى ئەدەبییە دوینى ئەم ژمارەیهى بلابووێه، بابەتەکانى ئەمجاریان باسى عیشقە، پێشتر داویان لە منیش کرد بابەتیکیان بۆ بنووسم ئەوەتا بابەتەکیان دابەزاندوو. گوڤارەکەم لە مامۆستا وەرگرت و دەستمکرد بە خویندنهوى بابەتەکەى مامۆستا لە نیوهى بابەتەکەدا مامۆستا

نووسیبووێ و هه‌کو شاعیر ده‌لیت:

ئه‌ی و یصاڵت، نووری پێگه‌ی که‌مائی پۆح و ئیمان
 ئه‌ی فیراقت، من به‌ جارێ کافرو ماله‌ و یران
 ئه‌ی و یصاڵت، ئه‌حیای مه‌ماتسی پۆح و دل
 ئه‌ی فیراقت، ته‌شریفی پۆح بو ژیر گل
 ئه‌ی و یصاڵت، لوقمانی نه‌فسی ئه‌مماره
 ئه‌ی فیراقت، لوقمان، خویشی ده‌رده‌داره
 ئه‌ی و یصاڵت، به‌ مه‌نصور عه‌تای "انا الحق"
 ئه‌ی فیراقت، مه‌جنون و به‌ردی په‌ق و ته‌ق

که‌ ئه‌م شیعهره‌م خوینده‌وه له‌ خویشیدا نه‌مه‌دزانی چی بکه‌م،
 بۆیه‌ یه‌کسه‌ر ته‌ماشای په‌راویزی بابه‌ته‌که‌ی مامۆستا کرد به‌
 مه‌به‌ستی بینینی ناوی شاعیری خاوه‌نی ئه‌م شیعهره‌ که‌ مامۆستا
 نووسیبووێ، به‌لام مامۆستا له‌ په‌راویزدا نووسیبووێ "به‌داخه‌وه
 من نازانم ئه‌م شیعهره‌ هی چ شاعیریکه‌، به‌لام چه‌ند پوژیک به‌ر له
 ئیستا تیانووسیکی شیعهریم به‌ده‌ست گه‌یشته‌ له‌ لایه‌ن
 ناسراویکه‌وه که‌ ئه‌ویش تیانووسه‌که‌ی دۆزیبوویه‌وه، له‌ ناو ئه‌و
 تیانووسه‌دا ئه‌م شیعهره‌ و چه‌ندین شیعهری دیکه‌ی هاوشیوه‌ی ئه‌مه
 تۆمارکراوه‌".

که‌ ئه‌م په‌راویزه‌م خوینده‌وه یه‌کسه‌ر وتم:

شکارعومەر

_ مامۆستا گیان کوانی، له کوێیه دهفتهری شیعرهکه م؟

+ شههرام گیان دهفتهری شیعرى چى؟

_ ئەو دهفتهرهى كه دۆزیوتهوه.

+ شههرام گیان من دهفتهرم نه دۆزیوتهوه، تۆ كه مێك هیور

بهروه و له سهرخۆبه با له یهك تیبهگهین.

_ مامۆستا گیان به دهست خۆم نییه ناتوانم لهوه ئارامتر بم،

مه بهستم ئەو دهفتهرهیه كه شیعریکت ئی دهرکردوه و له بابتهی

ناو گوڤارهکه دا نووسیوته.

مامۆستا ههستا دهفتهرهکهی له ناو تاکی کتیبخانهکه دا

دهرکرد و هیناى کردیهوه و وتی:

+ شههرام گیان ئەم دهفتهره دهلییت؟

_ بهلی مامۆستا گیان، تۆ ئەم دهفتهرهت له کوێ بوو؟

+ بۆچی شههرام گیان ئەم دهفتهره هی کییه؟

_ مامۆستا گیان ئەمه دهفتهرهکهی منه، نازانیت چه نیک به

دوایدا گه رام.

+ شههرام گیان من زیاتر مه بهستم شیعرهکانییهتی، ئەمانه

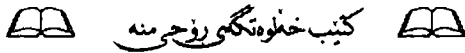
شیعرى کین؟ خۆت دوزانیت من خوینهریکى ورد و بهردهوامی

شیعر و ئەدهبیاتم، بهلام تانیستا شیعرهکانی ناو ئەم دهفتهره م

له ژیر ناوی هیچ شاعیریکدا نه خویندوه و تهوه تهنا له دهفتهره دا

ئەم شیعرانه م بینيون.

_ مامۆستا گیان ئەم شیعرانه هی خۆم، بهلام تۆ پیم بلی چۆن

ئەم دەفتەرەت دۆزبیهو؟ دواتر منیش داستانی نووسینی
شیعەرەکانت بۆ دەگێرمەو.

+ شەھرام گیان تۆ لە کوی دەفتەرەکەت ئی ون بوو؟

_ مامۆستا گیان ھەر لەو شوینەئە شیعەرەکانم تیا نووسی.

+ کاکە شەھرام کەواتە ئەم شیعەرەت لەو کێوئە نزیك

ئەشکەوتەکەئە ئاواپی نووسیو؟

_ مامۆستا گیان لە کێوئە نا، بەلکو ریک لە ناو ئەشکەوتەکەدا

ئەم شیعەرەنەم نووسی، بەلام چۆن ئەم دەفتەرە گەیشتە دەستی تۆ؟

+ شەھرام گیان چەند پۆژیک بەر لە نووسینی ئەو بابەتەئە کە

بۆ ئەم گوڤارە ئەدەبببببب نووسیو بە سەردانیکی دوو شەوی

لەگەل باخان چووین بۆ لادیكە، شەوی دووھم لە مال کاک دانا

ماینەو جا دوائە ئەوئە لە نوێژئە خەوتنان لە مزگەوتەو

گەراينەو بۆ مالهو کەمیک دانیشتین پاشان کاک دانا وتی

مامۆستا گیان ماوئەئە بەر لە ئیستا حەمەشوانی برام لەو شاخە

کاتیك خەریکی شوانی بوو پۆژیکیان دەفتەریکی دۆزبببببب و

ھینایەو بۆ مالهو منیش لەو پۆژەو ھەلمگرتوو و نیازم وابوو

ئەگەر تۆ بببببب نیشانتی بدم، بۆئە با بپۆم لە ژورەکەئە ئەوئە

بببببب تۆش تەماشای بکە بزائە چببببب، کاتیك دەفتەرەکەئە ھیناو

لیی ورد بوومەو بببببب ئەم شیعەرەئە ئیدا نووسراو ئیتر لەسەر

ئیزنی کاک دانا لیم وەرگرت و بەمشببببب لای خۆم گلم داوئەو.

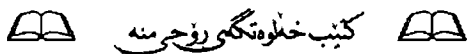
_ ئای خوائە شوکرت، ھەمیشە سوپاس، من مەمنونی تۆ و

شکار عومەر

کاک دانا و له ئیوهش زیاتر مه منونی کاکه حه مه شوام.

+ ئەهی داستانی نووسینی شیعرهکان چی بوو شه هرام گیان؟

— مامۆستا سێ سال پێش ئیستا شه ویکیان له کاتی نوێژی بهیانیدا که چوومه سوچه به دهر له خویندنی زیکرهکانی ناو سوچه به بئ ویستی خۆم کۆمه لیک زیکر و ویردی زۆر جیاواز و تایبتهت به زارمدا دههاتن! هه رچهند ده مویست نه یان لیم و له سوچه هه ستمه وه، به لام نه ده متوانی بیدهنگ بم و نه ده شمتوانی له سوچه که هه ستمه وه، ئیدی پاش ئەم نوێزه درێژخایه نه گۆرانیکی پۆچی و ناوهکی سهیر به سهر منداهات، بۆ ماوهی چهند رۆژیک له ده ور به رم بیئاگا بووم، تا ئەوهی خۆم پینه گیرا و به ناوی سهردانکردنی براده ریکم له ماله وه هاتمه ده ره وه و، خۆیشم نه مزانی و بیرم نایهت چون گه یشتمه ئەو ئەشکه وته، له کونجیکی ئەشکه وته که ئەم ده فته ره و پینوو سیك دانرابوون ئیتر به شی سه ره تایی ئەم شیعرانه ی ناو ئەم ده فته ره ئەو کاته تۆمار کران، خۆیشم باوه ر ناکه م خۆم نووسی بیتمن، که گه پامه وه بۆ ماله وه ده فته ره که م له گه ل خۆم برده وه، ئیدی بۆ ماوه ی دوو سال یان دوو سال و شتیکی ش زیاتر چهند جاریک سهردانی ئەو ئەشکه وته م کرد و له و سهردانانه دا ئەم شیعرانه تۆمار کران، به لام له م چهند مانگه ی دوایدا هه ستم ده کرد ئەو گۆرانه پۆحیه ی پێشتر به سه رمدا هات به ئەندازه ی خۆی به قه در و قیمه ته وه بۆی نا پروانم وه به رێژه یه کی زۆریش خۆم به هۆکار و خولقینه ری ئەو گۆرانه

دهزانی واته جوړیک له کبیر بهرۆکی پڅو گرتبووم، بویه دواينجار که هاتمە ئەشکه‌وته‌که دهفته‌ره‌که‌م ئی ون بوویو دیار ئەما، به‌دهر له ونبوونی دهفته‌ره‌که‌ش کاریگه‌ری گۆرانه پڅو‌حیه‌که‌شم به ته‌واوی له‌سه‌ر لاچوو، ئیدی له‌و کاته‌وه تا ئەم دوايیه که له‌گه‌ل تۆدا ئاشنایه‌تیم په‌یدا کرد به ته‌واوی له‌ چيژ و له‌زه‌تی پڅو ئه‌م ژيانه‌ دابرا بووم، به‌لام ئەمه به ئاگادارکردنه‌وه‌یه‌کی خوايي ده‌زانم، خوی گه‌وره‌ وا بو جاريکی تر لوتف و به‌خشنده‌یی خوی له‌گه‌ل نواندم و دهفته‌ره‌که‌ی پيیه‌خشیمه‌وه، به‌لکو ئەم پيیه‌خشینه‌وه‌ی دهفته‌ره‌ ئاماده‌کارییه‌ک بيټ بو ئەوه‌ی جاريکی دیکه‌ گۆرانه‌ پڅو‌حیه‌که‌یشم به‌سه‌ردا بيته‌وه.

+ که‌واته‌ شه‌هرام گیان شاعیریشی، به‌لام لای ئیمه‌ وا خۆت نیشان نه‌داوه.

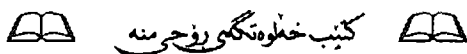
_ باوه‌ر بکه‌ مامۆستا ئە‌که‌رم هه‌رگیز ناتوانم به‌ خۆم بليم شاعیر، چونکه‌ له‌ دواي دابرا‌نم له‌و گۆرانه‌ پڅو‌حیه‌ی باس‌م‌کرد ئیدی نه‌متوانیوه‌ ته‌نانه‌ت یه‌ک دي‌ریش بنووسم، بویه هه‌رچی هه‌بوو هه‌مووی هی ئەو ماوه‌یه‌ بوو که ئەو گۆرانه‌ پڅو‌حیه‌ پوویدا.

+ ده‌ی شاعیربوونیش هه‌ر ئە‌وه‌یه‌ که تۆ ده‌يلییت "گۆرانی پڅو‌حی و ناوه‌کی" واته‌ شاعیربوون بریتی نییه‌ له‌ کردنی قسه‌ی زل، بریتی نییه‌ له‌ کۆتایی پيیه‌نانی دوو دي‌ر یاخود دوو نیوه‌ دي‌ر به‌ هه‌مان پيیت و هه‌مان وشه‌، یه‌که‌م هه‌نگاوی سه‌فه‌ری

شکار عومەر

شاعیر بوونی هه رکه سیك ئەگەر له پوچی ئەو کەسه وه دەست پئی
نەکات ئیدی ئەوهی دەینوو سینت شاعر نییه، چونکه شاعر وهک
موسیکا و عیبادەت ناوه کیترین و پوچیترین بهر هه می مروقه.

شاعیر ئەو کەسه یه بهرله وهی پینوو سه کهی بگریت به
دەستییه وه دلنیا یه له وهی که مانایه کی لایه هه موان دەر هه قه تی
حالی بوونی نایه ن، بویه من زور زور به لامه وه سهیره بهو دیره ی
هه موو کهس لپی تیده گات پئی ده لین شاعر و به شاعر له قه له می
ده دن، چونکه شاعریش وه کو ته وه ریکی مه زنی ناو کایه ی ئەده ب
" زور جار هه موو ئەده بیش ده گه ریته وه بو شاعر یاخود ئەگەر
کایه ی ئەده ب شاعری ئی بکه یته دەر وه هه تیو ده که ویت"
کاره که ی بریتیه له ده ستکار یکردنی واقع، یاخود کاری شاعر
بریتیه له نیشاندانی ئەو وینه یه ی له واقعدا بوونی نییه یان
ده توانین بلین شاعر ئەگەر وینه یه کی ناو واقعیش نیشان بدات
هه رگیز بهو شیوه ساده و پروکه شه نیشانی نادات که خوی
بوونی هه یه، ئەگەر ئەمه کاری شاعر بیته ئیتر چون چاویک توانای
تیگه یشتنی له شاعر هه یه که ناتوانیت وینه کان به جو ریکی دیکه
ببینیت، جا لیروه یه ئەهلی شاعر و مانا به ئەزمون به وه
گه یشتون که بو ئەوهی مروقیک بیته ئەهلی شاعر ببیته ئەهلی
مانا نابیت چاوه پوانی ئەوه بکات وینه شاعریه کانی شاعیر
بگوپین و ساده ببه وه تا کو ئەم لییان تیبا گات و له واتا که ی حالی
ببیت، نه خیر به مجوره نییه، به لکو ده بیته ئەم کەسه ده ست بکات

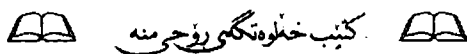
به گۆرآنکاری له بینینهکانی خۆیدا، دهبیئت دید و بینینهکانی خۆی پاك بکاتهوه، بۆئوهوی چی وینه ههیه بیبینیئت، ئەم گۆرآنکاری و پاککردنهوهیه به تهواوی بابهتیکی پۆحیییه، واته چهند وینهیهکی بچوک پۆحی مرۆفیان داگیر کردووه، بهلام ئەهلی شاعر و ئەهلی مانا ئەو کەسهیه که ئەم وینه بچوکانه له پۆحی خۆی فری دەداته دهرهوه و به نووری وینه مهزنهکه پۆحی خۆی پر له نوور دهکات، نووریش له رووناکی زیاتر تاریکی پۆشن دهکاتهوه بۆیه ئەوهیش که خودا باسی لێوه دهکات نووره نهک رووناکی، جا بهشیک له شاعرهکان به تایبەت شاعرە کلاسیکیهکان پێویستیان بهم نووره ههیه بۆئوهوی وینهکانیان ببینن و له ماناکانیان حالی ببین، ئەگه رنا بهشیکی دیکه له شاعرەکان بۆ لیحالیبوونیان نهک نوور پێویستمان به رووناکیش نییه چونکه خۆیان له تاریکییدا نووسراون یاخود جوانتره بلین بۆ کویرهکان نووسراون.

ههروهها ئەگەر هاتوو ئەم گۆرآنکارییه پۆحیهمان فرامۆش کرد و تهمای ئەوهمان ههبوو وینه شاعریهکانی شاعیر گۆرانیان بهسهردا بیئت ئەوا ئەمجارهیان نهک نزیك، بهلكو زیاتر له مانا دوور دهکهوینهوه، چونکه وینه شاعریهکانی شاعیر ئەگەر گۆرانیشیان بهسهردا بیئت ئەوا قولتر دهنهوه. دهبیئت ئەوهش له یاد نهکهین لای شاعیر حهقیقهت ئەو درهختهیه به ئاوێك ئاو دهریئت که ئەو ئاوه بریتییه له "جوانی" تهنانەت شاعیر نامادهیه له پیناوی

کھ شکار عمر

جوانیدا له حقیقت لابات، ئەویش که وتمان "شاعر دەستکاری واقع دەکات و زۆرجار دژی واقعیش دیتەوه" ئەمە له پیناوی حقیقتدا نییه، بەلکو له پیناوی جوانیدایه، بۆیه بهر دهقه دهتوانین بڵین شاعر که له جوانی خالی نییه، هەر ئەم خالەشه وایکردوو ئەگەر له بری میژوونوسهکان شاعیرهکان میژوو بگێرنهوه جا با ئەو میژوو بهاسی "له داردانی مەنصوری ههلاج" بێت یاخود باسی "خۆشارینهوهی پیغمبەر و ئەبویه کری صدیق له نیوان دوو بهرددا" بێت هەر جوان و پر چێژه چونکه شاعیر وینهکهی کیشاوه، جا شاعر بههوی ئەم جوانییهوهیهتی مروۆ ناسک دهکاتهوه، بۆیه ئەگەر شاعیریک به زۆرینهی پێوههکان جوان بێت، بهلام نووسهههکهی زبر بێت من ناتوانم به شاعر ناوی ببهم.

پیشتر وتم یهکهم ههنگاوی سهفهری شاعیر دهبیئت له پوچی خۆیهوه بێت هەر بۆیه پێوهری شاعیربوون ئەو بهیتانه نین له کتیبیکدا به ناوی دیوانهوه تۆمار دهکرین، بهلکو پوچی شاعیر مۆر و سهنهده بو شاعیربوون یاخود شاعیرهبوون، دهزانیت چ پوچیکی مهزن و شاعیرانهی ههیه ئەو کهسهی پهشیمانە له کوشتنی چۆلهکهکانی سهردهمی مندالی، یاخود ئەو کهسهی به ههموو وجودی هاواری پهشیمانی دهکات لهوهی به مندالی دهستی دهگهیانده هیلانهی بالندهکان و دهیشیواندن! بۆیه بو ناسکبوونهوه و گهورهبوونی پوچ ئەو سیهههه له جوانی شاعیردا

ههیه که متر نییه له سیحری ناو موسیقا و عیبادت "ئهسلهن دهگونجیت موسیقا و عیبادت شیعیان تیدا نه بیئت، بهلام هه رگیز شیعر خالی نییه له موسیقا و عیبادت" تهنا ته جار ی وا ههیه ده بینیت که سیک چه ند ساله خه ریکی خویندنه وهی قورنانه که چی ئه وهندهی ئه و که سه ناسک نییه که دیوانی شاعیره مه زنه کان ده خوینیتته وه "هه لیهت هه وکاری ئه مه تینه گه یشتنه له قورنانه و عیبادت" به در له مه، ئه گهر هه موو میژوو ته ی بکهیت روهانییه کی مه زن نادوزیتته وه له شیعر دور بیئت تهنا ته وهی که پیغه مبه ر (د.خ) بو خویندنی بانگ بیلال ده ستنیشان ده کات ئه مه به شیکی له بهر ده نگه خوشه که ی بیلاله که ئه مه په یوه ندی روهی پیغه مبه رمان پی ده لیت له گه ل موسیقادا، یا خود عیبادته ی نیوه شه و و پرسیارکردنی حالی تهیره که له منداله که و چه نه ها شتی دیکه ئه مانه هه موویان ده رخه ری نزیک ی روهی پیغه مبه رن له جوانی و شیعر.

_ ماموستا تو ئه مشه و به ته مای چیت؟ هیچ ئیشیکی گرنگت ههیه؟

+ بوچی شه هرام گیان؟

_ راستیییه که ی ئه گهر ئیشت نییه منیش ئه مشه و نوره ی پاسه وانی کردنی مه خزنه که م نییه، بویه چه ز ده که م لی ره پیکه وه بمینینه وه و هه ندیک باسی شیعرم بو بکهیت.

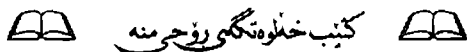
+ شه هرام گیان دوا ی عه سر مه وعیدی کم ههیه له گه ل

شکارعومەر

برادەریکمدا، ئەگەر حەز دەکەیت ئەوا پێکەوه دەچین بۆ لای ئەو برادەرم، هەر کە ئیشتەکەمان تەواو بوو دەگەرپێینهوه و شەو بۆ خۆمان لیڤە دەیین.

— زۆر باشە مامۆستا گیان، بەلام تا تۆ دەچیت بۆ لای ئەو برادەرت و دەگەرپێیتەوه منیش سەرێک دەدەم لە ناوبازار و چەند کتێبێکم پێویستە ئەگەر دەستمکەویت دەیکرم، منیش دواتر دەگەرپێمەوه بۆ ئێره.

ئەوهبوو چەند خولەکیک پێش بانگی ئیوارە گەرامەوه و راستەوخۆ چووم بۆ مزگەوتەکەى نزیک مالى مامۆستا بۆ کردنى نوێژى ئیوارە کە چوومه ناو مزگەوتەکە بىنیم مامۆستا ئەکرەمیش خەریکی دەستنوێژەلگرتنە، سەلامان لە یەکتەری کرد و بەخیرهاتنەوهی یەکتەمان کرد، دواى نوێژ گەراينەوه بۆ مالى مامۆستا ئەکرەم من کیلویەك تری پەشەم کەریبوو بەو نییەتەى ئیوارە بیخۆین، مامۆستاش وتى شەھرام گیان نازانم تۆ حەزت لییەتى یان نا، بەلام پێش ئەوهی بىم بۆ مزگەوت خورما و پۆنیکم ئامادە کرد بۆئەوهی بیخۆین، ئیتر ئەوهبوو هەردووکمان بە حەزێکی زۆرەوه دانیشتین خورما و پۆنەکەمان خوارد و دواتریش چامان خواردەوه و پاش کەمیکی دیکە چووین لە مزگەوت نوێژى خەوتنانمان کرد و گەراينەوه بۆ ماله‌وه، ئیتر دانیشتین، من چەند شیعەریکی ناو دەفتەرەکەم خویندەوه، مامۆستاش پاش کەمیك وتی:

+ شه هرام گیان بۆ باسی شیعر له کوپوه دەست پئی بکهین؟
 _ مامۆستا شیعر به واتا راسته قینه کهی بریتیه له چی؟ یا خود کام دهقه شایه نی ئەوهی ههیه پئی بوتريت شیعر؟

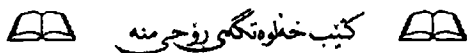
+ کاکه شه هرام، هاتنه دنیاى مندالیک ئەو کاته پروو دەدات دایک و باوکیک بوونیان هه بیئت، به لām ئەمهش بهو مانایه نییه و ابزانین هه بوونی دایک و باوک واته هاتنه دنیاى مندالیک، چونکه زۆر جار دایک و باوکیش بوونیان ههیه، به لām نابینین مندالیک له دایک بیئت وه هه ندیک جار به بیئ بوونی باوکیش مندال دیته دنیاوه واته "جاری وا هه بووه باوکیش بوونی نه بووه، به لām مندال له دایکبووه" که ئەمه یان ئاسایی نییه و موعجیزهیه وهک "له دایکبوونی حه زه تی عیسا" به لām له هه ر حالیکدا بۆ له دایکبوونی مندالیک ده بیئت دایکیک بوونی هه بیئت، جا ئەم بابته له ئەده بیشدا بوونی ههیه به تاییهت له شیعردا، واته بۆ له دایکبوونی دهقیکی شیعرى ده بیئت دایک و باوکیک بوونیان هه بیئت که دایک و باوک له شیعردا بریتیه له "ناوه پۆک" و "پوخسار" ناوه پۆک دایکه و پوخساریش باوک، ده بیئت ناوه پۆک و پوخسار کرداری جووتبوون ئەنجام بدهن بۆ ئەوهی شیعریک له دایک بیئت، خو ئەگه ر به بیئ هه بوونی باوک و پوخسار به ره مه میکی ئەده بی یا خود دهقیکی شیعرى له دایکبوو ئەمه به تهنه بریتی نییه له له دایکبوونی به ره مه میکی ئەده بی یا خود دهقیکی شیعرى و بهس، به لکو ئەمه موعجیزهیه کیشه پرویداوه. له لایه کی دیکه وه شیعر

شکار عومەر

بریتی نییه له نووسینی وشه‌ی ئالۆز و شتی نامۆ، به‌لکو به پیچەوانه‌وه شیعر له ریگه‌ی هه‌مان وشه‌ سادە‌کانه‌وه وینە‌ی گه‌وره و نامۆ خەلق دەکات.

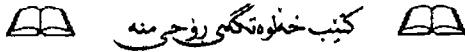
هه‌روه‌ها ئە‌گەر ئە‌وه‌مان قبول بی‌ت که پیناسه‌ی شیعر بریتیه له‌ و ئاخاوتنه‌ی که کیش و سه‌روای هه‌یه ئە‌وا قبولی ئە‌وه‌مان کردوه هه‌رشتیک کیش و سه‌روای هه‌بوو ئیدی ئە‌وه شیعره‌! که ئە‌مه شتیکی زۆر ناعه‌قلانی و نالۆژیکیه، هه‌لبه‌ته راسته که شیعرێ چێزبه‌خش و جوان نابیت که موکورتی هه‌بی‌ت له پووی کیش و سه‌رواوه، به‌لام ئە‌مه ناکاته ئە‌وه‌ی هه‌رشتیک کیش و سه‌روای نه‌بوو ئیدی ئە‌وه شیعر نییه. هه‌روه‌ها مه‌رج نییه شیعر په‌یره‌وی ریزمان بکات، چونکه شاعیر بۆ نووسینی ده‌قیک چه‌ند وشه‌یه‌ک به‌کار دینیت، بۆ نمونه وشه‌کانی "به‌رد، دار، یار، شیت، ... هتد" به‌لام شاعیر له به‌کاره‌ینانی وشه‌کاندا ئە‌رک و سیفه‌تی وشه‌کان ده‌گۆریت که ئە‌م گۆرینه زیاتر لادانه له ناوه‌پۆکدا، جا زۆر وه‌خت شاعیر بۆ گه‌یاندنی ئە‌و لادانه‌ی که له ناوه‌پۆکدا ئە‌نجامیداوه پێویستی به‌ لادانه له پوخساریشدا که ئە‌مه‌ش ئاساییه چونکه ئە‌رکی شاعیر بریتی نییه له پاراستنی رێسا ریزمانیه‌کان.

_ مامۆستا ئە‌گەر شیعر ئە‌مه بی‌ت که باست کرد، که‌واته شیعر چی بۆ مروۆ ده‌کات؟ یان شیعر چی به‌ مروۆ ده‌به‌خشیت؟
+ شه‌هرام گیان، ئە‌وه‌ی شیعر بۆ مروۆی ده‌کات مه‌گه‌ر مۆسیقا

و عیبادهت بتوانن بۆ مرفی ئەنجام بدهن، شیعەر مهزنترین توانای ههیه له نیشاندانی ئەو شتانهدا که نابینرین، زهوی لهو جییهدا به قیমেتر و قهراویتره که شیعری لێیه چونکه له ههرشوینیکی ئەم زهویهدا شیعەر بوونی ههبت ئیتر لهو شوینه زهوی به ئاسمان بارگای دهبت، ئەمه ههر بۆ شوین بهمجۆره نییه، بهلکو له پوی زهمنیشهوه ههر وایه بۆیه ئەو زهمن و سهردهمه ی شیعەر کهتر بووه "که مهبهستم له چوینی شیعره نهک چندیتی" ئەوا جوانی کهتر بووه یاخود ئەگەر راستتر بلین له زهمنی کهمی شیعردا مروقهکانیش کهتر چاویان بۆ ئاسمان ههلهپروه. شیعەر نایابترین کار بۆ مروقه دهکات ئەویش به فریشتهکردنی مروقه له قالبی مروقدا، بۆیه ئەگەر سهرزهوی شیعری ئی بپریت ئیتر ترسناکترین پروداو ئەگهری پرودانی زۆر مومکین و ئاساییه واته "دووری و خالیبون له شیعەر گهورهترین هوکاری پرودانی جهنگه سیاسیهکانیشه" جا لیرهوهیه که سهیرترین شت ئەوهیه سیاسییهک شاعیر بیت.

بهدهر لهوهیش که له سهروهه ئاماژهمان بۆ کرد، ئەگەر به قوولی له سهده زیپین و پرشنگدارهکانی پۆژهلاتیش بروانین دهبینین به ئەندازهی بوونی شاعیره راستهقینهکان پۆژهلات جوانی و پهسهنایهتی و سهربهززی بۆ خۆی تۆمار کردوه، تهناهت له ناو گشت نهتهوه موسولمانهکانیشدا له پوی دینییهوه ئەو سهدهیه دینیتر و پۆحانیتر و جوانتر و قبولکراوتر

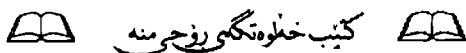

ههه خوینه ریش چیژ له خویندنه وهی شیعر دهبات ته نانهت ئەگەر
 تهنه له پرووی چیژه وه له شیعر پروانین ئەوا من وای ده بینم که
 "جیهانی شیعر به دیلی ئەگه ری نه بوونی بهه شته"، به لام خو
 ئەگەر وابزانین ته وای مه بهستی نووسینی شیعر بریتیه له چیژ و
 بهس ئەوه بهه ئە له مه بهستی نووسینی شیعر حالی بووین،
 چونکه چهن دین شاعیرمان هیه به تایبته کلاسیکیه کان له ناو
 دهقه شیعریه کانیاندا ده رده که ویت که ئەگەر شاعیر نه بوونایه ئەوا
 بیگومان بیراریک یاخود فهیله سوفیک ده بوون، به لام زالبوونی
 چیژی شیعر و زمانی ئەدهبی له نووسینیاندا وای کردوه شاعیر
 بن ههروهک چون کۆمه لیک بیرار و فهیله سوفمان هیه بههوی
 زالبوونی زمانی فیکره وه له نووسینیاندا بوونه ته فهیله سوف و
 نه بوونه ته شاعیر، به کورتی شیعر به تهنیا بریتی نییه له چیژ،
 به لکو شیعر په یامی فیکری و فهلسه فیشی له خویدا هه لگرتوه،
 هه ر بویه زۆرن ئەو شیعرانه ی که به تهنیا لیکۆلهره ئەده بیه کان
 ده رده قه تیان نایه ن له لیکۆلینه وه دا، به لکو بو لیکۆلینه وه یان
 پیویستمان به لیکۆلهریکی فهلسه فیش هیه، بویه شاعیر ده بیته
 له وه عاقلتر بیت که ته وای مه بهستی له نووسینی شیعر دا بریتی
 بیت له چیژ.

له لایه کی دیکه وه ده توانین ئەوهش بلین په یوه ندی نیوان
 "شیعرو فهلسه فه" یان "ئه ده ب و فیکر" یاخود "شیعرو مه عریفه"
 له ویوه ده ست پیده کات که هه چ شاعیریکی دنیا نییه ئەهلی
 مه عریفه و فیکر و فهلسه فه نه بیت، بویه هه ر ئەوهی که شاعیریک

شکار عومەر

ئەھلی ئەم کایانە "فیکرو مەعریفە" نەبیت باشتەین دەلایلێکە بۆ ئەوەی ئێمە نازناوی شاعیری ئی بسینینەو، بەلام بەدواداچوونی ئەم کایانەش بە تەنیا نابیته دەلیل بۆ شاعیربوون. تا چەند سەرچاوە مەعریفی و فیکریەکانی شاعیر قوڵتر و پرتەربن ئەوا شیعیری ئێوەندە پەرمز نامیز دەبیت، کە ھەرگیز ناکریت و نەگونجاوە شیعەر لە پەرمز خالی بیت. پەیوەندی نیوان شیعەر و مەعریفە شاعیر پەیوەندییەکی تەواو راستەوانیە و بە تەنیا بەھەری شاعیر بەس نییە بۆ ئەوەی شیعەر بوونی ھەبیت ھەرچەندە چەندین شیعەر ھەیە بە تەنیا لە دایکبووی بەھەرن، بەلام ئەم جۆرە شیعەرە جگە لە سەراپیک ھیچی تر نییە، ئەو شیعەرانیەش کە جاویدان و ھەمیشە زیندوون خاوەنەکانیان بە تەنیا شاعیربوونەکیانەو ھەبیت یەکیکیشە لە دیارترین پۆشنیر و مەعریفەخوازی سەردەمەکی خۆی، بەلام ئەوەی مەعریفە شاعیریک لە مەعریفە بیریار و فەیلەسوفیک جیا دەکاتەو ھەبیتە لە مامەلەیان لەگەڵ مەعریفەکەدا، شاعیر چ لە ھەرگرتنی مەعریفەدا و چ لە ئیزافەکردنی مەعریفەدا کار لەسەر "جوانی" دەکات، بەلام بیریاریک لە ھەردوو حالەتەکەدا "وھەرگرتن و ئیزافەکردن" کاری بە حەقیقەتی مەعریفە ھەیە نەک شتی تر، ئیشکردنی شاعیریش لەسەر جوانی لەبەرئەوەیە کە دەکریت ھەموو شتەکانی دیکە جگە لە جوانی لە شیعەر بسەننەو ھەبیتە کەچی ئەو نووسراوە ھەر بە شیعەر ناوی بمینیتەو، بەلام مومکین نییە جوانی لە شیعەر بسەننەو ھەبیتە شیعیریش بمینیتەو، تەنانەت

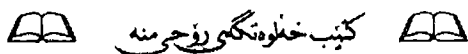
ته‌واوی چێژی شیعریش وه‌ستاوه له‌سه‌ر بوونی جوانی له شیعردا.

کاکه شه‌ه‌رام شتیك كه زۆر به‌لای منه‌وه سه‌یره‌و جیی سه‌رسوپ‌مانه ئه‌وه‌یه زۆریك هه‌ن شیعر و فیکر یاخود ئه‌ده‌ب و فه‌لسه‌فه به‌ دژی یه‌ك له‌ قه‌له‌م ده‌ده‌ن، به‌لام له‌ راستیدا ئه‌م دوو کایه "شیعر و فیکر" نه‌ك دژی یه‌ك ناوه‌ستنه‌وه، به‌لكو زۆر جار ئه‌ده‌ب به‌ گشتی و له‌ ناو ئه‌ده‌بیشدا شیعر به‌ تایبه‌تی ئه‌و حه‌قیقه‌ته‌یه‌ كه فیکر و فه‌لسه‌فه عه‌وداڵیه‌تی هه‌روه‌ك چۆن له‌ ناو فه‌لسه‌فه‌دا به‌ تایبه‌ت ئه‌و فه‌لسه‌فانه‌ی كه کایه‌یه‌کی پ‌و‌ح‌ین و په‌هه‌ندیکی پ‌و‌ح‌ییان هه‌یه حه‌قیقه‌تیکی ئه‌وه‌نده جوان بوونی هه‌یه كه بریتیه له‌ هه‌مان ئه‌و جوانیه‌ی له‌ شیعردا بوونی هه‌یه، بۆیه ناتوانین به‌ شیوه‌یه‌کی کوللی و په‌ها شیعر له‌ به‌ره‌یه‌ك حساب بکه‌ین و فیکریش له‌ به‌ره‌یه‌کی دی وه‌ ئه‌م دوو به‌ره‌یه‌ش به‌ دژی یه‌ك له‌ قه‌له‌میان بده‌ین، به‌لام ده‌توانین بڵین له‌و جییه‌دا كه حه‌قیقه‌ته‌کانی ناو کایه فه‌لسه‌فیه‌کان جوانن وه‌ له‌و جییه‌شدا كه جوانیه‌کانی شیعر بریتین له‌ حه‌قیقه‌تیکی مه‌زن ئه‌وا شیعر و فیکر "ئه‌ده‌ب و فه‌لسه‌فه" به‌ ته‌واوی لێك ئالۆن. ته‌نانه‌ت شاعیر ده‌بیئت فیکر و خه‌یالی ئه‌وه‌نده مه‌زن بیئت ترسی ئه‌وه‌ی بۆ دروست ببیئت بتوانیئت ئه‌م خه‌یاله مه‌زنه به‌ شیعر تۆمار بکات، به‌لام له‌ هه‌مان کاتدا ده‌بیئت ئه‌وه‌نده‌یش شاعیر بیئت بتوانیئت گه‌وره‌ترین خه‌یال و قولترین فیکر و مه‌عریفه به‌ شیعر تۆمار بکات، بۆیه هه‌ر مه‌عریفه‌یه‌ك تا ئه‌و ساته‌ی له‌ ده‌ره‌وه‌ی شیعره

شکار عومەر

ئاساییه ئەگەر تەنھا خۆیندنەو هەیه کی عەقڵی و لۆژیکی بۆ بکریت، بەلام هەر ساتیک ئەو مەعریفەیه کەوتە ناو شیعەرەو و لە پرسی شیعەرەو ئیزافەکرا ئیدی تەنھا نامادەبوونی عەقڵی بەس نییە بۆئەوێ بتوانین حەقیقەتی ئەو مەعریفەیه کەشف بکەین، با خۆیندنەو لە بنەڕەتدا کاریکی تەواو عەقلانیش بێت.

هەرەو هەما ئەو پوکار و پوخسارە ئالۆزەیی لە شیعەردا هەیه یەکیکی ترە لە دەلیلەکانی نزیکیی شیعەر و فیکەر لە یەکتەر، ئەگەر بە وردی سەرئەج بەدەینه بەرھەمی نووسراوی بەشیک لەو نووسەرانی لە ناو کایە ئەدەبیەکانی وەک "شیعەر، پۆمان، چیرۆک، ... هتد" دەنووسن، ئەوا ئەو هەمان بەرچاوی دەکەوێت کە تەنیا لەبەر "جوانی" ئەم کایانەیان هەلبژاردوو بۆ گەیانندی پەيامەکانی خۆیان ئەگەر نا پەيامەکانیان غەیری فیکەر و فەلسەفە و حیکمەت شتیکی دیکە نییە. تەنانەت لە ناو دەقەکانی قورئان و هەموو دەقە ئاسمانییەکانی دیکەشدا لەگەڵ ئەو گشت لایەنە فیکری و فەلسەفی و زانستیانەیی کە تیاياندا بوونی هەیه ناتوانین لایەنیکی دیکە و پەهەندیکی دیکە فەرمانۆش بکەین کە ئەویش لایەنە ئەدەبی و شیعری و پەوانبێژییەکیەتی، وە لە ناو دەقە ئاسمانییەکاندا دوو لایەن بوونی هەیه کە دەکریت سەرچاوەیەکی مەزن و پڕ کەلک بن بۆ داپشتنی هەر دەقیکی دیکە ئەوانیش، یەكەم "بەیه کەو و هینان و لیک ئالاندنی قوولی و جوانی"، دووەم "لایەنی پەوانبێژی" ئەمەش جاریکی تر دەرخەری نزیکایەتی و پەيوەندییە لە نێوان شیعرو فیکردا.

ئیمه ده توانین له ریگه‌ی فیکره‌وه بگه‌ین به حه‌قیقه‌ت وه له ریگه‌ی شیعریشه‌وه بگه‌ین به جوانی، هه‌روه‌ها به گرتنه‌به‌ری ریگه‌ی فیکرو شیعری پیکه‌وه ده‌گه‌ین به حه‌قیقه‌تیکی جوان، هه‌روه‌ک چون له دیندا بو‌گه‌یشتن به حه‌قیقه‌ت پیوستمان به گرتنه‌به‌ری ریگه‌ی شه‌ریعه‌ت و ته‌ریقه‌ته پیکه‌وه که نه‌زمونی عارفه‌کان و پیاوه‌ پو‌حانییه‌کان نه‌مه‌مان پی‌ ده‌لیت.

— ماموستا زور باس له چه‌مکی "جوانی" ده‌که‌یت و به بنه‌مایه‌کی گه‌وره‌ی شیعری وه‌سفی ده‌که‌یت، به‌لام مانای نه‌م چه‌مه‌که‌ لای من زور پوون نییه.

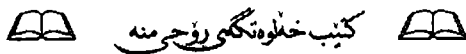
+ شه‌هرام گیان جوانی زیاتر په‌یوه‌ندی به بینینه‌وه هه‌یه تا وتن، به‌لام بو‌ئه‌وه‌ی له یه‌ک تی‌بگه‌ین زیاتری له‌سه‌ر ده‌لین و پوونت‌ری ده‌که‌ینه‌وه، هه‌رچه‌نده جوانی له خزمه‌تی پو‌حدایه، به‌لام نه‌و خزمه‌ته‌ی جوانی ده‌یکات نه‌وه‌نده مه‌زنه ته‌نانه‌ت زور‌جار بو‌گه‌یشتن به جوانی پو‌ح خویشی ده‌که‌ین به‌قووربانی، نه‌م خو‌قووربانیکردنه‌ی پو‌حیش گه‌وره‌ترین ده‌لیله بو‌بایه‌خی جوانی، به‌لام ده‌بی‌ت نه‌وه‌مان له‌یاد بی‌ت نه‌گه‌ر هه‌موو جوانییه‌ فانی و له‌ناو‌چووه‌کان پیکه‌وه جه‌م که‌یت ناگه‌ن به پریشکیکی جوانییه‌ ناوه‌کی و پو‌حیه‌کان، که جوانی ناو شیعری زیاتر شتیکی پو‌حیه‌یه.

هه‌روه‌ها جوانی به‌رله‌وه‌ی مولکی شیعری بی‌ت پو‌حی دینه‌ بو‌یه که‌سی دیندار یاخود ئیماندار چه‌ندی‌ک له‌گه‌ل جوانیدا مامه‌له‌ بکات به‌و نه‌ندازه‌یه له پو‌حی دینه‌وه نزیکه، واته‌ فه‌لسه‌فه‌ی هونه‌ر که بریتییه "له خویندنه‌وه‌ی شته‌کان به زمانی جوان و ناشیرین"

شکارعومر

پۆحی دینه که به داخهوه ئەمڕۆ هونەر خراوه ته دهره وهی بازنه ی دین و دهرگای دینیان ئی داخستوه، که ئەمه یه کیکه له گه وره ترین جهه ل و غه فله تی مه عریفی، هه رچه نده ئەم دهرکردنه ی هونەر له بازنه ی دین به ته نیا بابه تیکی مه عریفی نییه، به لکو پراکتیککردنی جه وهه ری دین لای هه ر تاکیک و لای هه ر کۆمه لگه یه ک وه ستاوه له سه ر نزیکه ی ئەو تاکه یان ئەو کۆمه لگه یه له هونەر وه "هه لبه ت هونەر به واتا سوننه تی و پۆحیه که ی نه ک به واتا نوێ و مۆدیرنه که ی"، شه هرام گیان با له وه زیاتر لانه دین و بگه ریینه وه سه ر باسی جوانی شیعر.

ئه گه ر چی شاعیر خاوه نی ئەو جوانیه یه که له شیعر دایه، به لām جوانی شیعر وه ک نیشتیمان وایه مۆلکی هه موومانه، بۆیه لای ئەه لی شیعر و مانا تیاچوونی هه ر ده ستنوو سیکی شیعر یی شاعیر یکی جوان په رست ه یچی که متر نییه له تیاچوونی به شیک له نیشتیمان، ئەگه ر سه رگه ردانترین و غه ربیترین مرۆف ئەو که سه بیته که نیشتیمانیکی نییه ئەوا له و غه ربیتر و له و سه رگه ردانتر ئەو که سه یه به ه یز و چیژی جوانی شیعر نه گه یشتوه، زۆرن ئەوانه ی له بری نیشتیمانیک چه ند نیشتیمانیکیان هیه، به لām هه ر سه رگه ردان و غه ربین که ئەمه جگه له دووری له جوانی شیعر شتیکی تر نییه، به لām ئەو که سه ییش که له گه ل جوانی شیعر دا ناشنا ده بیته ئیدی جیگه ی ترس نییه، ئەم ه یزه ی جوانی شیعر خالی هاویه شی نیوان هه ر سه ی کایه ی "دین و شیعر و مۆسیقا" یه بۆیه داخستنی دهرگای مه عبه د و په رستگایه ک به پووی عابیدی کدا

و دابرینی که سیکی ئەهلی جوانی شاعر له شاعر و دورخستنەوهی رۆحیکى موسیقی له موسیقا هەمان کاریگەرییان هەیه له پرووی پۆحییەوه، واتە سەندنەوهی ئەم هیزانە له مرۆڤ سەندنەوهی پۆحیەتی، هیچ کاتیکیش مرۆڤ بى رۆح مرۆڤ نەبووه. هەرۆها جوانی شاعر بریتیه له و داهینانەى شاعیر دەیکات هەرۆهك چون داهینانە شاعیریهکانى شاعیر بریتیه له جوانی شاعر، هەر شاعیریک خالی بیت له داهینان "زیاتر داهینانى واتایى" ئەوا له جوانیش خالییه، دواجار شاعر لادانى پەچەیه لهسەر پرووی جوانی.

_ مامۆستا هەرچەندە من ئەزموونیکى زۆرم له نووسینى شاعیردا نییه، بەلام ئەو کاتەى له ئەشکەوتەکه ئەم شاعیرانەم دەنووسى وام هەست دەکرد بە نووسینى ئەم شاعیرانە خەریکم وینەى رۆحى خۆم دەکیشم، واتە ئەوەندەى من له شاعر حالى بووبیتم شاعر پەيامیکى رۆحییه نەك عەقلى، ئایا وایه؟

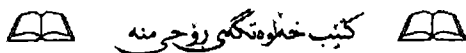
+ شەهram گیان وەکو خۆت وتت تۆ ئەزموونیکى کەمت هەیه لهگەڵ نووسینى شاعیردا، بەلام من ئەو ئەزموونەیشم نییه، ئەزموونى من لهگەڵ شاعیردا زیاتر خویندەوهى شاعیر، بەلام بە بەردەوامى و زۆر بە دیقەتەوه لهگەڵ خویندەوهى شاعیردا ئەزموونم هەیه، من وای لى تیدەگەم شاعر پێویستى بە رۆحە بۆیه شاعیر رۆحى خۆى دەدات بە شاعر، بەلام پێویستبوونى شاعر بە رۆح چەندیکی بۆ خزمەتى شاعیر بە چەندین ئەوەندە بۆ خزمەتى رۆحە بۆیه "شاعر موحتاجیکى بەخشندهیه" هەر ئەو

شکار عومەر

موحتاجبوونهی شیعره به پۆح وا له شاعیر دهکات هه موو پۆحی خۆی به شیعر ببه خشیئت، بۆیه هه رکه سیك، به لام به مه رجیک شایه نی ئه وهی هه بیئت ده توانیئت به ته یکردنی شیعره کانی شاعیر پۆحی شاعیره که ببینیئت و دوا جار پۆحی شاعیره که بنا سیئت.

ههروه ها شاعیر ده رباره ی هه رشتیک شیعر بنووسیئت ئه وا پۆحی ئه و شته ی هینا وه ته ناو شیعره وه بۆ نمونه شاعیر کاتیك ده رباره ی "زولف و قه د و بژه و ئه برۆ و له بی" مه عشوقه که ی خۆی ده نووسیئت و باسیان لیوه ده کات ئه مه له راستیدا باسکردن نییه له و شتانه ی که شاعیر ناویان ده بات، واته کاتیك که شاعیر ده لیئت "قه د یاخود له ب" مه به ستی له بالۆ لیوی یاره که ی نییه، ئه م چه مکانه له دنیا ی شیعر دا و لای شاعیره کان کۆمه لیک چه مکی په رمزی و ته عبیرین واته ئه م چه مکانه په رمز بۆ شتیکی دیکه ی جیهانیکی دیکه وه ته عبیر له و شته ی جیهانه که ی دیکه ده که ن، که واته به کارهینانی ئه م چه مکه په رمزی و ته عبیریانه له لایه ن شاعیره وه غه یری بیانو شتیکی تر نین واته شاعیر ئه مانه ده کاته بیانوی پۆح، بۆیه شاعیر هه رگیز باوه ری به به کارهینانی ناویك و وشه یه که نییه که پۆحیک له پشتیه وه نه بیئت.

ئه مه ی که وتمان دیوه پۆحیه که و لایه نه پۆحیه که ی شیعر بوو که بۆ شیعر بوونی ده قیک به ته نیا ئاماده بوونی ئه م لایه نه به س نییه چونکه مه زنی په یامه پۆحیه که ی شیعر نابیئه جیگره وه ی په یامه عه قلی و فیکریه که ی شیعر، ههروه ها شیعر به ئه ندازه ی خالیبوونی له په یامی عه قلی له شیعر بوون ده که ویئت،

به لأم ده بیټ ئه وه شمان له یاد بیټ که زوری ئاماژه پوڅیه کان له شیعردا به لگه نییه بو خالیبوونی ئه و شیعره له په یامی عه قلی و فیکری چونکه زمانی شیعر زمانی پوڅ و خه یاله که ئه م زمانی پوڅ و خه یاله له شیعردا ئه وه نده زاله زورجار شاعیر به پوڅ له عه قلیش ده دیټ که ئه مه لایه نه پوڅساریه که ی شیعره ئه گه رنا له پووی ناوه پوڅ و واتاوه شیعر ئه وه مان پیده لیټ که شاعیره مه زنه کان بیرکه ره وه ترین مروقی سه رزه وین.

وه ئه و نه قسه ی تووشی شیعریک ده بیټه وه به هوی خالیبوونی ئه و ده قه له عه قل و په یامی عه قلی هیچی که متر نییه له و نه قسه ی ده قیک به هوی نا ئاماده گی پوڅ و خه یال تووشی ده بیټ، شیعر مندالی دایک و باوکیکه دایکه که ناوی خه یاله و باوکه که یش ناوی عه قلله جا به ئه ندازه ی پوڅانیبوونی دایکه که منداله که ش پوڅانی ده بیټ هه روه ک چون عه قلانیبوونی باوکه که ده بیټه مایه ی عه قلانیبوونی نه وه که ی، به لأم نه مرترین و زیندووترین مندال ئه و منداله یه که دایک و باوکه که ی به قه دره وه له یه کتری ده پوانن و هیچ کامیکیان به بی بایه خ سه یری قیمه تی ئه وی تریان ناکات.

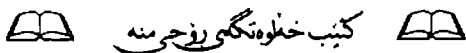
__ ماموستا شه ویکیان باسی خوینه رو نووسه ری زیندوومان کرد، مه به ستم ئه وه یه بوټ باسکردم کام خوینه ره به زیندوویی ده مینیته وه و کام نووسه ره ش نه مر ده بیټ و به زیندوویی ده مینیته وه ته نانه ت ئه وه شت پوونکرده وه کام ده قه نه مره، واته باستکرد که ده قی و امان هیه نووسه ره که یشی وه فات ده کات،

شکارعومر

به لām دهقه که هەر زیندوو، ئەگەر له شیعردا باسی ئەوه بکهین، چ شیعریک نەمر و زیندوو؟

+ شیعەر ئەبەدی و نەمر و جاویدان دەبێت ئەگەر بابەتە نەمر و ئەبەدیەکان تیایدا سەنتەر بن، بۆنمونه عیشق بابەتیکی نەمر و ئەزەلی و ئەبەدییه، بۆیه شیعری شاعیره گەورەکان شیعری "حزوری" بوون نەك شیعری "حصولی" واتە شاعیره گەورەکان کاتیك شتیك دەلێن ئەوه خۆیان لەویدا "واتە له ناو ئەو شتەدا که دەلێن" حزور و نامادەگییان هەیه بۆنمونه که دەربارەى عیشق قەسیدەیهك یاخود غەزەلیك دەنوسیت خۆی له ناو عیشقدا نامادەگی هەیه (خۆی عاشقە) ئەمە یەکیکە لەو فاکتەرانی نەمری بە شیعەر دەبەخشیت، که واتە شاعیر نابیت شتیك بنوسیت که پیشتر تەنها وەك مەعریفەیهك بە دەستی هیناوه "حاصلی" کردوو و دواتر بێت له قالمی وەزن و قافیەدا داڕپێژیتەوه، بە لکو شاعیر دەبیت له ئەنجامی مامەلە و ئەزمونی پۆچییهوه شتیك وەرگیریت و دواتر بە شیعەر بیداتەوه، شەهram گیان بۆیه پیشتریش وتمان "شیعەر پێوستی بە پۆحه".

بۆئەوهی شیعەر نەمر بێت دەبیت شاعیر باوهری واییت که شیعەر نیشکردنه لەسەر له قکردن و شکاندنی باوهری تەقلیدی، واتە ئەو شتانەى له باوهری عادەتی و تەقلیدیدا بگەن شیعەر ئەوەندە شیعریانە لێی دەوێت له بگەبوونی دەخات، بۆیه شوناسی شاعیر بریتیه له نەهیشتنی بگە، شاعیر تا ئەو شوێنە شاعیره که باوهری بە بگە نییه، که ئەم باوهر نەبوونه بە بگە له

ئەساسدا کاری پێغەمبەرانی، بۆنمونه دەستبردن بۆ بتهکان و قسهوتن بە بتهکان گەورەترین بقیه، بەلام پێغەمبەریک دیت و هەموو بتهکان دەشکینیت "مروۆف بەئەندازەى شکاندنی بتهکانی ناووه و دەرەوهی خوێ له پێغەمبەریتی نزیك دەبیتهوه" بەلام دەبیّت شاعیر بە هەمان شیوهی پەيامبەران ئاگاداری ئەوه بیّت کە له ناوێردنی بتهکان و بقیهکان بە مەبەستی دروستکردنی بت و بقیه دیکه نەبیّت.

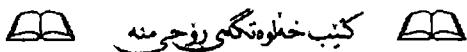
شیر ئەگەر بۆ هەمووان بیّت نەمریتی له دەست دەدات، ئەگەر کەسیک پۆحییەن ئەهلی قورئان نەبیّت ئەوا بە بیستنی ئایهتیکی قورئان قەلس دەبیّت، شیریش دەبیّت ئەهلی بیت ئەگەرنا بە هەمان شیوهیه، جا لەمەوه ئەوهمان بۆ کەشف دەبیّت کە شیر بۆ هەمووان نییه وه کاری شاعیریش بریتی نییه له ساناکردنەوهی شیر بۆ ئەو ئاستەى کە هەمووان لێی تیبگەن، بەلکو کاری شاعیر له نووسینی شیردا بریتیه له پیشکەشکردنی جوانی، بۆیه ئەگەر جوانی بریتی بوو له سادەیی ئەوا با شیر سادە بیّت، بەلام ئەگەر جوانی شتیکی دیکه بوو ئەوا با شیریش ئەو شتەى دیکه بیّت "ئەرکی شاعیر نییه شیر سادە بکاتەوه بۆ ئاستی خوینەر، بەلکو ئەوه خوینەرە دەبیّت خوێ بگەیهنیتە ئاستی تیگەیشن".

هەرودها زۆرینهی جار ئەو بابەتانەى دەبنه بنەمای دهقه شیریهکانی شیریکی نەمر و جاویدان بابەت گەلیکن لای مروۆفەکانی دیکه حزوریان نییه و حساب بۆ نەکراون واتە ئەو بابەتانەن کە لای مروۆفەکانی دیکه له پەراویزدان، بەلام شاعیر له

شکار عومر

خه یالی شیعرى خۆیدا ئه وهى بۆ که شفا بووه که ئه وهندهى پهراویز حهقیقهتی تێدایه هه رگیز شوینهکانی دیکه بهو جوړه نین بۆ بوونی حهقیقهت، بۆنمونه له ناو کۆمه لگه دینییهکاندا نه گهر سه رنج بدهینه دیندارهکان به تاییهت دینداره تهقلیدییهکان ئه وهى به لایانه وه بریتیه له حهقیقهتیکی گه وره "بههشت و دۆزهخ" ه ئیدی جگه له م دوو شته گشت شتهکانی دیکه خراونه ته پهراویزه وه، به لام لای شاعیران به تاییهت شاعیره عارفهکان به هوئی ئه زمونه وه ئه وه یان بۆ که شفا بووه که حهقیقهتیکی دیکه هیه زۆر جوانتر و مه زنتره وه زۆر له سه روی حهقیقهتی بههشت و دۆزهخه وهیه ئه سلهن ئه و حهقیقهتهی لای شاعیران ئه وهنده جوان و به قودره ته که به هوئی ئه وه وه حهقیقهتی بههشت و دۆزهخ بوونی هیه، لیژه وهیه که شاعیر ئه وهندهی حهقیقهتی پهراویز خراوی لا جوانه هیچ کات حهقیقهتهکانی دیکه ی ئه وهنده لا جوان نییه، ته نانهت له ناو کتیبهکانیشدا نووسینیکی بوونی هیه پیی دهوتریت پهراویز نه گهر خوینهر ئه و پهراویزه پشتگوی بخت و حساب بۆ ئه و پهراویزه نه کات نه گهری ئه وهی لیده کریت تیگه یشتن له حهقیقهتی کتیبه که به دهست نه هی نیت. که واته نه مری شیعر وه ستاوه له سه ر نه مری ئه و شتهی شیعره که ی بۆ ده نووسریت.

__ ماموستا هه رچهنده من دواى داپرانم له کاریگهری ئه و گۆرانه پۆحی و ناوهکیه ی به سه رمدا هات نه متوانیوه ته نها شیعریکیش بنووسم، به لام به بهردهوامی ههست به بوونی هیژیک یاخود شتیکی

ده‌کەم که کیشم ده‌کات بۆ خویندنه‌وه‌ی شیعر یاخود هەندی‌کجار بۆ نووسینی شیعر.

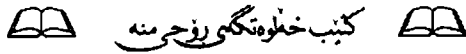
+ شەه‌رام گیان وەکو دەلێن تازە تویش تووشی دەردەکه بووێت "دەردی بوونە ئەهلی شیعر" هەلبەت ئەم دەردە هەم دەردیشە و هەم دە‌وا‌یش، شاعیر و ئەهلی شیعر کاتی‌ک دەگەنە قو‌لا‌یی شیعر شتی‌ک دەبینن ئەگەر هەر مرۆ‌قی‌کی دیکە که ئەهلی شیعریش نییه ئەو شتە ببینی‌ت ئە‌وا هەرگیز بە‌بی شیعر ناتوانی‌ت بژی، ئەو شتە‌ش بریتیە لە ئینسانییوونی خۆی، ئەو ئینسانییوونە‌ی لە شیعرە‌وه دەست دە‌که‌و‌یت ئە‌وه‌نده مەزن و زیندوو‌ه هیچ هێزێ‌ک دە‌ره‌قه‌تی مراندنی نایەت مەگەر تە‌نها هێزی داب‌ران لە شیعر بە‌لام بوونە ئەهلی شیعر و خوینە‌ری شیعر کاری‌کی زۆر سانا‌تر نییه لە نووسینی شیعر، واتە "ئەرکی خوینە‌ری شیعر لە پ‌و‌وی سەختییە‌وه هیچی که‌م‌تر نییه لە ئەرکی نووسە‌ری شیعر!" چون‌که شاعیر بۆ کیشانی هەر وینە‌یه‌کی شیع‌ری و خەلق‌کردنی هەر مانایە‌ک تە‌جرە‌به‌ی تە‌ریقه‌تی‌کی پ‌و‌حی کردو‌ه ئەم تە‌جرە‌به‌کردنی تە‌ریقه‌تی پ‌و‌حییە سەخت‌ترین کاری‌که وه هەر ئە‌مه‌یشه خوینە‌ربوونی شیع‌ری کردو‌ه بە کاری‌کی سەخت و گران، بۆ‌یه لە ناو شیعریشدا لە پ‌و‌وی ماناو‌ه بێ‌مانا‌ترین شیعر ئەو شیعرە‌یه لە‌دا‌یک‌بووی تە‌جرە‌به و ئە‌زم‌وونی پ‌و‌حی نییه. وه ئە‌گەر نووسینی دە‌قی‌کی شیع‌ری بریتی بێ‌ت لە کیشانی وینە‌یه‌ک یاخود چە‌ند وینە‌یه‌کی شیع‌ری که وایە، ئە‌وا شاعیر هەرگیز با‌وه‌ری بە کیشانی وینە‌ی پ‌و‌که‌شی نییه واتە شاعیر وینە‌ی بێ

شکارعومەر

ناوهرۆك ناكيشييت كه ئەمه دهبيته هۆي ئەوهي هەر خوینەرێك
خوینەرێکی پروکەشی بیته نەتوانیته له شیعەر تیبگات.

دهبیته خوینەری شیعەر لهوه بهناگا بیته ترس له تیکدانی
واقع ترسیکه لای شاعیر بوونی نییه چونکه ئەرکی شاعیر له
شیعەردا بریتیه له جوانکردن نەك ئاسانکردن و پروونکردنەوه و
گیرانەوهی واقع وهکو خۆی، ئەگەر شاعیر ئیش لهسەر
شیکردنەوه و پروونکردنەوه بکات ئەوا زۆر جار جوانی ناخولقیته
چونکه هیچ شتیك له شیعەردا ئەوهندهی پروونکردنەوه بکوژی
جوانی نییه، کهواته شیعەر بهخشینهوه و پیدانی قەدرو قیمهت
نییه به شتهکان، بهلکو شیعەر بریتیه له به شیعەری کردنی شتهکان
که زۆر جار له به شیعەری کردنی شتهکاندا دهگونجیته به هادارترین
و بهنرخترین شته ببیته بی بهاترین و بی نرخترین شته "شیعەر
شتیک دهلیته که ناوقریت" ئەمه جوانی شیعەر.

ئەو ئالۆزی و ناروونییهی له شیعەردا بۆ خوینەری شیعەر
دروست دهبیته به لای شاعیرهوه هیچ گرنگ نییه، چونکه شاعیر
شیعەر بۆ ئەوه نانوسیته خوینەرێك بیخوینیتهوه و به تهواوی لیبی
تیبگات، بهلکو شاعیر شیعەر دهنوسیته له بهرئەوهی هیزی شیعەر و
جوانی شیعەر پێگهی نادن شیعەر دهنوسیته "ئەگەر هیزی جوانی
شیعەر نهبوايه ئەوا شیعەر دهنوسرا" بۆیه هه موو ئەوانهی شیعەر
بۆ ئەوه دهنوسن که خوینەر بیخوینیتهوه ئەوا ئەو نووسیته
شیعەر نییه، شیعەر ئەو شتهیه که بۆ خوینەر نانوسریته، شیعەر
ئەو شتهیه به هۆی هیزی جوانییهوه دهنوسریته.

لەم کاتەدا نەمزانی بە هۆی چ کاریکەوه بوو مامۆستا بۆ ماوهی دە خولەکیک منی بە تەنھا لە ژوورەکە جیھێشت، ئیتر منیش بە تەواوی لە دەوروبەری خۆم داپرابووم و هەر بیرم لە قسەکانی مامۆستا دەکردەوه، لەبەرخۆمەوه دەموت شیعر نەبیّت ژیان هیچ و نابووتە ژیان تەنیا بە شیعر جوان دەبیّت، ئیدی مامۆستا گەپرایەوه و سەلامی کرد و دانیشتەوه منیش بەخێراتنی مامۆستام کردەوه و وتم:

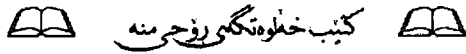
— مامۆستا وات لیکردم ئیتر خەریکی هیچی تر نەبم، تەنیا شیعر بخوینمەوه و هەولی شیعر نووسین بەدم.

+ شەھرام گیان، بەنازاترین و سەختترین دەردی مرۆف دەردی خۆنەناسینە، بەلام شیعر یەکیکە لە هەرە راستگۆترین یارمەتیدەرەکانی مرۆف بۆ تیگەیشتنی مرۆف لە خۆی واتە بۆ "خۆناسین" وە هەر دەواپەکیش. بۆ تیماری دەردی خۆنەناسین بەکاربھێنریت چەنیک لە شیعر دوور بیّت ئەوەندەش ئەگەری شیفادانی لاوازه چونکە یەکیک لە ھۆکارەکانی خۆنەناسین بریتیه لە دوورکەوتنەوهی مرۆف لە جوانی جا هەر عیلاج و دەواپەکیش دوور بیّت لە شیعر واتە دوورە لە جوانی، بۆیە ئەوە نەشتەرە نەک عیلاج، ئەگەر زانستەکان و کایەکانی دیکە مرۆف بۆ دەرەوهی خۆی دەبات ئەوا شیعر مرۆف ئاراستە دەکات بەرەو ناوہوهی خۆی، کایەکانی دیکە مرۆف بۆ ئەملا و ئەولا دەبەن واتە کایەکانی تر ناسۆییانە مرۆف دەجولینن، بەلام شیعر مرۆف بۆ ناوہوهی خۆی قول دەکاتەوه بۆ ئەوهی لەناکاو بۆ سەرەوه بەرز ببیتەوه واتە

شکارعومەر

شيعر جولەى ستوونى بە مروّقه دەكات.

شاعیر و ئەهلى شيعریش وهكو هه‌موو مروّقه‌كانى ديكه، به‌لكو زۆر له‌وانيش زياتر مه‌راق و دهرد و خه‌ميان هه‌يه كه هاوشيوه‌ببیه كه له‌ نيوان خه‌مى ئەهلى شيعر و خه‌مى په‌يامبه‌راندا بوونى هه‌يه ئەويش بریتیه له‌وهى خه‌مى هه‌ردووکیان خه‌مخواردنه‌ بۆ هه‌موو مروّقيه‌تى نه‌ك ته‌نيا بۆ خوڤيان، به‌لام جياوازی شاعیر و ئەهلى شيعر له‌گه‌ل مروّقه‌كانى تر ئەوه‌يه كه مروّقه‌كانى تر به‌و خه‌مخواردنه‌ى خوڤيانه‌وه ده‌تلینه‌وه، به‌لام شاعیر ئەو خه‌مه‌ى كه بۆ هه‌موو مروّقيه‌تى هه‌يه‌تى ده‌يكات به‌ شيعر ئەم به‌ شيعرێكردنه لای شاعیر و ئەهلى شيعر باشتري‌ن ده‌وايه. به‌لام بۆ نووسینی شيعر ده‌بیّت ناگادارى يه‌كێك له‌ هه‌ره تايبه‌ته‌ندیه‌كانى نووسینی شيعر بين ئەويش "نازادى" يه (هه‌ر جه‌سته‌يه‌ك خۆراكى لى مه‌نع بكه‌یت ئەوا پاش چهند پوژيک ئەو جه‌سته‌يه له‌ناوده‌چيّت و فه‌وت ده‌كات) نووسینیش به‌ تايبه‌ت نووسینی شيعر ئەگه‌ر نازادى لى زه‌وت بكه‌یت نه‌ك فه‌وت ده‌كات، به‌لكو هه‌ر له‌دايك نابيّت و نايه‌ته دنياوه تا فه‌وت بکات، هه‌لبه‌ت شه‌هram گيان مه‌به‌ستمان له‌ نازادى ئەوه نيه‌ شاعیر له‌ پړووى جه‌سته‌ببیه‌وه نازاد بيّت ئەسله‌ن شاعیره مه‌زنه‌كان و شاعیره پوڤحانیه‌يه‌كان "شاعیره عارفه‌كان" ته‌ریقه‌تى زیندانیکردنى جه‌سته‌يان ئەزموون کردووه بۆیه هه‌ندیكجار نه‌ك هه‌ر شيعر، به‌لكو شاكارى ئەده‌بیشیان تۆمار کردووه، شاعیره مه‌زنه مه‌عنه‌ويه‌تگه‌راكان له‌به‌ر نازادکردنى دل و پوڤح و فيكرى خوڤيان

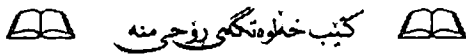
چەندین سال جەستەیان تەسلیم بە زیندان کردوو تەنانت شاعیری وا هەبوو بۆئەوەی قبۆلی ئەکات ئازادی رۆحی و فیکری ئی بسیننەووە قبۆلی کردوو بیکەن بە داردا و بەردەبارانی بکەن، بۆیە ئەو ئازادیە بۆ نووسین پێویستمانە ئازادییەکی ناوەکییە نەک دەرەکی.

و نزیکییەک و هاوشیۆهییەکی زۆر هەیه لە نیوان شیعەر و کتیبە ئاسمانییەکاندا لە پووی جیهیشتنی کاریگەری لەسەر مرۆڤەکان "هەلبەت شەهرا مگیا بە رەچاوکردنی ئەوەی کە شیعەر مرۆڤ دەینووسیت، بەلام کتیبە ئاسمانییەکان هی خالقی مرۆڤە" واتە ئەو مەعریفەیی لەناو دەقیکی شیعەریدا بوونی هەیه ئەگەر هەمان مەعریفە لەناو یەکیکی دیکە لە کایەکاندا بوونی هەبیت ئەوەندە مەعریفەیی ناو دەقە شیعەریە کە جوان و کاریگەر نییە، بۆنمونه شاعیریکی و نووسەریکی ناو یەکیکی لە کایەکانی دیکە جگە لە شیعەر دەیانەویت هەمان مەعریفە بگەیهنن، بەلام کاتیک ئەم مەعریفەیی دەگات بە خۆینەر ئەوا ئەوەی ناو کایە شیعەریە کە کاریگەری جوانتر لەسەر خۆینەرە کە دروست دەکات چونکە شاعیر رۆحی خۆی کردوو بە کالاً بۆ بالای مەعریفەکە بۆیە ئەو مەعریفەیی لە شاعیرەو دەردەچیت گەرموگۆرتەر و زیاتر خۆینەر جۆش دەدات وە زیاتر جۆلەیی رۆحی و ئەخلاقیی بە خۆینەر دەکات، لێرەوێه نیشانەیی بوون بە ئەهلی شیعەر و ئەدەب بریتیە لە جموجۆلە ئەخلاقییەکان وە شیعەر لە هەرجییهکی دژی ئەخلاق بێتەو شیعەر بوونی خۆی لە دەست دەدات، ئەمە لە هەمان

شکار عومەر

کاتدا نیشانهی عاشق بوونیشه، واته "هەرگیز عاشق نییه ئەو مرقۆه‌ی مامه‌له‌ی نائەخلاق‌ی دەکات" هه‌روه‌ها به تێرامان له شاعیر و ئەدیبه‌کان و ئەهلی ئەدەب دەتوانین کەشفی ئەو بکەین کە گەرموگۆپترین مەعریفه بریتیه له مەعریفه‌ی ئەدەبی و شیعری هەر بۆیه چه‌مکی سووتان هی شاعیره‌کان و عاشقه‌کانه نەکی هەسی دیکه، وه ئەم گەرموگۆپیه مەعریفه‌ی شیعری له مەعریفه‌ی کایه‌کانی دیکه جودا ده‌کاته‌وه، هه‌روه‌ها ئەم جیاوازیه له نیوان مەعریفه‌ی پیغه‌مبهران و مەعریفه‌ی پیاوه ئاینیه‌کانی ئەم‌ڕۆشدا ده‌بینریت واته ئەو مەعریفه‌ی پیغه‌مبەر ده‌یدا به مرقۆایه‌تی هه‌مان ئەو مەعریفه‌یه کە ئەم‌ڕۆ لای زۆرینه‌ی مامۆستا ئاینیه‌کانمان بوونی هه‌یه، به‌لام پیغه‌مبەر خۆی بوو به مۆم و سووتا بۆیه ئەو هه‌مووه په‌روانه‌یه له دوری کۆبوونه‌وه و ئەوانیش سووتان، بۆیه ئەم‌ڕۆ له هەر جێیه‌ک مامۆستایه‌کی موحه‌مدئاسا بوونی هه‌بیت ئەوا لهو جێیه بیلال و موصعب و ئەبویه‌کر و عومەر و عوسمان و عائیشه و ئەسمار، ئەوانه هه‌موویان بوونیان هه‌یه. هه‌روه‌ها شاعیر و په‌یامبەر لهو خاله‌شدا ته‌واو له یه‌ک ده‌چن کە په‌یامبەریک ئەو کاته‌ی وه‌حی بۆ دیت ئیدی ناتوانیت نه‌یلیت و لێی بیده‌نگ بیت، به‌لام خۆتا ئەو کاته‌یش کە وه‌حی بۆ نه‌هاتوه هه‌رچییه‌کیش بلیت بریتی نییه له وه‌حی، شاعیریش وه‌هایه کە ئیلهامی بۆ هات ناتوانیت بیده‌نگ بیت، به‌لام غه‌یری ئیلهام هه‌رچییه‌کی دیکه بلیت نابیته شیعەر.

شه‌هرام گیان له‌گه‌ڵ هه‌موو ئەوانه‌ی کە وتان و له‌گه‌ڵ

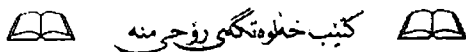
هه‌موو ئه‌و سه‌رنج و ره‌خانه‌ی له شیعیر ده‌گیریت، من وای ئی
 حالی بووم بۆ شیعیر ئه‌وه‌نده به‌سه که ته‌ریقه‌تی په‌یوه‌ندیکردنی
 مروۆقی به‌ خواوه‌ راست کرده‌وه، بۆ شیعیر ئه‌وه‌نده به‌سه مروۆقی
 له‌گه‌ل جوانیدا ئاشت کرده‌وه، بۆ شیعیر ئه‌وه‌نده به‌سه که وتی
 چوونه‌ حزور و به‌رده‌م خودا بۆ تیگه‌یشتن له‌ خودا نییه، به‌لکو بۆ
 تیڤامانه له‌ خودا.

وه شتیکیش شایه‌نی له‌یاد نه‌کردنه ئه‌وه‌یه که شاعیر ناوی
 وه‌کو شاعیر ده‌مینیت‌ه‌وه ئه‌گه‌ر له‌ شیعیریش هاته‌ دهره‌وه هه‌ر
 شاعیر بی‌ت واته ئه‌و رۆحیه‌ته‌ی له‌ کاتی مامه‌له‌کردن له‌گه‌ل
 شیعیردا "نووسینی شیعیر" هه‌یه‌تی نه‌گۆرپیت و نه‌شیویت و
 پیچه‌وانه نه‌بیته‌وه له‌گه‌ل ئه‌و رۆحیه‌ته‌ی دوا‌ی هاته‌نده‌ره‌وه‌ی له
 شیعیر، واته بۆئه‌وه‌ی شاعیری‌ک تا ئه‌به‌د به‌ شاعیری ب‌مینیت‌ه‌وه
 مه‌رج نییه تانه‌به‌د شیعیر بنوسیت، به‌لکو ئه‌وه گ‌رنگ و گه‌وره‌یه
 بۆ شاعیر که ئه‌گه‌ر له‌ نووسینی شیعیریش هاته‌ دهره‌وه یاخود له
 نووسینی شیعیر دا‌برینرا هه‌لو‌یستی پیچه‌وانه نه‌بیته‌وه،
 شاعیربوون در‌یژهدان نییه به‌ نووسین و تو‌مارکردنی ده‌قی
 شیعیری، به‌لکو شاعیربوون ئه‌وه‌یه په‌یامه ئاسایی و ساده‌کانی
 شاعیر دژ نه‌یه‌نه‌وه له‌گه‌ل په‌یامه شیعیره‌کانیدا، واته ئه‌و مروۆقه
 هه‌رگیز نا‌کریت پی‌ی بوت‌ریت شاعیر که له‌ ئان و ساتی نووسینی
 شیعیردا ده‌بیته په‌پوله و فریشته، به‌لام له‌ دهره‌وه‌ی شیعیر ده‌بیته
 شه‌یتانیکی راسته‌قینه.

کوئتاہی

شکار عومەر

دوای چەند شەوێک لەو شەوێ لە مال مامۆستا ئەکرەم بووم و مامۆستا باسی شیعری بۆ کردم، نۆرە ی من هاتەووە بۆ پاسەوانی کردنی مەخزەنەکە ی مائی غەزالی، ئیتر ئەو بوو بەر لە ئیوارە خۆم گەیانده مەخزەنەکە، بەلام لەسەر لیواری پەنجەرە ی ژوورەکە زەرفی نامە ی ئی نەبوو، پاش ئەنجامدانی نوێژی ئیوارە و نەختیک دانیشتن دەستمکرد بە خویندەنەوێ ئەو دیوانە شیعریە ی کە چەند پۆژیک پیشتەر کرێبووم "هەلبەت زیاتر بە هۆی قسەکانی ئەو شەوێ مامۆستا دەر بارە ی شیعەر بپارمدا ئەو دیوانە بکرم" چەند شیعریکم ئی خویندەووە و پاشان لە دوای چەند خولەکیکی دیکە لە دانیشتن و بیرکردنەووە لە شیعەر دەستمکرد بە خویندەنەوێ ئەو بەشە ی کە دامنا بوو ئەمشەو تەواوی بکەم لەو کتیبە ی باسی مەرگی دەکرد، ئیتر ئەو شەو ئەو کتیبەم تەواو کرد و هەستام نوێژی خەوتناتم ئەنجامدا و دواتر نووستم، بەلام نووستنی چی؟ کاتژمێر دووی شەو دەنگیکی نزمی گریان و هاواری چەند

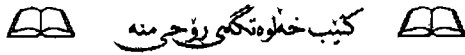

ئافره تێك به خه بهریان هیئام که ههستام ده رگای ژووره کهم کرده وه دهنگه که زیاتر بوو، نهختیک گویم راگرت بو ئه وهی بزانه ئه م گریانه بۆچییه، له ناو گریان و هاواری ئافره ته کاندای دهنگی ئافره تێك زیاتر ده بیسترا که دهیوت "باخان گیان هه ناسه که ی دایه... باخان گیان چاوه کانت بکه ره وه" ئیتر ورده ورده گه رکه پهبوو له ورته ورت و دهنگه دهنگ، له م کاته دا پیاویک وتی "کچه شوو کردوو که ی کاک محهمده له کاتی مندالبووندا مردوو ه!" ته زوویه ک هات به گیانمدا و بهرچاوم رهش بوو بۆیه به په له دهستم نا به دیواره که وه و له بهر خۆمه وه وتم "إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ" به خیرایی ده رگای ژووره کهم داخست و پامکرد به ره و کۆلانی ئه و دیو بو مالی غه زالی کاتیک گه یشتمه سه رسوچی کۆلانه که بینیم به رده رگای مالی غه زالی ته واو قه ره بالغه ئیتر هیواش هیواش به هه ناسه یه کی هه نسکاوی و چاوی فرمی سکاوییه وه به ره و قه ره بالغه یه که چووم، خۆم نزیك کرده وه له و شوینه ی که زۆربه ی خه لکه که ته ماشایان ده کرد بینیم وا ماموستا ئه کهرم و غه زالی یه کتریان له ئامیز گرتوو و گریان و موحبیبه تیان جاریکی تر تیکه ل به یه ک کردوو چوومه ته نیشتیانه وه و پاش که میک که ماموستا چاوی به من کهوت به دهم وتنی "شه هرامه کهم، شه هرامه کهم" وه باوهشی پیا کردم و به توندی له ئامیزی گرتم، به لام له و کاته دا به نیسبه ت پیاوانه وه چاوه کان قسه یان ده کرد

چونکه زمان له وتن كه وتبوو وه جوانترین قسه له و ساته دا بریتی بوو له فرمیسك هیچ شتیك نه بوو بتوانیت شوینی دلۆپیک فرمیسك بگریته وه.

بۆ بهیانی كه پۆژ بوویه وه تهرمه كهی دانه باخان به ره و گۆرستان به پرخرا، به لام به ره و گۆرستانی ئه و لادییهی مامۆستا ئه كهره بۆ چه ندين سال لیبی مامۆستا بوو "چونكه هه م مامۆستا وه هه م دانه باخانیش پیشتتر لای یه كتر وه سیتیان كر دبوو ئه گهر مردن له وی بنیژرین" هه رچه نده له ناو خه لكه كه دا ورته ورتی ئه وه دههات كه چۆن شتی وا ده بیته، به لام مامۆستا به و حاله یشیه وه كه هه یبوو سوور بوو له سه ر به جینگه یان دنی ئه و وه عد و وه سیتهی له نیوان خۆیو دانه باخاندا هه بوو.

پاش سێ پۆژی پرسه كه، كه من و غه زالی و مامۆستا له و سێ پۆژه دا به رده وام پیکه وه بووین چونكه ته نها پیکه وه بوونمان ده یتوانی به شیکی كه م له و دهرده ده وا بکات، ئیتر مامۆستا ئه كهره دیارنه ما كه ئه مه به ته واوی مالی غه زالی به تایبهت غه زالی خوی زۆر شپرزه كرد، به لام وه كو ئه وهی شتیك من به خۆیه وه مه شغول بکات زۆر بیرم له دیارنه مانی مامۆستا نه ده كرده وه! تا ئه وهی نزیکه ی چه ند پۆژیک به سه ر دیارنه مانی مامۆستادا تیپه پری كرد ئیتر هیواش هیواش بیمانایی ژیان لای من دهستی پیکرد "ژیان به بی مامۆستا ئه كهره بۆ من هیچ مانایه کی نه بوو" هه موو ئه و فه راغه پۆحیانه ی پیشتتر به هوی بینینی مامۆستا وه پر

دەبوونەوه بە دیارنەمانی مامۆستا دروست بوونەوه تا ئەوهی جوړیک له شیتتی له ناخی مندا دروست بووبوو، نەمدەزانی بۆچی دەژیم، له راستیدا بە دیارنەمانی مامۆستا ڕینگەیی چوونە حزوری خواشم وردە وردە ئی دیار نەما، مامۆستا نووری چاوانی من بوو کە نور نەما ئیدی ناتوانی شتەکانی دیکەش ببینیت، ئای ژیان له بێ مامۆستایدا چەندە هیچە.

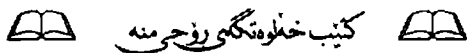
پوژیکیان دەنگیک یاخود هەستیک پێی دەوتم پڕۆ بۆ سەردانی گۆرەکەیی دادە باخان، ئەم دەنگە یاخود ئەم هەستە چەند جاریک ئاگاداری کردمەوه، بۆیە بڕیارمدا پاش نیوہ پڕۆ بەرہو گۆرستانی لادیکە بەرپیکەوم، ئەوه بوو پاش عەسر گەیشتمە سەر گۆرەکەیی دادە باخان نزیکەیی کاتژمیریک بە بیرکردنەوه و قسەکردن لەگەڵ پوچی دادە باخاندە مامەوه، هەرچەندە بە نیازی چوون بۆ ئەشکەوت نەهاتبووم، بەلام بەهۆی درەنگی کاتەوه بڕیاری نەگەراندەوه و چوونە ئەشکەوتە دا، لەسەر گۆرەکە هەستامەوه بە نیازی چوون بەرہو ئەشکەوت پاش بڕینی بەشیک لە ڕینگەگە خۆم گەیاندە کانییەکەیی نزیک ئەشکەوتەکە و نەختیک خۆم فینک کردەوه بینیم لەلای کانییەکەوه عەلاگەیکە دانراوه چەند دانەیکە مزرە سیو و دوو تەماتە و یەک پارچە نانی رەقی تێدایە نەویم لە عەلاگەکە و سەرکەوتم بەرہو ئەشکەوتەکە کاتیک گەیشتمە ناو ئەشکەوتەکە بینیم وا کەسیک کە پشتی لە من بوو بە شیوہی ئەنجامدانی عیبادەت دانیشتووہ و پارچە پەڕۆیکە لەسەر

شکارعومەر

هەردوو شانەکەیهو بە پشتیدا هاتبووێه خوارهوه، منیش ترسیکم ئی نیشتم، بەلام هەولم دەدا ترسهکەم بشارمهوه، ئیتر بۆ ناگادارکردنەوهی ئەو کەسه وتم "یاالله" بەلام ئەو هیچ جولهی نەکرد و لای نەکردهوه بەلای مندا بۆیه منیش لهوه زیاتر دەنگم نەکرد و هەر بە بێدەنگی له لایهکی دەروازهی ئەشکهوتهکەوه دانیشتم، پاش نزیکه‌ی بیست خولهک دەنگیک لای کەسهکەوه هات وتی "فەرموو بڕاکەم" کاتیکی سەرم هەلپری باوه‌پم بە چاوه‌کانی خۆم نەدەکرد، چاوه‌کانم پێیان دەوتم شه‌هرام خو ئەوه مامۆستا ئەکره‌مه، زۆر بە خێرایه‌ی هه‌ستام چووم به‌ره‌و لای مامۆستاو توند توند یه‌کتیمان له نامیز گرت من دەموت "مامۆستاکەم" مامۆستاش هەر ده‌یوت "شه‌هرامه‌که‌ی مامۆستا"، خو‌شیه‌ک هه‌موو گیانی گه‌رم کردبوو، تا چەند خوله‌کیک هەر به‌ بێدەنگی من له مامۆستا و مامۆستایش له من رامابووین بی ئەوه‌ی هیچ کامیکمان وشه‌یه‌ک بلێین، دوا‌ی تێپه‌رینی ئەو ماوه به‌ بێدەنگی، من پرسیم:

— مامۆستا لی‌ره چی ده‌که‌یت؟

+ شه‌هرام گیان دره‌نگ هاتمه ئەم ئەشکه‌وته، ده‌بوو زووتر به‌هاتمايه بۆ ئی‌ره. مامۆستای من عیشقه هه‌رکه‌سیکیش عیشق مامۆستای بێت ناتوانی‌ت به‌ گوێی نه‌کات، زۆر ده‌میکه ئەم مامۆستایه هاوارم لی‌ده‌کات برۆ، ئەوه‌تا دوا‌جار به‌ گویم کرد و هاتم.

__ مەبەستت چیه له وهی درهنگ هاتی بۆ ئیره؟

+ لهو کاته وهی باخانی پهحمهتی بوو به خیزانم ئیدی کهسیکی دیکه م ئیهمال کرد و وازم ئی هیئا.

__ ماموستا ئه و کهسه کی بوو؟

+ ئه و کهسه خۆم، گهرهترین ههله و گوناھی مروۆ ئه وهیه خۆی واز ئی بینیت، بویه مروۆ هه میشه پیوستی به ته نیایی ههیه، راسته به پیکهینانی ژیا نی خیزانیم له گه ل باخانی پهحمه تیدا چه ندین شتم بۆ که شف بوو که ئه و شتانه ته نها به هۆی ژیا نی خیزانییه وه بۆ مروۆ که شف ده بن، به لام هیواش هیواش گهره ترین شتم له ده ست ده چوو ئه ویش خۆناسین بوو، ههر بویه له ئیستادا بۆ ماوه یه کی دیارینه کرا و بریاری هه لبژاردنی ته نیایم داوه.

به ئی... ئیدی له و ساته وه من و ماموستا ئه کره م پیکه وه له ته نیایدا ده ژیا نی تا ئه و ساته ی ویست و ئه مری خودا هات و فه رمووی ده بیئت له یه کتر دابڕین.

"دابڕان ئه و حه قیقه ته یه ئیمه هه رگیز ناتوانین لیی دابڕین"

